

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΟΔΕ – ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα

Τριμηνιαία Έκθεση

Απρίλιος 2013

Τριμηνιαία έκθεση της ομάδας δράσης για την Ελλάδα Απρίλιος 2013:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ:	13
1.1. Κύρια αποστολή της ΟΔΕ:.....	13
1.2. Τρόποι με τους οποίους η ΟΔΕ παρέχει βοήθεια:.....	13
1.2.1. Παροχή βραχυπρόθεσμης εμπειρίας	13
1.2.2. Χρηματοδότηση της μακροχρόνιας υλοποίησης των έργων:.....	15
2. ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ.....	17
2.1. Απορρόφηση για την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013	18
2.2. Εκκαθάριση εκκρεμοτήτων από την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού	20
2.3. Εστίαση σε έργα με σημαντικό αντίκτυπο	20
2.3.1. Έργα προτεραιότητας	20
2.3.2. Παραχωρήσεις αυτοκινητοδρόμων	21
2.3.3. Διαχείριση στερεών αποβλήτων.....	21
2.3.4. ΤΠΕ	22
2.3.5. Διαδικασίες εξορθολογισμού	22
2.4. Προετοιμασία για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020.....	22
3. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ / ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	23
3.1. Ανασκόπηση των εξελίξεων στον τραπεζικό τομέα	23
3.2. Μικροχρηματοδότηση.....	24
3.3. Πρόσβαση σε χρηματοδότηση	24
3.4. Δρομολόγηση νέου μέσου: Ίδρυμα για την Ανάπτυξη στην Ελλάδα (ΙγΑ)	26
3.5. Ασφαλίσεις.....	27
4. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	27
4.1. Μείζονα επιτεύγματα και σχεδιαζόμενα παραδοτέα.....	27
4.1.1. Βελτίωση του διυπουργικού συντονισμού:.....	27
4.1.2. Αναδιοργάνωση Υπουργείων και οργανισμών του δημοσίου:	28
4.1.3. Συγκρότηση δομών και διαδικασιών υποστήριξης (Διαχείριση ανθρώπινων πόρων, χρηματοοικονομικά, έλεγχος, ΤΠΕ, κλπ.).....	28

4.1.4.	Ανάπτυξη πολιτικής ανθρωπίνων πόρων	29
4.1.5.	Η τεχνική βοήθεια που έχει παρασχεθεί στις ελληνικές αρχές:	30
4.2.	Διοικητική μεταρρύθμιση σε αποκεντρωμένο, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο	30
4.3.	Ηλεκτρονική διακυβέρνηση	31
5.	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ.....	33
5.1.	Φορολογική διοίκηση.....	33
5.2.	Διαχείριση των δημοσίων οικονομικών (ΔΔΟ)	36
5.3.	Ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο	37
6.	ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:.....	38
6.1.	Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.....	38
6.2.	Καταπολέμηση της διαφθοράς.....	40
7.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ:.....	42
7.1.	Προώθηση του εμπορίου και τελωνειακή μεταρρύθμιση	43
7.2.	Προώθηση των εξαγωγών	44
7.3.	Προώθηση νέων επενδύσεων	45
7.4.	Άρση των κανονιστικών φραγμών στις επιχειρηματικές δραστηριότητες και τον ανταγωνισμό.....	45
7.5.	Απελευθέρωση νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων.....	46
7.6.	Δημόσιες συμβάσεις.....	47
8.	ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ.....	47
9.	ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.....	49
9.1.	Ομάδα δράσης για την επανεξέταση του κώδικα πολιτικής δικονομίας.....	49
9.2.	Υποχρεωτικές εξωδικαστικές διοικητικές προσφυγές	50
9.3.	Μηχανισμοί εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (ΕΕΔ).....	50
9.4.	Ηλεκτρονική δικαιοσύνη (E-Justice)	50
9.5.	Συλλογή στατιστικών στοιχείων στον τομέα της δικαιοσύνης.....	51
10.	ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	52
11.	ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ, ΑΣΥΛΟ ΚΑΙ ΣΥΝΟΡΑ.....	55
12.	ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....	57
12.1.	Ιδιωτικοποίηση.....	57
12.2.	Κτηματολόγιο.....	58

13. ΕΝΕΡΓΕΙΑ, ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	60
13.1. Ενέργεια.....	60
13.2. Τουρισμός.....	60
13.3. Διαχείριση αποβλήτων	60
13.4. Λιμένες	60
13.5. Μεταφορές.....	61
14. ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	62
14.1. Παρακολούθηση της συμμόρφωσης με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	62

ΣΥΝΟΨΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Η ΟΔΕ διοργανώνει την παροχή τεχνικής βοήθειας για τη στήριξη ευρέος φάσματος διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων οι οποίες πρέπει να υλοποιηθούν από την Ελληνική κυβέρνηση, πρωτίστως μεταρρυθμίσεων που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής. Η τεχνική βοήθεια που παρέχεται από την ΟΔΕ αποτελεί πόρο που τίθεται στη διάθεση των Ελληνικών αρχών στην προσπάθειά τους να ενισχύσουν τη δημόσια διοίκηση, να εκσυγχρονίσουν το κανονιστικό τους σύστημα και να θέσουν τα θεμέλια ενός αναπτυξιακού μοντέλου βασισμένου στην επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις.

Το χρονικό διάστημα από τον Δεκέμβριο έως τον Μάρτιο του 2013 αναλήφθηκαν πολιτικές δεσμεύσεις για διοικητικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, και με προσπάθειες ώστε να αποφέρουν το μέγιστο δυνατό όφελος για τη χώρα. Ωστόσο, μετά από 5 έτη οικονομικής συρρίκνωσης, υπάρχει όλο και μεγαλύτερη πίεση από τον γενικό πληθυσμό για αναστροφή στην οικονομική πορεία. Οι οικονομικές συνθήκες εξακολουθούν να είναι εξαιρετικά δύσκολες, με αύξηση της ανεργίας (27,2% τον Ιανουάριο 2013) και ευρεία δυσπραγία. Η ανάπτυξη και η κοινωνική συνοχή έχουν καταστεί κύριο μέλημα της κυβέρνησης. Αποστολή της ΟΔΕ είναι να στηρίξει την κυβέρνηση στην επίτευξη των στόχων αυτών μέσω, μεταξύ άλλων, της παροχής στήριξης για τη δημιουργία του Οργανισμού Ανάπτυξης, με σκοπό τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας, καθώς και προσπαθειών ρύθμισης της τεχνικής βοήθειας για την ανάπτυξη ολοκληρωμένης πολιτικής στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας.

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013, η Ελληνική κυβέρνηση προχώρησε σε ευρύ φάσμα μεταρρυθμίσεων. Ειδικότερα, έχει σημειώσει πρόοδο στον σχεδιασμό της αναδιοργάνωσης των ελληνικών υπουργείων και έχει ξεκινήσει σημαντικές μεταρρυθμίσεις του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Οι προσπάθειες αυτές θα πρέπει να διατηρηθούν και να ολοκληρωθούν επιτυχώς. Πρόοδος έχει σημειωθεί σε θεσμικό επίπεδο στη μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης με την στήριξη της παρεχόμενης τεχνικής βοήθειας. Ωστόσο, είναι πολύ νωρίς ακόμη να διαπιστωθεί εάν οι μεταρρυθμίσεις αυτές έχουν οδηγήσει σε μόνιμη αύξηση της ικανότητας του κράτους να εισπράττει φόρους.

Πλαίσιο: Παραδείγματα μεταρρυθμίσεων που έχουν ήδη υποστηριχθεί από την τεχνική βοήθεια:

Τα παρακάτω είναι μερικά πρόσφατα παραδείγματα μεταρρυθμιστικών βημάτων που έχουν υλοποιηθεί, υποστηριζόμενα από την τεχνική βοήθεια που συντονίζεται από την ΟΔΕ .

- **Μεταρρύθμιση της κεντρικής διοίκησης:** Έχει ολοκληρωθεί η επανεξέταση της οργάνωσης των περισσότερων ελληνικών υπουργείων - που αντιστοιχεί σε περίπου 206.000 υπαλλήλους. Το γεγονός αυτό άνοιξε τον δρόμο, τον Μάρτιο και τον Απρίλιο του 2013, για την έγκριση των προτάσεων από το ελληνικό Συμβούλιο Μεταρρυθμίσεων υπό την εποπτεία του πρωθυπουργού της Ελλάδας.
- **Συμβάσεις παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων:** οι επιτόπιες εργασίες άρχισαν εκ νέου τον Απρίλιο του 2013. Συνεχίζονται παράλληλα οι συζητήσεις προκειμένου να

εξασφαλισθεί η μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση των έργων, με βάση τη « συμφωνία επαναφοράς» που παρουσιάστηκε τον Ιανουάριο. Η απόφαση σχετικά με την μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση αναμένεται ότι θα ληφθεί τον Ιούνιο

- **Διευκόλυνση των εξαγωγών:** Μετά από μία διεξοδική εξέταση των ελέγχων προ του εκτελωνισμού για δύο σημαντικά εξαγόμενα προϊόντα (νωπά φρούτα και φέτα) ακολούθησε γρήγορα η έκδοση νομοθεσίας για τη θέσπιση ορισμένων αρχικών απλουστεύσεων των ελέγχων και των μεθόδων εργασίας.
- **Εξωδικαστική επίλυση διαφορών:** Με βάση την παροχή τεχνικής βοήθειας για τον σχεδιασμό της εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, καθιερώθηκε πρόσφατα σύστημα διαμεσολάβησης στην Ελλάδα. Περιλαμβάνει τριετή εκστρατεία που θα βοηθά τους πολίτες να αποφεύγουν χρονοβόρες και δαπανηρές δικαστικές διαδικασίες και την ανάπτυξη κέντρων κατάρτισης διαπιστευμένων διαμεσολαβητών.

ΠΑΡΟΧΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ:

Κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2013, οι Ελληνικές αρχές έκαναν μεγαλύτερη χρήση της τεχνικής βοήθειας προκειμένου να στηρίξουν ένα ευρύτερο φάσμα μεταρρυθμίσεων. Η ΟΔΕ (Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα) στηρίζει επί του παρόντος εκτεταμένο φάσμα προσπαθειών μεταρρύθμισης σε 12 κύριους τομείς πολιτικής. Εκτός από τους τομείς πολιτικής που περιγράφονται στην τελευταία τριμηνιαία έκθεση¹, η ΟΔΕ έχει δραστηριοποιηθεί στην παροχή τεχνικής βοήθειας για τη μεταρρύθμιση του κανονιστικού πλαισίου όσον αφορά τις υποδομές μεταφορών και υπηρεσιών κοινής ωφελείας. Το όλο εγχείρημα αποβλέπει στη βελτίωση των επιδόσεων των εν λόγω κρίσιμων τομέων, καθώς και στη στήριξη των ιδιωτικοποιήσεων και ολοκλήρωση του κτηματολογίου. Η τεχνική βοήθεια έχει επίσης αρχίσει να στηρίζει έργα στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της προστασίας του περιβάλλοντος και του τουρισμού.

Η έκταση της εμπλοκής της ΟΔΕ σε κάθε τομέα πολιτικής έχει επίσης αυξηθεί. Κάθε ένας από τους 12 τομείς πολιτικής περιλαμβάνει ορισμένο αριθμό έργων ποικίλης κλίμακας και πολυπλοκότητας. Συνολικά, η ΟΔΕ έχει ή είχε εμπλακεί σε 93 άξονες δράσης στους 12 τομείς. Από αυτούς:

- 68 είναι ενεργοί: παρέχεται τεχνική βοήθεια κατά τους τελευταίους τρεις μήνες και έχει προγραμματιστεί περαιτέρω δραστηριότητα για το επόμενο τρίμηνο.
- 18 περαιτέρω έργα βρίσκονται στο προπαρασκευαστικό στάδιο. Εδώ, η ΟΔΕ διερευνά λύσεις τεχνικής βοήθειας για να ανταποκριθεί σε αιτήματα των ελληνικών αρχών.

¹ (1) επιτάχυνση των έργων πολιτικής συνοχής· (2) πρόσβαση σε χρηματοδότηση/στον χρηματοπιστωτικό τομέα· (3) μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης· (4) προϋπολογισμός και φορολογία· (5) καταπολέμηση της διαφθοράς και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες· (6) επιχειρηματικό περιβάλλον· (7) δημόσια υγεία· (8) μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος· (9) αγορά εργασίας, κοινωνική ασφάλιση· (10) μετανάστευση, άσυλο και σύνορα· καινοτομία και εκπαίδευση (11) λοιπές δραστηριότητες της ΟΔΕ

- 3 έργα έχουν ολοκληρωθεί: έχουν υποβληθεί τα προγραμματισμένα παραδοτέα και δεν υπήρξε αίτηση για επακόλουθες ενέργειες².
- 4 έργα είναι ανενεργά από την άποψη ότι, μετά τις αρχικές δραστηριότητες, δεν παρατηρήθηκε καμία εξέλιξη κατά τους τελευταίους 3 μήνες λόγω αλλαγής προτεραιοτήτων³.

Σημαντική ενίσχυση παρατηρήθηκε στην παροχή τεχνικής βοήθειας κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013. Άνω του 30% της τεχνικής βοήθειας (όπως μετράται βάσει των ημερών παρουσίας/συνεδριάσεων εμπειρογνομόνων), ή του 40% του συνόλου των επισκέψεων εμπειρογνομόνων, με μέριμνα της ΟΔΕ από την εποχή της σύστασής της, τον Σεπτέμβριο του 2011, παρασχέθηκε κατά τη διάρκεια του εν λόγω τριμήνου.

Περισσότερο από το ήμισυ της συντονισμένης από την ΟΔΕ τεχνικής βοήθειας, όπως μετράται βάσει των ημερών επιτόπιας παρουσίας εμπειρογνομόνων διοχετεύθηκε στη στήριξη μεταρρυθμίσεων στους τομείς του προϋπολογισμού και της διοικητικής μεταρρύθμισης. Άλλοι τομείς ενεργού πολιτικής σύμφωνα με τον εν λόγω δείκτη περιλαμβάνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον, την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες/την καταπολέμηση της διαφθοράς και την υγεία. Εκτός από τη διοργάνωση των βραχυχρόνιων αποστολών, η ΟΔΕ έχει μεριμνήσει για τη διευκόλυνση της σύναψης συμφωνιών επιχορήγησης ή/και συνεισφοράς/ανάθεσης αρμοδιοτήτων με διεθνείς οργανισμούς (όπως ΔΝΤ, ΟΕΕ/ΟΗΕ, WBG), καθώς και με εθνικούς δημόσιους φορείς για την παροχή τεχνικής βοήθειας στην Ελλάδα, συνολικού ύψους άνω των 8 εκατομμυρίων ευρώ.

Η Ελληνική κυβέρνηση έχει στη διάθεσή της επαρκείς πόρους από τα διαρθρωτικά ταμεία προκειμένου να χρηματοδοτήσει την τεχνική βοήθεια για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και τη δημιουργία ικανών υποδομών στη δημόσια διοίκηση. Λόγω της πιεστικής ανάγκης να προχωρήσουν οι μεταρρυθμίσεις, επείγει η αναζήτηση τρόπων επιστράτευσης των αχρησιμοποίητων επιλέξιμων κονδυλίων των διαρθρωτικών ταμείων για τη στήριξη της τεχνικής βοήθειας. Οι προσπάθειες για την ταχεία αξιοποίηση των πόρων αυτών συνεχίζονται, στο πλαίσιο των κανόνων διαχείρισης των διαρθρωτικών ταμείων.

Η ΟΔΕ στηρίζει επίσης τις Ελληνικές αρχές με πολλούς άλλους τρόπους. Για παράδειγμα, τα μέλη της ΟΔΕ συνεισφέρουν στον πολιτικό διάλογο (π.χ. στους τομείς της υγείας και των ιδιωτικοποιήσεων), και διευκολύνουν τη διεπαφή μεταξύ των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των ελληνικών υπουργείων σε συγκεκριμένες υποθέσεις παραβάσεων.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ:

² Οι άξονες δράσης των ολοκληρωμένων έργων αφορούν τεχνική βοήθεια για την κατάρτιση χάρτη πορείας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης παράνομων εσόδων και της φοροδιαφυγής, τον νομοθετικό έλεγχο νομικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων, την πρόσβαση στα νομικά επαγγέλματα (επανεξέταση του κώδικα δικηγόρων).

³ Οι άξονες δράσης των ανενεργών έργων αφορούν σε τεχνική βοήθεια για διαδικασίες εξυγίανσης τραπεζών και ασφαλιστικών εταιρειών, μεταρρύθμιση των συστημάτων εγγύησης ασφαλίσεων, πρόσβαση στη χρηματοδότηση (σχεδιασμός νέων χρηματοδοτικών μέσων); Καταπολέμηση της ανεργίας των νέων.

Οι παράγραφοι που ακολουθούν παρέχουν συνοπτική εικόνα των κυριότερων εξελίξεων όσον αφορά την παροχή τεχνικής βοήθειας προς υποστήριξη των επιτακτικών πολιτικών μεταρρυθμίσεων:

1). Επιτάχυνση των έργων της πολιτικής συνοχής:

Η απορρόφηση κονδυλίων στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής εξακολούθησε να σημειώνει πρόοδο από την έκθεση του Δεκεμβρίου 2012 και έφθασε κατά μέσο όρο σε 56% των πιστώσεων για την Ελλάδα – σε σύγκριση με 46,25% στο τέλος του 2012. Παρά το γεγονός αυτό, πολλά προγράμματα αντιμετωπίζουν κίνδυνο μη επίτευξης των στόχων αυτόματης αποδέσμευσης στο τέλος του 2013. Ιδιαίτερη προσοχή και παρακολούθηση εξακολουθεί να δίνεται από την ΟΔΕ, σε συνεργασία με τις σχετικές υπηρεσίες της Επιτροπής, στον κατάλογο των έργων προτεραιότητας⁴. Ο κατάλογος αυτός επανεξετάστηκε και τροποποιήθηκε τον Μάρτιο.

Οι διαπραγματεύσεις σχετικά με τους αναθεωρημένους όρους των συμβάσεων παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων, που είναι ιδιαίτερα σημαντικές σε όρους δυνητικής απασχόλησης και οικονομικού αντικτύπου, συνεχίζονται με βάση τις θέσεις οι οποίες είχαν συμφωνηθεί μεταξύ κυβέρνησης και αναδόχων τον Δεκέμβριο του 2012.

Μία μείζονος σημασίας δράση έχει αναληφθεί από την ΟΔΕ, σε συνεργασία με τις σχετικές υπηρεσίες της Επιτροπής, για τη στήριξη των ελληνικών αρχών στην προσπάθεια απλούστευσης των διαδικασιών διαχείρισης και ελέγχου για τα τρέχοντα έργα που χρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία οδεύει προς την ολοκλήρωση της. Έχουν επίσης αρχίσει εργασίες για την εκπόνηση μιας σημαντικά εξορθολογισμένης δέσμης διαδικασιών για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού (2014-2020).

2). Διοικητική μεταρρύθμιση:

Τον Ιανουάριο του 2012, οι ελληνικές αρχές ενέκριναν χάρτη πορείας για τη μεταρρύθμιση της κεντρικής διοίκησης (μετά το έργο που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος για τη διοικητική μεταρρύθμιση). Οι πρωταρχικοί στόχοι είναι να επιτευχθεί ένα πιο λιτό, καλύτερα συντονισμένο και περισσότερο αποτελεσματικό Δημόσιο.

Κατά το τελευταίο τρίμηνο, οι Ελληνικές αρχές έκαναν αποφασιστικά βήματα στην προετοιμασία υλοποίησης της εν λόγω μεταρρύθμισης. Το κυβερνητικό συμβούλιο μεταρρύθμισης, υπό την αιγίδα του Πρωθυπουργού, εποπτεύει τη μεταρρύθμιση της κεντρικής διοίκησης και λαμβάνει τις αναγκαίες καίριες αποφάσεις. Ωστόσο, πρέπει ακόμη να αντιμετωπιστούν μελλοντικά πολλές προκλήσεις. Για παράδειγμα, το νομικό πλαίσιο για τον διυπουργικό συντονισμό (βασικό στοιχείο για τη βελτίωση της λειτουργίας της διοίκησης, ιδίως για τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την προετοιμασία των αναγκαίων διαπραγματεύσεων) εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2012. Ωστόσο, η επιχειρησιακή εφαρμογή του συντονισμού δεν έχει ακόμα ξεκινήσει. Επίσης, πρέπει να ολοκληρωθεί η αξιολόγηση όλων των φορέων του δημοσίου και να εγκριθούν και να υλοποιηθούν προτάσεις μετασχηματισμού. Γενικά, οι ελληνικές αρχές καλούνται να συνεχίσουν ή να εντείνουν τις προσπάθειές τους, την προσήλωσή τους και τον ρυθμό

⁴ http://www.espa.gr/en/documents/priorityprojects/ypaan_120116_espa_projects_en.pdf

υλοποίησης της εν λόγω μεταρρύθμισης. Το 2013 θεωρείται έτος αποφασιστικής σημασίας για τον επιχειρησιακό μετασχηματισμό της διοίκησης.

Τον Μάρτιο του 2012 εγκρίθηκε χάρτης πορείας για τη μεταρρύθμιση της διοίκησης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2013 επιταχύνθηκε εκ νέου η υλοποίηση του χάρτη πορείας αρχίζοντας με τα εξής θέματα: μεταβίβαση νέων εξουσιών στις περιφερειακές και τοπικές αρχές και άσκηση των υφισταμένων σε τομείς όπως η χωροταξία και η πολεοδομία, διαχείριση της περιουσίας της τοπικής αυτοδιοίκησης, ενίσχυση της ικανότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων και διοικητική οργάνωση.

3). Πρόσβαση στη χρηματοδότηση:

Η ΟΔΕ έχει συμβάλει στην προετοιμασία ίδρυσης ενός οργανισμού για την ανάπτυξη με στόχο την στήριξη της χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας. Η συμβουλευτική επιτροπή συνέδραμε το Υπουργείο Ανάπτυξης, το οποίο έχει εστιάσει το έργο του στα πιθανά κενά στην ελληνική χρηματαγορά, ιδίως όταν πρόκειται για αναζήτηση πηγών ρευστότητας.

Η δυνατότητα ανάπτυξης του θεσμού της μικροπίστωσης στην Ελλάδα μέσω, μεταξύ άλλων, των μη τραπεζικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών, διερευνάται με τις ελληνικές αρχές και ιδίως με την Τράπεζα της Ελλάδος.

4). Προϋπολογισμός και φορολογία:

Η τεχνική βοήθεια συνεχίστηκε με σταθερό ρυθμό. Στον τομέα της φορολογικής διοίκησης παρασχέθηκε τεχνική βοήθεια σε διάφορα πεδία, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται θεσμικές μεταρρυθμίσεις και μεταρρύθμιση της διακυβέρνησης· οργανωτική μεταρρύθμιση· στήριξη (κυρίως με τη μορφή κατάρτισης) για βασικές λειτουργίες της φορολογικής διοίκησης, όπως οι έλεγχοι σημαντικών κατηγοριών φορολογουμένων· μεταρρύθμιση του συνολικού φορολογικού συστήματος. Ο διορισμός, τον Ιανουάριο του 2013, νέου προϊσταμένου της φορολογικής διοίκησης (η θέση παρέμενε κενή επί ένα έτος) σημαίνει ότι υπάρχει, επί τέλους, ένας υψηλού επιπέδου συνομιλητής από ελληνικής πλευράς, επιφορτισμένος με τον συντονισμό της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων.

Ο εξορθολογισμός της νομοθεσίας που εφαρμόζεται στην φορολογική διοίκηση (κώδικας φορολογικών διαδικασιών) θα αποτελέσει επίκεντρο της προσοχής κατά τους προσεχείς μήνες. Στον τομέα της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών (ΔΔΟ), η τεχνική βοήθεια από το ΔΝΤ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στήριξε τη δημιουργία γενικών διευθύνσεων για τις οικονομικές υπηρεσίες. Στήριξε επίσης την ανάπτυξη του εν εξελίξει έργου ΤΠ για τον σχεδιασμό των πόρων της επιχείρησης (Enterprise Resource Planning-ERP). Η εφαρμογή του χάρτη πορείας που συμφωνήθηκε με το Ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο σημειώνει επίσης πρόοδο.

5). Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και καταπολέμηση της διαφθοράς:

Η εφαρμογή του προγράμματος κατάρτισης για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες σημειώνει ικανοποιητική πρόοδο. Μέχρι στιγμής 160 συμμετέχοντες έχουν εκπαιδευτεί σε τεχνικές για τον εντοπισμό της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και την πάταξη της

φοροδιαφυγής. Μέχρι σήμερα, 120 συμμετέχοντες έχουν εκπαιδευτεί στη χρήση τεχνικών αναζήτησης μέσω του διαδικτύου στο πλαίσιο της διεξαγωγής ερευνών. Οι ελληνικές αρχές έχουν καταρτίσει νομοσχέδιο σχετικά με τη δημιουργία μητρώου τραπεζικών λογαριασμών, συνοδευόμενο από χρονοδιάγραμμα εφαρμογής και τεχνική έκθεση με λεπτομερή στοιχεία για το προβλεπόμενο σύστημα. Έχει συμφωνηθεί σχέδιο δράσης για την πάταξη της διαφθοράς μεταξύ των σχετικών ελληνικών υπηρεσιών και των διωκτικών αρχών. Η αποτελεσματική εφαρμογή εξαρτάται πλέον από την ταχεία ολοκλήρωση μιας εθνικής στρατηγικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς, καθώς και τον πολιτικό διορισμό ενός εθνικού συντονιστή ο οποίος θα διαθέτει επαρκή στήριξη και εξουσία για την υλοποίηση αυτής της εθνικής στρατηγικής.

6). Επιχειρηματικό περιβάλλον

Κατά το τελευταίο τρίμηνο, η τεχνική βοήθεια για τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα έχει αποκτήσει δυναμική. Έχει ξεκινήσει ένα νέο σχετικό σχέδιο παροχής τεχνικής βοήθειας για τον εξορθολογισμό των πολλαπλών και κατακερματισμένων συστημάτων έγκρισης και αδειοδότησης των επενδύσεων, με τη στήριξη της Παγκόσμιας Τράπεζας. Οι ελληνικές αρχές έχουν θέσει επίσης, για πρώτη φορά, φιλόδοξους στόχους για την μεταρρύθμιση της ελληνικής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις και της διοίκησης. Το γεγονός αυτό άνοιξε τον δρόμο για να αρχίσουν οι εργασίες προετοιμασίας της τεχνικής βοήθειας προς υποστήριξη αυτών των σημαντικών μεταρρυθμίσεων.

Παρέχεται διαρκής τεχνική βοήθεια για την απλούστευση των εξαγωγικών διαδικασιών και τη μεταρρύθμιση των τελωνειακών υπηρεσιών. Σημαντικό έργο έχει πραγματοποιηθεί από ελληνική ομάδα έργου, με την υποστήριξη της ΟΔΕ και της ΟΕΕ/ΗΕ, για την επανεξέταση της τεκμηρίωσης και των ελέγχων δύο σημαντικών εξαγωγικών προϊόντων (νωπά φρούτα και λευκό τυρί). Το έργο αυτό ακολουθήθηκε ταχέως από θέσπιση νομοθετικών μέτρων για την υλοποίηση των βελτιώσεων. Ένας σημαντικός διαγνωστικός έλεγχος των τελωνείων και των τελωνειακών διαδικασιών είναι εν εξελίξει, υπό την αιγίδα του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων. Στον τομέα της προώθησης των εξαγωγών, οι Κάτω Χώρες αποτέλεσαν πολύτιμο και αφοσιωμένο εταίρο σχεδίου για τις ελληνικές αρχές στην προσπάθειά τους να ενισχύσουν την ικανότητά τους να υποστηρίξουν την βελτίωση της πρόσβασης των ελληνικών επιχειρήσεων στις ξένες αγορές. Τέλος, διενεργείται ενδεδειγμένη ανασκόπηση της νομοθεσίας για τις ελληνικές επιχειρήσεις ώστε να εντοπιστούν νομοθετικές διατάξεις που δημιουργούν διοικητικά βάρη και φραγμούς εισόδου στην αγορά.

7). Μεταρρύθμιση της υγείας:

Η Ελλάδα ενέκρινε στις 26 Μαρτίου 2013 ένα χάρτη πορείας («Υγεία σε δράση») ριζικής μεταρρύθμισης του τομέα υγείας, στο πλαίσιο της διευθύνουσας επιτροπής για τη μεταρρύθμιση του τομέα της υγείας (που δημιουργήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2012). Κατά το τελευταίο τρίμηνο, η επιτροπή και η υποεπιτροπή έχουν αρχίσει να ασκούν τις αρμοδιότητές τους. Οι δραστηριότητές τους υποστηρίχθηκαν σε μεγάλο βαθμό από την τεχνική βοήθεια (σειρά αποστολών αξιολόγησης, εκθέσεις και σχέδια προγραμμάτων δράσης).

8). Πρόσβαση στη δικαιοσύνη:

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών, η ΟΔΕ συνέχισε να παρέχει τεχνική βοήθεια σε ορισμένα έργα τα οποία στοχεύουν στην αύξηση της αποτελεσματικότητας του

δικαστικού συστήματος στην Ελλάδα. Αυτό περιλαμβάνει προσπάθειες επιτάχυνσης των δικαστικών διαδικασιών, μέσω της αναθεώρησης του κώδικα πολιτικής δικονομίας. Τεχνική βοήθεια παρασχέθηκε επίσης για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη (e-Justice) και τη συλλογή στατιστικών δεδομένων στον τομέα της δικαιοσύνης.

Τον Μάρτιο, κατά τη διάρκεια διάσκεψης με ευρεία συμμετοχή και υποστήριξη, δρομολογήθηκε η εθνική πρωτοβουλία για την προώθηση της εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, όπου είναι δυνατόν. Η πρωτοβουλία αυτή ενθαρρύνει τη διαμεσολάβηση στον τομέα των αστικών υποθέσεων και την καθιέρωση υποχρεωτικών εξωδικαστικών διοικητικών προσφυγών.

9). Αγορά εργασίας, κοινωνική ασφάλιση, καινοτομία και παιδεία:

Το σχέδιο δράσης για την ενίσχυση της απασχόλησης των νέων και της επιχειρηματικότητας ξεκίνησε τον Ιανουάριο του από τους τρεις υπουργούς εργασίας, παιδείας και ανάπτυξης. Σκοπό έχει να βοηθήσει 350.000 άτομα που αναζητούν εργασία, υποστηριζόμενο από προϋπολογισμό ύψους 608 εκατ. ευρώ (τα οποία προέρχονται από τον εκ νέου προγραμματισμό των επιχειρησιακών προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου). Εμπειρογνώμονες από τη Γαλλία, την Πορτογαλία, την Αυστρία και το Ηνωμένο Βασίλειο συνεισέφεραν στο πρόγραμμα και μπορούν να βοηθήσουν περαιτέρω κατά την εφαρμογή και την παρακολούθησή του

Υπογράφηκε συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του ΟΑΕΔ (οργανισμός απασχόλησης εργατικού δυναμικού) και των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης τριών κρατών μελών για τον εκσυγχρονισμό των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης⁵, η οποία προωθήθηκε από την ΟΔΕ. Η έκθεση έναρξης του έργου εγκρίθηκε κατά τη συνεδρίαση της διευθύνουσας επιτροπής το Φεβρουάριο. Ένα σχέδιο δράσης για την ενίσχυση του σώματος επιθεώρησης εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε)⁶ οριστικοποιήθηκε κατά τα τέλη Φεβρουαρίου.

Στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας, εμπειρογνώμονες από τη Σουηδία, τη Γερμανία, τη Γαλλία, το Βέλγιο και το Ηνωμένο Βασίλειο, από κοινού με έλληνες εμπειρογνώμονες, παρουσίασαν τον Ιανουάριο στο Υπουργείο Εργασίας τη γενική στρατηγική και προτεραιότητες για την ανάληψη δράσης. Οι συστάσεις αυτές αντικατοπτρίζονται στο σχέδιο δράσης που εκπονήθηκε από το Υπουργείο. Συνεχίζονται οι συζητήσεις σχετικά με τον καλύτερο τρόπο να διοχετευθούν οι προσφορές βοήθειας από κοινωνικές επιχειρήσεις και δίκτυα σε πολλά κράτη μέλη.

10). Άσυλο και μετανάστευση:

Τον Ιανουάριο του 2013, μετά από συζητήσεις με άλλους εταίρους της ΕΕ, η Ελλάδα υπέβαλε αναθεωρημένο «Ελληνικό σχέδιο δράσης για το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης», περιλαμβανομένων συγκεκριμένων στόχων, παραδοτέων, χρονοδιαγραμμάτων, καθώς και δημοσιονομικών εκτιμήσεων. Η ΟΔΕ υποστήριξε τις προπαρασκευαστικές εργασίες για την εκπόνηση του εν λόγω εγγράφου στρατηγικής. Η τεχνική βοήθεια εντόπισε, επίσης, σημεία συμφόρησης στη διαχείριση και υλοποίηση

⁵ Η μεταρρύθμιση αυτή προβλεπόταν στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού».

⁶ Η μεταρρύθμιση αυτή προβλεπόταν στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού».

των προγραμμάτων «Αλληλεγγύη και διαχείριση των μεταναστευτικών ροών» (SOLID) και πρότειναν διαδικαστικές και διαρθρωτικές βελτιώσεις.

11). Ιδιωτικοποιήσεις και κτηματολόγιο:

Η ΟΔΕ συντονίζει την τεχνική βοήθεια σε ευρύ φάσμα τομέων όπου η ιδιωτικοποίηση έχει ήδη δρομολογηθεί ή βρίσκεται στο στάδιο της προετοιμασίας. Ολόκληρο το πρόγραμμα θα έχει εκτεταμένες και δυνητικά σημαντικές ευνοϊκές επιδράσεις στην οικονομία μέσω του αυξημένου ανταγωνισμού καθώς και της παροχής σημαντικών ευκαιριών για εγχώριες και ξένες επενδύσεις.

Για την ολοκλήρωση της εφαρμογής του εθνικού κτηματολογίου μέχρι το 2020, παρέχεται εντατική τεχνική βοήθεια από εμπειρογνώμονες από τέσσερα κράτη μέλη, υπό τη γενική ηγεσία των Κάτω Χωρών, με τις αρχικές εργασίες να επικεντρώνονται στην υποβολή προσφορών για τα υπόλοιπα αγροτεμάχια με τον πλέον αποτελεσματικό και οικονομικά αποδοτικό τρόπο.

12). Βιομηχανίες και υπηρεσίες δικτύου:

Τον Μάρτιο του 2013 η Ελλάδα, η Γερμανία και η ΟΔΕ υπέγραψαν μνημόνιο με σκοπό την εκπόνηση ενός διετούς προγράμματος παροχής τεχνικής βοήθειας για την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Περαιτέρω πρωτοβουλίες βρίσκονται στο στάδιο της προετοιμασίας και αφορούν στην εφοδιαστική, την αεροπλοΐα, τους λιμένες, τη διαχείριση των αποβλήτων, τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και τον τουρισμό.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ:

1.1. Κύρια αποστολή της ΟΔΕ:

Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα (ΟΔΕ) οργανώνει την παροχή τεχνικής βοήθειας για την υποστήριξη ευρέος φάσματος διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που πρόκειται να υλοποιηθούν από την ελληνική κυβέρνηση, κυρίως μεταρρυθμίσεων που έχουν συμφωνηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής. Η τεχνική βοήθεια που παρέχεται από την ΟΔΕ αποτελεί πόρο που τίθεται στη διάθεση των ελληνικών αρχών στην προσπάθειά τους να ενισχύσουν τη δημόσια διοίκηση, να εκσυγχρονίσουν το κανονιστικό σύστημα και να θέσουν τα θεμέλια για ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης βασιζόμενο στην επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις (βλέπε παράρτημα 1 για την παρουσίαση των μεθόδων εργασίας της ΟΔΕ).

Η ΟΔΕ επιστρατεύει την πολιτική εμπειρογνομοσύνη που χρειάζονται οι ελληνικές αρχές για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων της νομοθεσίας, των θεσμών ή/και των εργασιακών μεθόδων και διαδικασιών. Η τεχνογνωσία αυτή προέρχεται από κράτη μέλη, διεθνείς οργανισμούς ή άλλους ειδικευμένους φορείς που έχουν άμεση σχέση και πρόσφατη εμπειρία στην υλοποίηση παρόμοιων μεταρρυθμίσεων. Η ΟΔΕ συνεισφέρει επίσης στην εξεύρεση λύσεων για τη χρηματοδότηση του κόστους της τεχνικής βοήθειας – είτε από τις κεντρικά διαχειριζόμενες πιστώσεις των διαρθρωτικών ταμείων είτε βοηθώντας τις ελληνικές αρχές να αξιοποιήσουν επιλέξιμα διαρθρωτικά κονδύλια για τη δημιουργία υποδομών στη δημόσια διοίκηση. Επιπλέον, ορισμένα κράτη μέλη έχουν επωμισθεί το συχνά σημαντικό κόστος διάθεσης ανώτερων υπαλλήλων και εμπειρογνομόνων στην Ελλάδα.

Η ΟΔΕ συντονίζει εκτεταμένο χαρτοφυλάκιο 93 αξόνων εργασίας στον τομέα της τεχνικής βοήθειας σε 12 διαφορετικούς τομείς πολιτικής. Οι τομείς αυτοί περιλαμβάνουν (1) την επιτάχυνση των έργων της πολιτικής συνοχής, (2) την πρόσβαση σε χρηματοδότηση/στον χρηματοπιστωτικό τομέα, (3) τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, (4) τον προϋπολογισμό και φορολογία, (5) την καταπολέμηση της διαφθοράς, (6) το επιχειρηματικό περιβάλλον, (7) τη δημόσια υγεία, (8) τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος, (9) τη μετανάστευση, το άσυλο και τα σύνορα, (10) την αγορά εργασίας και την κοινωνική ασφάλιση, (11) την ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου για μεταφορές και υπηρεσίες κοινής ωφέλειας και ολοκλήρωση του κτηματολογίου ώστε να διευκολυνθεί η ιδιωτικοποίηση, (12) την ενέργεια, τις μεταφορές και το περιβάλλον.

1.2. Τρόποι με τους οποίους η ΟΔΕ παρέχει βοήθεια:

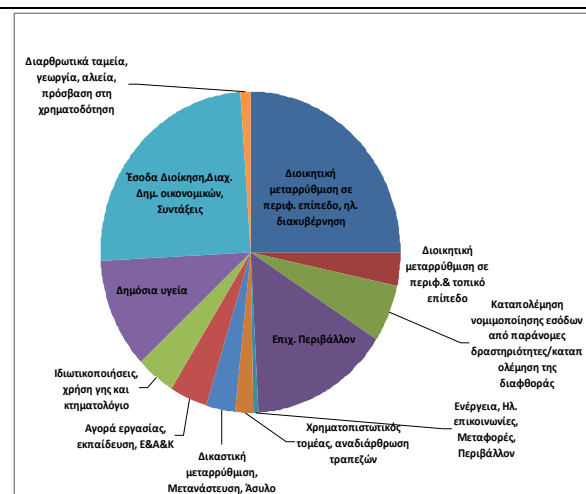
Η τεχνική βοήθεια που οργανώνεται από την ΟΔΕ μπορεί να λάβει διάφορες μορφές, όπως περιγράφεται συνοπτικά στο παράρτημα 1. Η ΟΔΕ έχει στη διάθεσή της ένα όλο και περισσότερο αποτελεσματικό φάσμα μέσων για την παροχή τεχνικής βοήθειας στην Ελλάδα. Στο παρόν τμήμα θα παρουσιαστούν εν συντομία οι δύο κύριοι μηχανισμοί:

1.2.1. Παροχή βραχυπρόθεσμης εμπειρίας

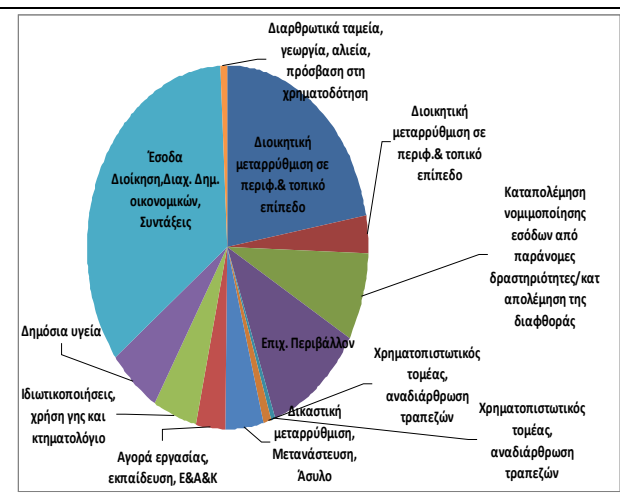
Τα αρχικά στάδια της εργασίας παροχής τεχνικής βοήθειας συνεπάγονται συνήθως τη διαγνωστική ανάλυση για τον προσδιορισμό των προβλημάτων και παροχή στοιχείων πολιτικής και τεχνικών δεδομένων για το σχεδιασμό και την εφαρμογή των

μεταρρυθμίσεων. Το έργο αυτό μπορεί να εκτελεστεί αποτελεσματικά χρησιμοποιώντας διερευνητικές αποστολές και εργαστήρια που θα οδηγήσουν στην έκδοση συστάσεων και στην παροχή δεδομένων για τα σχέδια μεταρρύθμισης. Η ΟΔΕ έχει οργανώσει περίπου 240 αποστολές για ευρύ φάσμα θεμάτων (βλέπε σχήμα 1α). Έχουν διοργανωθεί 23 εργαστήρια πολιτικής, κυρίως σχετικά με τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος, τη διευκόλυνση των εξαγωγών και τις δημόσιες συμβάσεις.

Σχήμα 1α: Αποστολές TB: κατανομή ανά τομέα πολιτικής (συνολικά 240 αποστολές).

Σχήμα 1β: Αριθμός ημερών απασχόλησης εμπειρογνομόνων (που χρηματοδοτούνται κατά το πλείστον από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή): κατανομή ανά τομέα πολιτικής (σύνολο 1297 ημέρες απασχόλησης εμπειρογνομόνων).

Σημείωση: Υπολογισμοί ΟΔΕ. Καταληκτική ημερομηνία: 29 Μαρτίου 2013.

Παρασχέθηκε σημαντική τεχνική βοήθεια στους τομείς της διοικητικής μεταρρύθμισης σε κεντρικό επίπεδο (περιλαμβανομένων των λειτουργιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης), καθώς και της φορολογικής διοίκησης, της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών και των συντάξεων. Αυτοί οι τομείς δραστηριότητας αντιπροσώπευαν έκαστος άνω των 55 αποστολών από τον Δεκέμβριο του 2011. Οι δύο αυτοί τομείς μαζί αντιπροσωπεύουν επίσης συνολικά περισσότερο από το ήμισυ των 1297 ημερών παρουσίας εμπειρογνομόνων στην Ελλάδα (βλ. σχήμα 1β). Οι αιτήσεις TB και οι ενέργειες για τη βελτίωση του κανονιστικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων και τον εκσυγχρονισμό του τομέα της δημόσιας υγείας αντιπροσώπευαν επίσης μεγάλο μερίδιο του συνολικού αριθμού αποστολών (περίπου 30 έκαστος τομέας) και ημερών παρουσίας εμπειρογνομόνων έως το τέλος του Μαρτίου 2013. Έχουν επίσης επενδυθεί 100 ημέρες παρουσίας εμπειρογνομόνων για τη στήριξη της καταπολέμησης της διαφθοράς και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στην Ελλάδα από τον Ιανουάριο του 2012.

Ειδικότερα, για τις βραχυπρόθεσμες εργασίες τεχνικής βοήθειας (μικρής κλίμακας αποστολές/συνεδριάσεις εμπειρογνομόνων), η ΟΔΕ επιστρατεύει τους οικονομικούς πόρους που διατίθενται στο πλαίσιο του προϋπολογισμού τεχνικής βοήθειας του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ). Στο ίδιο πνεύμα, η ΟΔΕ έχει επίσης αρχίσει να κάνει χρήση μικρής αξίας συμβάσεων χρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ. Για 11 από

τις συμβάσεις αυτές έχουν προβλεφθεί μέχρι στιγμής σχετικές ρυθμίσεις (για ποσό περίπου 100.000 ευρώ). Οι παρεμβάσεις αυτές μπορούν να αποτελέσουν επίσης αποτελεσματικό τρόπο ρύθμισης της μεταφοράς στοχευμένης εμπειρογνομosύνης ή παροχής συμβουλών για τη στήριξη των ελληνικών μεταρρυθμίσεων.

Εκτός από τις αποστολές εμπειρογνομosύνων και τις επισκέψεις που πληρώθηκαν από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ορισμένα κράτη μέλη έχουν επίσης βοηθήσει στην κάλυψη του κόστους παροχής τεχνικής βοήθειας προς την Ελλάδα. Στο θέμα αυτό πρέπει να γίνει μνεία για τη Γαλλία και τις Κάτω Χώρες. Οι χώρες αυτές έχουν αναλάβει επιχειρησιακές και οικονομικές ευθύνες, που απορρέουν από τον ρόλο τους ως «επικεφαλής τομέα» για μια σειρά έργων.

1.2.2. Χρηματοδότηση της μακροχρόνιας υλοποίησης των έργων:

Η στήριξη για την υλοποίηση σημαντικών μεταρρυθμίσεων απαιτεί σοβαρή επένδυση και παρουσία στη χώρα, απαίτηση που δεν μπορεί να ικανοποιηθεί με βραχυχρόνιες αποστολές εμπειρογνομosύνων ή εργαστήρια. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα όταν οι μεταρρυθμίσεις προχωρούν από τη διάγνωση στην υλοποίηση. Τα πιο μακροπρόθεσμα αυτά καθήκοντα μπορεί να αφορούν: εξονυχιστική εξέταση της ελληνικής νομοθεσίας ή διοικητικών διαδικασιών· παροχή επιτόπιας εμπειρογνομosύνης σε μόνιμη βάση για τη στήριξη της παρακολούθησης και της υλοποίησης των έργων· παροχή στήριξης για ειδικευμένες λειτουργίες όπως κατάρτιση και διοίκηση ανθρώπινων πόρων, ανασχεδιασμός διαδικασιών ή σχεδιασμός ΤΠΕ. Οι ανάγκες αυτές ικανοποιούνται καλύτερα με την πρόσληψη οργανισμών ή φορέων με εξειδικευμένες γνώσεις για την παροχή επιτόπιας συνδρομής στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και στη διαχείριση της αλλαγής.

Για τη χρηματοδότηση αυτών των συχνά ουσιαστικών αναγκών, η ΟΔΕ δραστηριοποιείται στην κινητοποίηση πόρων που προέρχονται από τα κονδύλια του προϋπολογισμού για την τεχνική βοήθεια του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), υπό τη διαχείριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η ΟΔΕ έχει μεριμνήσει για τη σύναψη 5 συμφωνιών επιχορήγησης ή/και συμφωνιών συνεισφοράς/ανάθεσης με διεθνείς οργανισμούς, καθώς και εθνικούς δημόσιους φορείς για την παροχή τεχνικής βοήθειας στην Ελλάδα, συνολικού ύψους άνω των 8 εκατομμυρίων ευρώ.

Ωστόσο, το μέγεθος της τεχνικής συνδρομής που απαιτείται για τη στήριξη της εφαρμογής του πλήρους προγράμματος μεταρρυθμίσεων προσδίδει πενιχρή διάσταση στα κονδύλια που διατίθενται στο πλαίσιο των υπό κεντρική διαχείριση ενωσιακών κονδυλίων του προϋπολογισμού. Η ΟΔΕ βρίσκεται επομένως σε συζητήσεις με τις ελληνικές αρχές για την εξεύρεση τρόπων κινητοποίησης των διαθέσιμων και των αξιοποιήσιμων πόρων από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, η διαχείριση των οποίων γίνεται από τις ελληνικές αρχές. Η σημαντικότερη υποψηφιότητα για χρηματοδότηση διαρθρωτικών και διοικητικών μεταρρυθμίσεων προέρχεται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση» (ΕΠΔΜ) που χρηματοδοτεί το ΕΚΤ. Αυτό καθιερώθηκε με δεδηλωμένο στόχο τη χρηματοδότηση έργων που αποβλέπουν στη μεταρρύθμιση/βελτίωση της διοικητικής ικανότητας και των δομών σε όλο το φάσμα της ελληνικής δημόσιας διοίκησης. Το ΕΠΔΜ εμφανίζει επίσης ένα από τα μεγαλύτερα ποσά μη δαπανηθέντων κονδυλίων μεταξύ των ελληνικών προγραμμάτων πολιτικής συνοχής.

Μέτρα λαμβάνονται από τις ελληνικές αρχές, σε συνεργασία με την ΟΔΕ και με τη στήριξη των σχετικών εθνικών και διεθνών εταίρων, ώστε να καταστεί αποτελεσματική η χρήση επιλέξιμων κεφαλαίων στο πλαίσιο του(των) σχετικού(-ών) χρηματοδοτούμενου(-ων) από το ΕΚΤ ή το ΕΠΤ επιχειρησιακού(-ών) προγράμματος(-ων) για ορισμένες δράσεις τεχνικής βοήθειας στους τομείς της διοικητικής μεταρρύθμισης, της πολιτικής για την υγεία και της διευκόλυνσης του εμπορίου.

2. ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

Κύριες εξελίξεις:

Η απορρόφηση των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής συνέχισε να βελτιώνεται από την τελευταία έκθεση του Δεκεμβρίου 2012. Η Ελλάδα εξακολουθεί να απορροφά υψηλότερο ποσοστό αυτών των κονδυλίων από το μέσο όρο των κρατών μελών, με εξαίρεση το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Αυτό συνέβη παρά τους περιορισμούς ρευστότητας και το δυσχερές επενδυτικό κλίμα.

Μέχρι τα τέλη του 2012, η απορρόφηση των κονδυλίων των διαρθρωτικών ταμείων έφθασε τα 3,25 δισεκατομμυρίων ευρώ, που αντιπροσωπεύει 87,3% του στόχου του μνημονίου ύψους 3,73 δισεκατομμύρια ευρώ. Όλα τα προγράμματα πληρούσαν στους στόχους αποδέσμευσης N+3 στο τέλος του έτους. Οι στόχοι του ΜΣ και οι στόχοι N+2/N+3⁷ για το 2013 είναι οι ίδιοι και είναι ιδιαίτερα απαιτητικοί. Η επίτευξη των στόχων απαιτεί συνολική απορρόφηση 3,89 δισεκατομμυρίων ευρώ, ή 4,18 δισεκατομμύρια ευρώ συνολικές δημόσιες δαπάνες, όταν συνυπολογιστεί η απαιτούμενη ελληνική εθνική συγχρηματοδότηση. Ορισμένα προγράμματα βρίσκονται σε κίνδυνο μη επίτευξης των στόχων αυτόματης αποδέσμευσης.

Ιδιαίτερη προσοχή και παρακολούθηση εκ μέρους της ΟΔΕ, σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης και τη Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εξακολουθεί να αφιερώνεται στον κατάλογο των έργων προτεραιότητας⁸. Ο κατάλογος αυτός επανεξετάστηκε και τροποποιήθηκε τον Μάρτιο. Η Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων Α.Ε. (ΜΟΔ) στηρίζει κατά κύριο λόγο τα έργα προτεραιότητας στο πλαίσιο των περιφερειακών προγραμμάτων. Έχουν οριστεί διαχειριστές σε 45 έργα και προσλαμβάνονται και άλλοι. Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχει δημιουργήσει ειδική συνδρομή από τη JASPERS⁹ για να βοηθήσει στην ωρίμανση ορισμένων μεγάλων έργων.

Όσον αφορά τις παραχωρήσεις αυτοκινητοδρόμων, συνεχίζονται οι συζητήσεις σχετικά με συμφωνία «επαναφοράς» με βάση κοινές θέσεις που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ της κυβέρνησης και των αναδόχων τον Δεκέμβριο του 2012. Η έγκριση των συμφωνιών επαναφοράς από την Επιτροπή για θέματα ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων και

⁷ Οι σωρευτικοί ετήσιοι προϋπολογισμοί για την περίοδο 2007 έως 2011 πρέπει να δαπανηθούν και να ζητηθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013. Τυχόν έλλειμμα αποδεσμεύεται αυτόματα και χάνεται για το πρόγραμμα. Έως το 2013, ο στόχος είχε τεθεί για N+3 (τρία έτη εντός των οποίων να ζητηθεί επιστροφή), αλλά το 2013 ο στόχος επανέρχεται σε N+2 (δύο έτη εντός των οποίων να ζητηθεί επιστροφή).

⁸ http://www.espa.gr/en/documents/priorityprojects/ypaan_120116_espa_projects_en.pdf

⁹ JASPERS (Κοινή βοήθεια για τη στήριξη σχεδίων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες) παρέχει συμβουλές στην 12 κράτη μέλη της ΕΕ από την Κεντρική και Ανατολική, την Κροατία και τώρα την Ελλάδα κατά την προετοιμασία των έργων που θα βοηθήσουν στη βελτίωση της ποιότητας των μεγάλων έργων που υποβάλλονται για χρηματοδότηση στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής. Η βοήθεια παρέχεται δωρεάν και έχει ως στόχο να επιταχύνει την απορρόφηση των διαθέσιμων πόρων.

η επιβεβαίωση της συμμετοχής των διαρθρωτικών ταμείων στη χρηματοδότηση των τεσσάρων αυτοκινητοδρόμων αποτελεί βασικό βήμα για τη σύναψη της συμφωνίας. Η έγκριση δεν μπορεί να προχωρήσει χωρίς τις δεσμευτικές προσφορές των δανειστών που έχουν καθυστερήσει επανειλημμένα.

Μια πρώτη δέσμη μέτρων για την απλούστευση των διαδικασιών διαχείρισης και ελέγχου και την επακόλουθη επιτάχυνση της υλοποίησης και πληρωμής των έργων εγκρίθηκε και εφαρμόστηκε σε μεγάλο βαθμό. Οι ελληνικές αρχές και η ΟΔΕ, σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης και τη Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συνεργάστηκαν στενά στο θέμα αυτό και συνεχίζουν να συνεργάζονται ώστε το εγχείρημα να έχει ολοκληρωθεί πλήρως μέχρι το τέλος του Ιουνίου. Έχουν επίσης αρχίσει εργασίες για την εκπόνηση σημαντικά εξορθολογισμένης δέσμης διαδικασιών για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού (2014-2020). Βασικά ορόσημα που τέθηκαν από τις ελληνικές αρχές για το επόμενο τρίμηνο είναι τα εξής:

- Ολοκλήρωση των εργασιών απλοποίησης των διαδικασιών για το διάστημα 2007-2013 — μέχρι το τέλος του Ιουνίου.
- Συμφωνία σχετικά με το πρόγραμμα της ριζικής αναθεώρησης των διαδικασιών και των δομών έως τα τέλη του Ιουνίου, για την περίοδο 2014-2020
- Αναθεώρηση του καταλόγου των έργων προτεραιότητας — μέχρι το τέλος Μαρτίου

2.1. Απορρόφηση για την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013

Στο πλαίσιο της σοβαρής και παρατεταμένης ύφεσης και της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, τα κονδύλια της πολιτικής συνοχής αποτελούν εξαιρετικά πολύτιμο πόρο για την πραγματοποίηση επενδύσεων. Η κυβέρνηση εξακολούθησε να εφαρμόζει τα προγράμματα παρά τον αρνητικό αντίκτυπο των σημαντικών προβλημάτων ρευστότητας κυρίως στην υλοποίηση έργων.

Ο στόχος απορρόφησης¹⁰ στο ΜΣ για το 2012 ήταν 3,73 δισεκατομμύρια ευρώ. Μέχρι το τέλος του 2012, η απορρόφηση ανήλθε σε 3,25 δισεκατομμύρια ευρώ, που αντιπροσωπεύουν 87,3 % του στόχου. Οι επιδόσεις βελτιώθηκαν σημαντικά κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, ανερχόμενες στο 101,8% του στόχου. Το αποτέλεσμα αυτό συγκρίνεται με το 57,8 % του στόχου για το πρώτο εξάμηνο του έτους. Όλα τα προγράμματα πληρούσαν στους στόχους αποδέσμευσης N+3 στο τέλος του έτους. Οι στόχοι του ΜΣ και οι στόχοι N+2/N+3 για το 2013 είναι οι ίδιοι και είναι ιδιαίτερα απαιτητικοί, προϋποθέτουν δε συνολική απορρόφηση 3,89 δισεκατομμυρίων ευρώ ή 4,18 δισεκατομμύρια ευρώ συνολικές δημόσιες δαπάνες, όταν συνυπολογιστεί η απαιτούμενη ελληνική εθνική συγχρηματοδότηση. Πολλά προγράμματα αντιμετωπίζουν κίνδυνο μη επίτευξης των στόχων αυτόματης αποδέσμευσης.

¹⁰ Ορίζεται ως οι αιτήσεις πληρωμής που οι ελληνικές αρχές υποβάλλουν στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Το ποσοστό απορρόφησης¹¹ για τα τρία ταμεία (Ταμείο Συνοχής, ΕΚΤ και ΕΤΠΑ) τον Μάρτιο του 2013 ανήλθε σε 56,1% του διαθέσιμου δημόσιου προϋπολογισμού (20,2 δισεκατομμύρια ευρώ). Το ποσοστό για το ΕΤΠΑ έχει φθάσει το 60,6%, μόνο τρεις ποσοστιαίες μονάδες πίσω από τα κράτη μέλη με την υψηλότερη απορρόφηση. Με ποσοστό 46,3% το ΕΚΤ η Ελλάδα «υστερεί» σε σχέση με τα δύο τρίτα των κρατών μελών. Όσον αφορά την απορρόφηση στο επίπεδο των επιχειρησιακών προγραμμάτων, τα χαμηλότερα ποσοστά απορρόφησης καταγράφονται στα πέντε ευρωπαϊκά προγράμματα εδαφικής συνεργασίας, μεταξύ της Ελλάδας και των γειτονικών της χωρών, καθώς και στο πρόγραμμα «εθνικό αποθεματικό για απρόβλεπτα». Μεταξύ των προγραμμάτων του ΕΤΠΑ, το υψηλότερο ποσοστό απορρόφησης αφορά το πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα», ενώ τα ποσοστά απορρόφησης για τα προγράμματα «Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη» και «Ψηφιακή Σύγκλιση» είναι τα χαμηλότερα. Μεταξύ των τριών αυτών επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΚΤ, το πρόγραμμα για τη διοικητική μεταρρύθμιση υστερεί.

Από την άποψη των **θεματικών στόχων**, τα έργα που αφορούν την επιχειρηματικότητα παρουσίασαν το υψηλότερο ποσοστό απορρόφησης (συγκεκριμένα, 75% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού). Έργα που αφορούν γενικά την Ε & Α και τις ΤΠΕ εμφανίζουν ποσοστά απορρόφησης γύρω στο 25%. Τα έργα στον τομέα του περιβάλλοντος καταγράφουν απορρόφηση κάτω του 15%. Έργα που αφορούν την αγορά εργασίας έχουν σημαντική απορρόφηση (45%), ακολουθούμενα από έργα στον τομέα των ανθρώπινων πόρων με 35% απορρόφηση. Όσον αφορά τη στήριξη των υποδομών, ο κλάδος της ενέργειας προηγείται με 53% απορρόφηση, ακολουθούμενος από τους σιδηροδρόμους (44 %), τις οδικές μεταφορές (34%) και το ευρυζωνικό δίκτυο (16%).

Πληρωμές: Το 2012 χαρακτηρίστηκε από μεγάλη συγκέντρωση πληρωμών στην Ελλάδα κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους: Το μερίδιο των πληρωμών που καθυστερούν περισσότερο από τρεις μήνες έχει αυξηθεί κατά τα τελευταία δύο χρόνια από 45 εκατομμύρια ευρώ (Ιανουάριος-Μάρτιος 2011) σε 183 εκατομμύρια ευρώ (Νοέμβριος 2012-Ιανουάριος 2013). Το 2012, η κατάσταση επιδεινώθηκε αισθητά κατά το δεύτερο και τρίτο τρίμηνο (π.χ. 285 εκατομμύρια ευρώ μεταξύ Σεπτεμβρίου και Νοεμβρίου 2012). Η επιτάχυνση των διαδικασιών πληρωμής αποτελεί έναν από τους κύριους στόχους της απλούστευσης των διαδικασιών του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ). Η ΟΔΕ συνεργάζεται στενά με τις ελληνικές αρχές στο θέμα αυτό¹².

«Αδρανή έργα»: Πρόκειται για έργα για τα οποία δεν έχει προκύψει συμφωνία μετά από διαγωνισμό έξι μήνες μετά την έγκρισή τους. Μέχρι τον Ιούλιο του 2012, 924 έργα ήταν ανενεργά, με συνολικό προϋπολογισμό 2.365,5 εκατομμύρια ευρώ. Με τη χρήση δραστικών μέτρων είτε για την αναζωογόνηση είτε για το κλείσιμο των εν λόγω έργων, έως τον Ιανουάριο του 2013, ο αριθμός των αδρανών έργων μειώθηκε σε 467, με συνολικό προϋπολογισμό 1.111,5 εκατομμύρια ευρώ.

¹¹ Στοιχεία από τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αντιπροσωπεύουν πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν από την Επιτροπή ως ποσοστό των διαθέσιμων πιστώσεων του προϋπολογισμού

¹² Βλέπε επίσης τμήμα 2.3.5.

«Αδρανείς συμβάσεις»: Τον Ιανουάριο του 2013, ο αριθμός των έργων που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ ανερχόταν 12.694, εκ των οποίων το 64,3% έχει ανατεθεί. Μεταξύ αυτών των έργων για τα οποία έχουν συναφθεί συμβάσεις, για 1.235 δεν έχουν πραγματοποιηθεί πληρωμές. Στο ΕΣΠΑ υπάρχουν 759 έργα για τα οποία δεν έχει πραγματοποιηθεί καμία πληρωμή εντός 6 μηνών από την υπογραφή της σύμβασης (χαρακτηριζόμενα ως «αδρανείς συμβάσεις»), με συνολικό προϋπολογισμό 593 εκατομμύρια ευρώ. Η κατανομή των «αδρανών συμβάσεων» ανά ταμείο έχει ως εξής: ΕΤΠΑ 263 εκατομμύρια ευρώ· ΕΚΤ 184 εκατομμύρια ευρώ και Ταμείο Συνοχής 145 εκατομμύρια ευρώ. Η αξία των συμβάσεων που υπεγράφησαν μεταξύ 2007 και 2011, για τις οποίες δεν έχουν πραγματοποιηθεί πληρωμές είναι 232 εκατομμύρια ευρώ.

Είναι σημαντικό η παρακολούθηση και η ενεργός διαχείριση αμφοτέρων των «αδρανών έργων» και των «αδρανών συμβάσεων» να εξακολουθήσουν να πραγματοποιούνται σε συστηματική βάση, ώστε τα κεφάλαια να μπορούν να ανακυκλώνονται σε παραγωγικά έργα.

2.2. Εκκαθάριση εκκρεμοτήτων από την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού

Όσον αφορά την περίοδο προγραμματισμού 2000-2006 (όλα τα ταμεία), δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί 1.205 έργα που βρίσκονται στο στάδιο της «υποβολής των εγγράφων κλεισίματος των επιχειρησιακών προγραμμάτων». Αυτό ενέχει τον κίνδυνο να ανακτηθεί μέγιστο ποσό περίπου 3,3 δις ευρώ από πληρωμές για όλα τα έργα. Το συνολικό ποσό εθνικής χρηματοδότησης που απαιτείται ακόμη για την ολοκλήρωση όλων αυτών των ημιτελών έργων εκτιμάται στα 230 εκ. ευρώ περίπου.

Η ολοκλήρωση όλων των ανολοκλήρωτων έργων είχε προγραμματιστεί για τις 31 Μαΐου 2013. Κατά την εν λόγω ημερομηνία το ποσό για το οποίο υπήρχε κίνδυνος ανάκτησης ανερχόταν στα 68 εκ. ευρώ περίπου. Ωστόσο, στις 8 Μαρτίου 2013 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χορήγησε παράταση στην προθεσμία ολοκλήρωσης των εν λόγω έργων μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2013. Αυτό θα επιτρέψει στις αρμόδιες ελληνικές αρχές να περιορίσουν σημαντικά τα μη ολοκληρωμένα έργα.

2.3. Εστίαση σε έργα με σημαντικό αντίκτυπο

2.3.1. Έργα προτεραιότητας

Στις αρχές Μαρτίου του 2013, είχαν ολοκληρωθεί 15 από τα 181 έργα προτεραιότητας (συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός 177 εκ. ευρώ). Εντός του χρονοδιαγράμματος υλοποιούνται 86 έργα (συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός 2.581 εκ. ευρώ). Για 70 έργα απαιτείται επιτάχυνση (συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός 8.370 εκ. ευρώ). Για 15 έργα δεν υπάρχει πιθανότητα ολοκλήρωσης (συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός 387 εκ. ευρώ) ενώ 1 έργο ακυρώθηκε (συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός 2 εκ. ευρώ). Το πρώτο τρίμηνο του 2013 ο αριθμός των έργων για τα οποία απαιτείται επιτάχυνση και εκείνων που κινδυνεύουν αυξήθηκε. Επιπλέον, 34 έργα ενδέχεται να κλιμακωθούν σε φάσεις με την τελευταία φάση να ολοκληρώνεται στην περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Τον Ιανουάριο, η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και οι ελληνικές αρχές αποφάσισαν να επανεξετάσουν τον κατάλογο των έργων προτεραιότητας μέχρι το τέλος Μαρτίου 2013.

Από πλευράς βοήθειας, οι ελληνικές αρχές υποστήριξαν ορισμένους δικαιούχους έργων, είτε μέσω της Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ ΑΕ), είτε μέσω διαχειριστών έργων του ιδιωτικού τομέα.

Επιπλέον η ΟΔΕ συντόνισε την υποστήριξη έργων κρίσιμης σημασίας όπως την διαχείριση στερεών αποβλήτων και το κτηματολόγιο, βλέπε κατωτέρω και τμήμα 12.2. Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κινητοποίησε ειδική βοήθεια από το μέσο JASPERS για να συμβάλλει στην ωρίμανση ορισμένων μεγάλων έργων με στόχο την υπογραφή προγράμματος δράσης μεταξύ της Ελλάδας και του μέσου JASPERS.

2.3.2. Παραχωρήσεις αυτοκινητοδρόμων

Η κυβέρνηση και οι ανάδοχοι σύμβασης παραχώρησης εργάζονται για την επανεκκίνηση και των τεσσάρων έργων παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων το δεύτερο τρίμηνο του 2013. Οι συζητήσεις για τη συμφωνία «νέας εκκίνησης» βρίσκονται σε εξέλιξη. Στηρίζονται στις θέσεις που συμφωνήθηκαν μεταξύ κυβέρνησης και αναδόχων σύμβασης παραχώρησης το Δεκέμβριο του 2012.

Καίριο στοιχείο της «νέας εκκίνησης», που απαιτείται προκειμένου τα έργα να καταστούν οικονομικά βιώσιμα, είναι η συμφωνία μεταξύ κυβέρνησης και αναδόχων ότι το μερίδιο του κράτους από τα έσοδα κατά την φάση εκμετάλλευσης θα «ανακυκλώνεται» στα έργα, εάν απαιτείται, ώστε να εξυπηρετούνται χρέη και λειτουργικά έξοδα.

Όλα τα ζητήματα βρίσκονται υπό εξέταση με την βοήθεια που παρέχει η ΟΔΕ. Παράλληλα, προχωρούν οι διαπραγματεύσεις με τους δανειστές βάσει αναθεωρημένων επιχειρηματικών σχεδίων που στηρίζονται σε συντηρητικές παραδοχές για την κυκλοφορία, τα έσοδα και τις δαπάνες.

Οι ελληνικές αρχές παρουσίασαν τα σχέδια των συμφωνιών «νέας εκκίνησης» στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 21-23 Ιανουαρίου 2013. Η έγκριση των συμφωνιών «νέας εκκίνησης» από την Επιτροπή όσον αφορά ζητήματα ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων και η επιβεβαίωση της συμμετοχής των Διαρθρωτικών Ταμείων στην χρηματοδότηση των τεσσάρων αυτοκινητοδρόμων αποτελεί καίριο βήμα για την σύναψη των συμφωνιών. Η έγκριση δεν μπορεί να προχωρήσει χωρίς τις δεσμευτικές προσφορές των δανειστών που έχουν καθυστερήσει κατ' επανάληψη.

2.3.3. Διαχείριση στερεών αποβλήτων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε πρόσφατα να παραπέμψει την Ελλάδα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μη συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ.

Τον Δεκέμβριο του 2012, η ΟΔΕ εγκαινίασε την παροχή βοήθειας προς τις ελληνικές αρχές για ζητήματα που σχετίζονται με την δημοπράτηση μεγάλων νέων εγκαταστάσεων διαχείρισης στερεών αποβλήτων στην Αττική και άλλες περιφέρειες, με την υποστήριξη του Ηνωμένου Βασιλείου. Προγραμματίζονται περαιτέρω δραστηριότητες στον εν λόγω τομέα για το τέλος Μαρτίου με τη συμμετοχή ελληνικών φορέων διαχείρισης αποβλήτων.

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, με την υποστήριξη της ΟΔΕ, κινητοποιεί εμπειρογνωμοσύνη από άλλα κράτη μέλη για να συμβάλλουν στην κατάρτιση εθνικής στρατηγικής διαχείρισης στερεών αποβλήτων για την περίοδο 2014-2020.

2.3.4. ΤΠΕ

Τα 13 από τα 181 έργα του καταλόγου των έργων προτεραιότητας είναι έργα ΤΠΕ. Είναι έργα ζωτικής σημασίας για την έγκαιρη υλοποίηση του προγράμματος μεταρρυθμίσεων και την μετάβαση της χώρας σε σύγχρονη και ώριμη από πλευράς ΤΠΕ διοίκηση. Τα έργα καλύπτουν τόσο υποδομές όσο και προηγμένες εφαρμογές σε όλους τους τομείς λειτουργίας της διοίκησης (μεταξύ άλλων δικαιοσύνη, οικονομικά, δημόσιες συμβάσεις, παιδεία και μητρώα). Για το λόγο αυτό η ΟΔΕ συνεργάστηκε στενά με τις ελληνικές αρχές όσον αφορά τα έργα ELENXIS και ERP (σύστημα επιχειρηματικού σχεδιασμού πόρων), αμφότερα έργα του χρηματοοικονομικού τομέα (το δεύτερο σε συνεργασία με την τεχνική βοήθεια του ΔΝΤ).

Η ΟΔΕ επιβλέπει επίσης την παροχή εμπειρογνωμοσύνης και παρέχει επιχειρησιακή υποστήριξη για την απλούστευση στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος ψηφιακής σύγκλισης για να προωθηθεί η απορρόφηση και να χρησιμοποιηθεί το πρόγραμμα για την χρηματοδότηση έργων υψηλής ποιότητας. Η ΟΔΕ διαδραμάτισε επίσης σημαντικό ρόλο σε έργα υποδομής, υποστηρίζοντας τις ελληνικές αρχές και ενεργώντας ως σύνδεσμος με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προκειμένου να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ της Ελλάδας και άλλων κρατών μελών για την ολοκλήρωση του ευρωπαϊκού ψηφιακού θεματολογίου.

2.3.5. Διαδικασίες εξορθολογισμού

Μέχρι το τέλος του 2012 είχε εγκριθεί κατά μεγάλο μέρος και υλοποιηθεί το σχέδιο εφαρμογής σειράς μέτρων απλούστευσης σε δέκα τομείς¹³. Ορισμένα εκκρεμή ζητήματα προβλεπόταν να ολοκληρωθούν στο τέλος Μαρτίου. Αυτό αποτελεί σημαντικό έργο και καλύπτει όχι μόνο ζητήματα που σχετίζονται με το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου αλλά και οριζόντια ζητήματα όπως η επιτάχυνση των διαδικασιών προκήρυξης δημοπρασιών και των διαδικασιών απαλλοτριώσεων. Οι χρονικές κλίμακες για την δρομολόγηση έργων και την καταβολή πληρωμών πρέπει να συμπτυχθούν με την μείωση του αριθμού των υπογραφών που απαιτούνται και με την μετάβαση στην ηλεκτρονική διαβίβαση των εγγράφων. Οι ελληνικές αρχές και η ΟΔΕ θα συνεχίσουν τη συνεργασία προκειμένου οι ενέργειες αυτές να ολοκληρωθούν. Αν και θα χρειαστούν και ριζικότερες αλλαγές, αυτές θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020.

2.4. Προετοιμασία για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020

Η επόμενη περίοδος προγραμματισμού που βρίσκεται σε εξέλιξη παρέχει μοναδική ευκαιρία για την καλύτερη στόχευση των κονδυλίων των διαρθρωτικών ταμείων στη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης και της απασχόλησης. Θα απαιτηθούν νέες

¹³ Πρόκειται για τους τομείς: έκδοση αδειών, εκ των προτέρων έλεγχοι, απλούστευση των διαδικασιών χρηματοδότησης, δημόσιες συμβάσεις, έργα που υλοποιούνται με ίδια μέσα, επιτάχυνση της υλοποίησης έργων, ψηφιακή/ηλεκτρονική υπογραφή/ηλεκτρονική διαβίβαση εγγράφων, περιορισμός των υπογραφών, επιχειρησιακή αναθεώρηση των ειδικών υπηρεσιών του ΕΣΠΑ, απαλλοτριώσεις

προσεγγίσεις για τη μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού αντίκτυπου του πακέτου των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Επενδύσεων.

Τον Μάρτιο άρχισαν συνομιλίες με τις ελληνικές αρχές σχετικά με την διαμόρφωση ενός σημαντικά εξορθολογισμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου για την νέα περίοδο προγραμματισμού.

3. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΟΛΟΓΗΣΗ / ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Κύριες εξελίξεις:

Η ΟΔΕ κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες να ολοκληρώσει τα προκαταρκτικά βήματα για την δημιουργία Ιδρύματος Ανάπτυξης προς υποστήριξη της χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας. Η συμβουλευτική επιτροπή βοήθησε το Υπουργείο Ανάπτυξης, το οποίο ανέλυσε τα ενδεχόμενα κενά της ελληνικής χρηματοπιστωτικής αγοράς, ιδίως όσον αφορά τις πηγές ρευστότητας.

Το δυναμικό ανάπτυξης της μικροχρηματοδότησης στην Ελλάδα, μέσω επίσης και μη τραπεζικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αναλύεται σε συνεργασία με τις ελληνικές αρχές και ιδίως με την Τράπεζα της Ελλάδος.

3.1. Ανασκόπηση των εξελίξεων στον τραπεζικό τομέα

Κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της η ΟΔΕ επικεντρώθηκε στην υποστήριξη των προσπαθειών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της ΕΚΤ και του ΔΝΤ προκειμένου το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα να καταστεί ανθεκτικότερο, ιδίως μέσω της εν εξελίξει αναδιάρθρωσης του τραπεζικού και του ασφαλιστικού τομέα. Ταυτόχρονα, κατέβαλε σοβαρές προσπάθειες να αποδεσμεύσει «παγιδευμένες» πηγές ρευστότητας ώστε να ενισχύσει την πραγματική οικονομία. Επί του παρόντος, η ΟΔΕ επικεντρώνει τις δραστηριότητές της στην ενίσχυση της δανειοδοτικής ικανότητας των εθνικών φορέων δανεισμού, εξερευνώντας ταυτόχρονα τις δυνατότητες χρηματοδότησης μέσω μη τραπεζικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Για το μέλλον θα πρέπει να σημειωθεί αφενός, ότι η διαδικασία ενοποίησης και συγκέντρωσης μεταμορφώνει σε βάθος το σχήμα και τη διάταξη του τομέα. Από την άλλη πλευρά, η επιτυχής ολοκλήρωση της δεύτερης φάσης της διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησης και εξυγίανσης κατά τη διάρκεια του 2013 θα έχει μεγάλη επίπτωση στο επιχειρησιακό περιβάλλον για τις ελληνικές τράπεζες και θα σταθεροποιήσει τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Η ΟΔΕ θα συνεχίσει τις προσπάθειες ενίσχυσης της δανειοδοτικής ικανότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Θα συνεχίσει ιδίως, σε συνεργασία με τις ελληνικές αρχές, να διερευνά δυνατότητες καθορισμού ρεαλιστικών στόχων δανεισμού της πραγματικής οικονομίας που θα συνοδεύουν τα καθεστώτα ανακεφαλαιοποίησης ή τα μεταγενέστερα σχέδια αναδιάρθρωσης των τραπεζών. Ταυτόχρονα, η ΟΔΕ, σε στενή συνεργασία με την Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, θα προχωρήσει περαιτέρω όσον αφορά την βελτιστοποίηση της χρήσης των διαρθρωτικών ταμείων και άλλων πηγών χρηματοδότησης, εντός αλλά και εκτός του ελληνικού τραπεζικού συστήματος (βλ. κατωτέρω παραγράφους 3.2 και 3.3).

3.2. Μικροχρηματοδότηση

Δεδομένου ότι η ελληνική οικονομία στηρίζεται κυρίως σε Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ), με εξαιρετικά υψηλό ποσοστό μικρών επιχειρήσεων, το δυναμικό ανάπτυξης ιδρυμάτων μικροπιστώσεων στην Ελλάδα θα μπορούσε να αποδειχτεί ελκυστική εναλλακτική λύση αντί των τραπεζικών δανείων. Επιπλέον, η έννοια της μικροχρηματοδότησης, έχει βρεθεί στο επίκεντρο του ιδιαίτερου ενδιαφέροντος του κοινού κατά τους τελευταίους μήνες, ιδίως με βάση την αυξανόμενη ανεργία των νέων και των γυναικών, καθώς και την μακροχρόνια ανεργία.

Επί του παρόντος, οι ελληνικές αρχές εξετάζουν τις δυνατότητες ανάπτυξης της μικροχρηματοδότησης/των μικροπιστώσεων. Η Τράπεζα της Ελλάδος επιδιώκει την συγκρότηση μεικτής επιτροπής από αρμόδια υπουργεία για να προετοιμάσει το νομικό, εποπτικό και θεσμικό πλαίσιο της μικροχρηματοδότησης στην Ελλάδα.

Η ΟΔΕ οργανώνει την παροχή τεχνικής βοήθειας για τον εντοπισμό των προπαρασκευαστικών δράσεων:

- Η εντολή εκπόνησης έκθεσης, που ανατέθηκε από την ΟΔΕ σχετικά με το δυναμικό ανάπτυξης της μικροχρηματοδότησης στην Ελλάδα, ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2013 από την ADIE International (Ενωση για το δικαίωμα στην οικονομική πρωτοβουλία – Γαλλία).
- Οι ελληνικές αρχές εξετάζουν επί του παρόντος τις τροποποιήσεις που πρέπει να επέλθουν στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο ώστε να διευκολύνουν τις επιλογές μικροχρηματοδότησης μέσω τραπεζών και μη τραπεζικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Η ΟΔΕ συμμετέχει ενεργά στις προκαταρκτικές συζητήσεις και υποστηρίζει τις εν λόγω πρωτοβουλίες ικανοποιώντας κατά περίπτωση αιτήματα πληροφόρησης και παρέχοντας στα αρμόδια υπουργεία και στην Τράπεζα της Ελλάδος συγκριτικά παραδείγματα χωρών από άλλα κράτη μέλη.
- Διερευνάται η δυνατότητα να δρομολογηθεί πιλοτικό έργο μικροχρηματοδότησης ως συμπλήρωμα της εν εξελίξει αναθεώρησης του νομικού, κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου.

Στις 29 Μαρτίου η ΟΔΕ οργάνωσε εκδήλωση στην Αθήνα στην οποία οι συντάκτες της έκθεσης της ADIE International περί των εναλλακτικών επιλογών μικροχρηματοδότησης στην Ελλάδα παρουσίασαν την έκθεσή τους και συζήτησαν τα πιθανά επόμενα βήματα με βασικούς ενδιαφερόμενους (Υπουργεία Ανάπτυξης, Οικονομικών, Εργασίας, Γεωργίας και με την Τράπεζα της Ελλάδος).

3.3. Πρόσβαση σε χρηματοδότηση

Η άμεση πρόκληση παραμένει η διασφάλιση βιώσιμου δανεισμού για την πραγματική οικονομία και η μείωση των δυσμενών επιπτώσεων της πιστωτικής ασφυξίας που περιορίζει επί του παρόντος τις δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας να εξέλθει από την κρίση.

Όσον αφορά τα διάφορα διαθέσιμα χρηματοπιστωτικά μέσα, έχουν αναπτυχθεί προγράμματα προώθησης για τις ΜΜΕ¹⁴. Τα περισσότερα προϋποθέτουν την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται επισκόπηση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών που υποστηρίζονται από την ΕΕ για την αύξηση του τραπεζικού δανεισμού προς τον επιχειρηματικό τομέα και κυρίως τις ελληνικές ΜΜΕ. Στο τέλος Φεβρουαρίου του 2013 οι διαθέσιμοι πόροι ανέρχονταν σε 2,9 δισ. ευρώ.

Πίνακας: Υφιστάμενα μέσα στήριξης του τραπεζικού δανεισμού προς τον επιχειρηματικό τομέα:

(σε εκατομμύρια ευρώ)	Συνεισφορά ΕΤΠΑ	Ιδιωτικές πηγές	Συνολικό διαθέσιμο ποσό	Εκταμιεύσεις
ΕΤαΕ				
JEREMIE	250	250	500	40,0
ΕΤΕπ				
Συνολικά δάνεια ΜΜΕ	500	500	1.000	0
Ταμείο Επιχειρηματικότητας (ETEAN)				
Ταμείο Επιχειρηματικότητας	130	315	315	15,0
Κεφάλαιο κίνησης	225	225	450	0
<i>Εγγυήσεις χαρτοφυλακίου πρωτεύουσας ζημίας*</i>	100	250	350	0
Ενεργειακή απόδοση για νοικοκυριά	241**	239	480	45,79
	155***	0	155	30,79
Σύνολο	1.501	1.499	2.900	131,6

Σημειώσεις: * εγγύηση, όχι ρευστότητα

** δάνεια

*** επιχορηγήσεις

Η απορρόφηση των κονδυλίων του μέσου JEREMIE από τις ΜΜΕ έχει φτάσει τα προβλεπόμενα ποσά στις περιφέρειες της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας. Στις άλλες περιφέρειες και στον τομέα των ΤΠΕ υπάρχει ακόμη έλλειψη ζήτησης. Η αλλαγή του χαρακτήρα του προγράμματος ή η ανακατανομή κονδυλίων τηρουμένων των διατάξεων περί Διαρθρωτικών Ταμείων σε περιφέρειες με υψηλότερη ζήτηση θα βελτίωνε την κατάσταση. Οι ελληνικές αρχές θα επιδιώξουν να αναπρογραμματίσουν τα κονδύλια από το πρόγραμμα ΤΠΕ για ευρύτερη χρήση από όλες τις ΜΜΕ στην

¹⁴ Υπάρχουν και άλλα εθνικά σχέδια τα οποία δεν λαμβάνουν στήριξη από την ΕΕ, αλλά δεν απαριθμούνται παρακάτω.

περιφέρεια. Αυτό θα βοηθήσει ιδιαίτερα την οικονομία στις περιφέρειες της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας. Το μέσο JEREMIE παρέχει ρευστότητα καθώς και επιμερισμό των κινδύνων. Από την εμπειρία στην Αττική και την Κεντρική Μακεδονία αποδεικνύεται η δυνατότητα δημιουργίας ενός λειτουργικού μέσου στήριξης υπό δύσκολες περιστάσεις. Ωστόσο, τα άλλα καθεστάτα και ιδίως του ΕΤΕΑΝ που διαχειρίζεται το ελληνικό ταμείο επιχειρηματικότητας και ανάπτυξης δεν έχουν πετύχει να προσεγγίσουν τους σκοπούμενους αποδέκτες τους. Βάσει της αποκτηθείσας εμπειρίας το ΕΤΕΑΝ επανεστίασε τα προϊόντα του και την εφαρμογή της χρηματοδότησης έως και 50% και βρίσκεται σε εξέλιξη καθεστώς κεφαλαίου κίνησης (Επανεκκίνηση επιχειρήσεων). Τα γενικά δάνεια για ΜΜΕ που θα χορηγήσει η ΕΤΕπ στις ελληνικές τράπεζες θα είναι διαθέσιμα προς εκταμίευση μέχρι το τέλος Ιουνίου του 2013.

Τέλος, δημιουργήθηκε μέσο εγγυήσεων τροφοδοτημένο με ποσό 150 εκ. ευρώ, το οποίο προβλέπεται να υλοποιηθεί από το ΕΤΕΑΝ. Στόχος είναι η μείωση του κινδύνου για τις ελληνικές τράπεζες από τη χορήγηση δανείων στις ΜΜΕ, παρέχοντάς τους εγγύηση. Μειώνοντας τον κίνδυνο από τις δανειοδοτήσεις, το εν λόγω μέσο θα συμπληρώσει τα συνολικά δάνεια της ΕΤΕπ (βλέπε παραπάνω) τα οποία στοχεύουν στη στήριξη της ρευστότητας. Ο αντίκτυπός του στον τραπεζικό δανεισμό θα πρέπει να εκτιμηθεί κατά τους προσεχείς μήνες.

3.4. Δρομολόγηση νέου μέσου: Ίδρυμα για την Ανάπτυξη στην Ελλάδα (ΙγΑ)

Οι προπαρασκευαστικές εργασίες για την ίδρυση ενός ΙγΑ που θα διευκολύνει την χρηματοδότηση της ελληνικής οικονομίας συνεχίστηκαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών. Η ΟΔΕ έχει επενδύσει σημαντικές προσπάθειες στις εν λόγω προπαρασκευαστικές εργασίες. Η συμβουλευτική επιτροπή βοήθησε το Υπουργείο Ανάπτυξης, το οποίο ανέλυσε τα ενδεχόμενα κενά της Ελληνικής χρηματοπιστωτικής αγοράς, ιδίως όσον αφορά τις πηγές ρευστότητας. Η ελληνική κυβέρνηση ανέλυσε με τη βοήθεια συμβούλων, την έκταση των κενών χρηματοδότησης πιστώσεων στην ελληνική αγορά. Η ΟΔΕ υποστήριξε την προετοιμασία και την εκτέλεση της εν λόγω ανάλυσης στο πλαίσιο της διεθνούς επιτροπής που συνέστησαν οι ελληνικές αρχές. Τα κύρια πορίσματα της μελέτης είναι τα εξής:

- Υφίσταται κενό μετοχικής χρηματοδότησης και κενό χρηματοδότησης διαρθρωτικού χρέους στην ελληνική αγορά καθένα της τάξεως των 5 – 10 δις. ευρώ.
- Η υφιστάμενη κατάσταση στην ελληνική τραπεζική αγορά έχει ως αποτέλεσμα ανεπαρκή διάθεση χρηματοδότησης για έργα, κεφαλαίου κίνησης και χρηματοδότησης εισαγωγών/εξαγωγών.
- Η Ελλάδα υποφέρει από έλλειψη εξειδικευμένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (π.χ. χρηματοδοτική μίσθωση, διαχείριση επιχειρηματικών απαιτήσεων, κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου).
- Ένας φορέας επενδύσεων όπως το ΙγΑ θα μπορούσε να συμβάλλει στην βελτίωση της κατάστασης τουλάχιστον εν μέρει.

Μετά την απόφαση της ελληνικής κυβέρνησης τα επόμενα πιθανά βήματα θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν την κατάρτιση λεπτομερούς επιχειρηματικού σχεδίου, τη νομική συγκρότηση του ΙγΑ, την επιλογή της διευθυντικής ομάδας και την συγκέντρωση κεφαλαίου από επενδυτές του ιδιωτικού τομέα.

3.5. Ασφαλίσεις

Σε συνέχεια της τεχνικής βοήθειας που οργανώθηκε από τις αρχές του 2012 για την υποστήριξη της αναδιοργάνωσης των δύο Επικουρικών Κεφαλαίων Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της διερεύνησης λύσεων σε σχέση με την εξυγίανση του ασφαλιστικού κλάδου, η ΟΔΕ συνέχισε να παρακολουθεί στενά και να υποστηρίζει τις εξελίξεις (ιδίως την κατάρτιση της συναφούς νομοθεσίας) με την Τράπεζα της Ελλάδος. Στην παρούσα φάση, η ΟΔΕ συζητά με την Τράπεζα της Ελλάδος τις δυνατότητες προκειμένου να υποστηρίξει ένα νέο μνημόνιο απαιτήσεων στον εν λόγω τομέα. Αυτό θα μπορούσε να εστιαστεί συγκεκριμένα στην ικανότητα του τομέα των ασφαλίσεων να αναλάβει συστήματα κοινωνικής ασφάλισης/συντάξεων σύμφωνα με τις ενισχυμένες απαιτήσεις βάσει του ενωσιακού νομοθετικού πλαισίου.

4. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Κύριες εξελίξεις:

Τον Ιανουάριο του 2012 οι ελληνικές αρχές ενέκριναν σχέδιο δράσης για την μεταρρύθμιση της διοίκησης σε κεντρικό επίπεδο με στόχο την συγκρότηση πιο λιτού, καλύτερα συντονισμένου και αποτελεσματικότερου κράτους (με βάση τις εργασίες στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος διοικητικής μεταρρύθμισης).

Κατά το τελευταίο τρίμηνο οι ελληνικές αρχές πέτυχαν σημαντικά ορόσημα της μεταρρύθμισης – που συνδέονται κυρίως με τις προκαταρκτικές φάσεις της υλοποίησής της. Με τον τρόπο αυτό κατέδειξαν την βούληση τους για την επίτευξη πραγματικά θετικής αλλαγής στη χώρα. Ωστόσο, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν πολλές προκλήσεις ακόμη. Οι ελληνικές αρχές θα πρέπει επειγόντως να εστιάσουν με έμφαση τις ενέργειές τους και να προσδώσουν μεγαλύτερο δυναμισμό στην εν λόγω μεταρρύθμιση. Το 2013 θα είναι αποφασιστική χρονιά για τον επιχειρησιακό μετασχηματισμό της κεντρικής διοίκησης.

4.1. Μείζονα επιτεύγματα και σχεδιαζόμενα παραδοτέα

4.1.1. Βελτίωση του διυπουργικού συντονισμού:

Οι ελληνικές αρχές κατάρτισαν τον Δεκέμβριο του 2012 το πλαίσιο της δομής του διυπουργικού συντονισμού, αποστολή της οποίας είναι η ενίσχυση του συντονισμού, του προγραμματισμού, της παρακολούθησης, της διατησίας και της εφαρμογής όλων των διυπουργικών θεμάτων (συμπεριλαμβανομένων των μεταρρυθμίσεων). Η επιτάχυνση των δραστηριοτήτων του διυπουργικού συντονισμού έχει πλέον ζωτική σημασία, έτσι ώστε να καταστεί γοργά ο καίριος μηχανισμός συντονισμού που χρειάζεται η ελληνική διοίκηση.

Επόμενα βήματα:

- διορισμός εξουσιοδοτημένων επικεφαλής ομάδων,

- έναρξη συγκεκριμένων εργασιών (προγραμματισμός, παρακολούθηση, διαίτησία κλπ.).

4.1.2. Αναδιοργάνωση Υπουργείων και οργανισμών του δημοσίου:

Η αξιολόγηση των κεντρικών δομών των περισσότερων ελληνικών υπουργείων – με αντιπροσωπευτικό ανθρώπινο δυναμικό περίπου 60.000 ατόμων – διεξήχθη με βάση κοινή μεθοδολογία και στόχους. Οι προτάσεις αναδιοργάνωσης εγκρίθηκαν από το ελληνικό συμβούλιο μεταρρυθμίσεων υπό την εποπτεία του έλληνα πρωθυπουργού (Μάρτιος 2013). Κάθε αξιολόγηση έγινε από ειδική ομάδα αξιολόγησης αποτελούμενη από έλληνες δημοσίους υπαλλήλους συνήθως από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και από το αξιολογούμενο υπουργείο. Όταν αυτό ζητήθηκε από τα ελληνικά υπουργεία οι ομάδες αξιολόγησης είχαν την υποστήριξη ξένων εμπειρογνομόνων, που χάραζαν προοπτικές για την μεθοδολογία της αξιολόγησης και για βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά το περιεχόμενό της. Σε κάθε ομάδα προσφέρθηκε υποστήριξη εμπειρογνομόνων από διάφορα κράτη μέλη για τη χάραξη των προοπτικών σχετικά με τη καθορισθείσα μεθοδολογία και τα αναμενόμενα αποτελέσματα, υπό τον συντονισμό της Γαλλίας ως επικεφαλής τομέα και της ΟΔΕ.

Επόμενα βήματα:

- Οι προτάσεις αναδιοργάνωσης των υπουργείων πρέπει να καταστούν σχέδια δράσης συγκεκριμένων μετασχηματισμών, τα οποία να περιέχουν συναφή σχέδια στελέχωσης και λεπτομερή χρονοδιαγράμματα υλοποίησης. Η αναδιοργάνωση των υπουργείων πρέπει να επιτευχθεί με συντονισμένο τρόπο ώστε να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα και η συνοχή των πολιτικών και των δομών σε ολόκληρη τη διοίκηση.
- Παρόμοια διαδικασία αξιολόγησης-αναδιοργάνωσης πρέπει να εφαρμοστεί σε ολόκληρη την ελληνική διοίκηση, περικλείοντας τις εναπομένουσες αποκεντρωμένες υπηρεσίες των υπουργείων, τα περιφερειακά και τοπικά επίπεδα του κράτους (βλ. παράγραφο 4.2) καθώς και άλλες οντότητες του δημοσίου. Η διαδικασία αυτή θα καλύψει συνολικά προσωπικό άνω των 750.000 ατόμων. Στην αρχική φάση οι ελληνικές αρχές πρέπει να καταρτίσουν σχέδιο δράσης στο οποίο να καθορίζεται η μεθοδολογία αξιολόγησης όλων των οντοτήτων. Η διαδικασία της αξιολόγησης πρέπει να ξεκινήσει αμέσως μετά την κατάρτιση του εν λόγω σχεδίου. Θα απαιτήσει πλήρη συνεργασία και συντονισμό μεταξύ του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης (που είναι αρμόδιο για τη μεταρρύθμιση σε κεντρικό επίπεδο) και του Υπουργείου Εσωτερικών (που είναι αρμόδιο για την διοίκηση σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο).

4.1.3. Συγκρότηση δομών και διαδικασιών υποστήριξης (Διαχείριση ανθρώπινων πόρων, χρηματοοικονομικά, έλεγχος, ΤΠΕ, κλπ.)

Απαιτούνται στιβαρές δομές και διαδικασίες (διαχείριση ανθρώπινων πόρων, χρηματοοικονομικά, έλεγχος, ΤΠΕ, κλπ.) για την παρακολούθηση και την υποστήριξη πολιτικών και δαπανών. Οι αποφάσεις σχετικά με τις οργανωτικές υποδομές των περισσότερων υπηρεσιών υποστήριξης ελήφθησαν στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης των υπουργείων που παρουσιάστηκε ανωτέρω. Ωστόσο, από πλευράς ουσίας μέχρι σήμερα έχουν καθοριστεί μόνο κατευθυντήριες γραμμές για το πλαίσιο εργασίας των οικονομικών υπηρεσιών (Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Λογιστήριο του Κράτους: Δεκέμβριος του 2012).

Επόμενα βήματα:

- Θα πρέπει να θεσπιστούν κοινές κατευθυντήριες γραμμές και να κοινοποιηθούν εσωτερικά για τις σημαντικότερες εσωτερικές λειτουργίες υποστήριξης (διαχείριση ανθρώπινων πόρων κατά προτεραιότητα, εσωτερικός δημοσιονομικός έλεγχος, εσωτερικός έλεγχος, ΤΠΕ, βελτίωση της νομοθεσίας).

4.1.4. Ανάπτυξη πολιτικής ανθρώπινων πόρων

Βρίσκονται σε εξέλιξη διαβουλεύσεις για την ανάπτυξη νέας πολιτικής ανθρώπινων πόρων που να περιλαμβάνει κανόνες για τις προσλήψεις, την κατάρτιση, την κινητικότητα και την συνολική διαχείριση της εξέλιξης της σταδιοδρομίας των υπαλλήλων. Καλύπτονται κατά προτεραιότητα η διαχείριση του προσωπικού που επηρεάζεται από την αναδιοργάνωση του ελληνικού δημόσιου τομέα, καθώς και η αξιολόγηση των ικανοτήτων και της αξίας των ανώτατων στελεχών της διοίκησης.

Πλαίσιο: Προϋποθέσεις για την επιτυχία της μεταρρύθμισης που πρέπει να εφαρμοστούν επειγόντως:

Η μεταρρύθμιση της διοίκησης θέτει σημαντικές προκλήσεις για τις αρχές, ιδίως στο πλαίσιο των σημαντικών δημοσιονομικών περιορισμών και της μείωσης του προσωπικού όπως συμβαίνει στην Ελλάδα. Οι εν λόγω προκλήσεις δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν αν δεν εκπληρωθούν ορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις. Τα ακόλουθα διδάγματα ισχύουν για όλες τις χώρες που εφαρμόζουν τέτοιες μεταρρυθμίσεις και ισχύουν ιδιαίτερα στην Ελλάδα:

- Η μεταρρύθμιση της διοίκησης πρέπει να διευθύνεται και να παρακολουθείται στα ανώτατα κλιμάκια του κράτους: το ελληνικό συμβούλιο μεταρρυθμίσεων υπό την εποπτεία του πρωθυπουργού πρέπει να συνεχίσει όχι μόνο να λαμβάνει τις απαραίτητες αποφάσεις για την αναδιοργάνωση των δομών ή για τα σχέδια στελέχωσης, αλλά να διαδραματίζει επίσης ρόλο εποπτείας υψηλού επιπέδου για να εξασφαλίσει ότι η μεταρρύθμιση ακολουθεί την πορεία της τόσο από πλευράς χρονοδιαγράμματος, όσο και από πλευράς περιεχομένου.
- Ο συντονισμός της μεταρρύθμισης πρέπει να υποστηρίζεται από την διυπουργική δομή συντονισμού: ο συντονισμός της μεταρρύθμισης, που υποστηρίζεται από το ελληνικό συμβούλιο μεταρρυθμίσεων και την ομάδα υποστήριξης, πρέπει να προετοιμάζεται επιχειρησιακά και σε καθημερινή βάση υπό την επιρροή του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης (ΥΔΜ). Πρέπει επίσης να υποστηρίζεται συνεχώς από την διυπουργική δομή υποστήριξης. Η τελευταία, σε στενή συνεργασία με το ΥΔΜ είναι δυνατόν να εξασκήσει τα προνόμιά της για να εξασφαλίσει ότι όλα τα εμπλεκόμενα υπουργεία ακολουθούν τις κατευθυντήριες γραμμές που καθορίζει η διοίκηση για την μεταρρύθμιση και ασκεί τη διαιτησία σε περιπτώσεις εμπλοκής. Συνεπώς, με βάση την έκταση των μεταρρυθμίσεων που πρέπει να εφαρμοστούν το 2013, έχει πλέον καίρια σημασία η έναρξη της πλήρους λειτουργίας της διυπουργικής δομής συντονισμού.
- Η ανάπτυξη της μεταρρύθμισης πρέπει να ενταχθεί στην μεσοπρόθεσμη προοπτική. Για την επιτυχία της υλοποίησης τόσο πολύπλοκων μεταρρυθμίσεων στην διοίκηση, έχει ύψιστη σημασία η διοίκηση να μην ενεργεί μόνο αντιδρώντας κατόπιν εορτής

αλλά να είναι σε θέση να προκαταλαμβάνει τις εξελίξεις με βάση συμφωνημένη στρατηγική και σχέδιο δράσης. Ωστόσο, είναι κρίσιμης σημασίας η ολοκλήρωση του σχεδίου δράσης για την ανάπτυξη της μεταρρύθμισης με περιορισμένο χρονικό ορίζοντα. Το εν λόγω σχέδιο θα πρέπει να περιλαμβάνει επακριβή παραδοτέα, να εντοπίζει τις εμπλεκόμενες οντότητες και να καθορίζει τους αρμόδιους συντελεστές και τους απαιτούμενους πόρους (συμπεριλαμβανομένης και της τεχνικής βοήθειας). Το εν λόγω σχέδιο θα καθορίζει το κοινό όραμα των επιτευγμάτων που αναμένει το κράτος μέσω της μεταρρύθμισης και θα αποτελεί σημείο αναφοράς για ολόκληρη τη διοίκηση. Θα επιτρέψει την διεύθυνση, την παρακολούθηση και το συντονισμό της μεταρρύθμισης (ελληνικό συμβούλιο μεταρρυθμίσεων, διυπουργικός συντονισμός, ΥΔΜ) και θα επιτρέψει στη διεθνή κοινότητα να προετοιμάσει την βοήθεια προς τις ελληνικές αρχές για την υλοποίηση της μεταρρύθμισης, όπως ζητηθεί.

- Η μεταρρύθμιση πρέπει να συνοδεύεται από εκτεταμένη εσωτερική επικοινωνία: οι στόχοι, τα οφέλη, το χρονοδιάγραμμα και οι αρμοδιότητες για την ανάπτυξη της μεταρρύθμισης (συμπεριλαμβανομένων των αρμοδιοτήτων των μεσαίων στελεχών και των δημοσίων υπαλλήλων) πρέπει να κοινοποιηθούν εσωτερικά με κατηγορηματικό τρόπο σε ολόκληρη τη διοίκηση. Η εν λόγω επικοινωνία, που θα εγκαινιαστεί από τις ανώτατες κρατικές αρχές, σε συντονισμό με το ΥΔΜ, θα πρέπει στη συνέχεια να μεταφερθεί σε ολόκληρη την διοίκηση. Τα μηνύματα θα πρέπει να προσαρμοστούν στην ιδιαίτερη κατάσταση κάθε υπουργείου, περιφέρειας, δήμου ή δημόσιας οντότητας. Με τον τρόπο αυτό θα γίνει δυνατή η σαφής επεξήγηση του σκοπού της μεταρρύθμισης, θα υπογραμμιστούν τα οφέλη για την χώρα και την ίδια τη διοίκηση και θα εξασφαλιστεί μεγαλύτερη σαφήνεια και διαφάνεια εσωτερικά σχετικά με δύσκολα ζητήματα (μείωση του αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων, κινητικότητα του προσωπικού).

4.1.5. Η τεχνική βοήθεια που έχει παρασχεθεί στις ελληνικές αρχές:

Σημαντική τεχνική βοήθεια έχει παρασχεθεί στις ελληνικές αρχές ως στήριξη για την εφαρμογή της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης. Η Γαλλία ως επικεφαλής τομέα έχει συμβάλει ενεργώς, σε συνεργασία με την ΟΔΕ, στην παροχή, σε πρώτη φάση, βοήθειας σε κρατικό επίπεδο για τα διάφορα σκέλη της μεταρρύθμισης της κεντρικής κυβέρνησης. Άλλα κράτη μέλη (όπως η Γερμανία και η Ισπανία) συνέβαλαν επίσης σημαντικά στη βοήθεια αυτή (διατέθηκαν περίπου 288 ανθρωποημέρες εμπειρογνομώνων), σε συντονισμό με τον επικεφαλής τομέα και την ΟΔΕ.

4.2. Διοικητική μεταρρύθμιση σε αποκεντρωμένο, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013, η υλοποίηση του χάρτη πορείας ανέκτησε τους ρυθμούς της. Ορισμένες υποεπιτροπές άρχισαν τις εργασίες τους σχετικά με θέματα όπως η εκχώρηση νέων αρμοδιοτήτων και η άσκηση των υφιστάμενων (ιδίως όσον αφορά τον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό), η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων της τοπικής αυτοδιοίκησης, η ενίσχυση των ικανοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης όσον αφορά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή επενδυτικών προγραμμάτων και η οργάνωση της διοίκησης. Οι υπόλοιπες υποεπιτροπές που προβλέπονται στον χάρτη πορείας θα αρχίσουν να λειτουργούν εντός του Απριλίου. Η εντολή που έχει δοθεί σε όλες τις υποεπιτροπές είναι να καταρτίσουν επιχειρησιακά σχέδια για την υλοποίηση των στόχων και των δράσεων που περιγράφονται στον χάρτη

πορείας. Επιπλέον, θα εντοπίζουν αιτήματα για τεχνική βοήθεια που θα πρέπει να απευθυνθούν σε κράτη μέλη μέσω της Γερμανίας ως επικεφαλής τομέα. Οι υποεπιτροπές απαρτίζονται από αντιπροσώπους των επιχειρησιακών υπηρεσιών στην κεντρική και τις τοπικές διοικήσεις. Στο έργο τους επικουρούνται από επιστημονική επιτροπή, η οποία ; έχει καταρτίσει, βάσει των στόχων και των δράσεων που περιγράφονται στον χάρτη πορείας, σχέδια προτάσεων για μεταρρυθμίσεις. Έως τις αρχές Ιουνίου, προβλέπεται να ολοκληρωθούν οι συζητήσεις μεταξύ των αρμόδιων δημόσιων υπηρεσιών και μεταξύ των μελών των υποεπιτροπών. Τα τελικά σχέδια προτάσεων μεταρρυθμίσεων θα υποβληθούν προς έγκριση στους πολιτικούς εκπροσώπους της κυβέρνησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η ελληνική κυβέρνηση ανέλαβε τη δέσμευση ότι i) θα διασφαλίσει την εφαρμογή του κανόνα περί ισοσκελισμένου προϋπολογισμού στον τομέα της τοπικής αυτοδιοίκησης, και ii) θα ενισχύσει το δημοσιονομικό πλαίσιο, περιλαμβάνοντας διορθωτικούς και κυρωτικούς μηχανισμούς¹⁵. Για τον σκοπό αυτόν, η κυβέρνηση ενέκρινε τις σχετικές νομοθετικές πράξεις (ΦΕΚ 228Α/2012 και ΦΕΚ 256Α/2012), και συγκρότησε το «Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ», που αποσκοπεί στην ενίσχυση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και την προώθηση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Στο Παρατηρητήριο αυτό έχουν ανατεθεί οι θεσμικές εξουσίες να παρακολουθεί τις δαπάνες των δήμων και να επεμβαίνει επιβάλλοντας κυρώσεις, όταν χρειάζεται, σε περίπτωση δημοσιονομικών αποκλίσεων από τους στόχους και αποκλείοντας κάθε δυνατότητα χρηματοδότησης ελλειμμάτων. Το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ έχει ήδη συγκροτηθεί και άρχισε τις εργασίες του σχετικά με τη μεθοδολογία και την οργανωτική δομή.

4.3. Ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Οι ελληνικές αρχές έχουν δρομολογήσει τη διαδικασία ολοκλήρωσης της νέας έκδοσης της στρατηγικής τους σχετικά με τις ΤΠΕ/την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Η στρατηγική αυτή, η οποία καθορίζει τις κύριες προτεραιότητες της κυβέρνησης στον τομέα των υποδομών και υπηρεσιών ΤΠΕ και περιλαμβάνει σχέδιο εφαρμογής, αναμένεται να ανακοινωθεί σύντομα και να συζητηθεί σε ειδικό εργαστήριο που θα διοργανωθεί με τη συμμετοχή των κύριων ενδιαφερόμενων φορέων στην ελληνική διοίκηση. Τούτο θα επιτρέψει σε όλα τα υπουργεία να συνδιαμορφώσουν και να εμπλουτίσουν το κοινό όραμα και την πορεία για το μέλλον, τα οποία μπορούν εν συνεχεία να εγκριθούν από το Συμβούλιο Μεταρρυθμίσεων. Αυτό αναγνωρίζεται ως στοιχείο ζωτικής σημασίας για την επιτυχία της αποτελεσματικής εφαρμογής όλων των δραστηριοτήτων και έργων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε ολόκληρη τη διοίκηση. Τεχνική βοήθεια προσφέρεται στον τομέα αυτόν στις ελληνικές αρχές από εμπειρογνώμονες υψηλού επιπέδου από την Αυστρία και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τη Γαλλία ως επικεφαλής τομέα για την κεντρική μεταρρύθμιση και την ΟΔΕ. Μόλις αυτή η κοινή στρατηγική οριστικοποιηθεί από το Συμβούλιο Μεταρρυθμίσεων, προβλέπεται να

¹⁵ Μνημόνιο συμφωνίας, τμήμα 2.5 – «Η κυβέρνηση, πριν την εκταμίευση του δανείου, εκδίδει απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (για την αντικατάσταση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου που εκδόθηκε στις 29 Οκτωβρίου 2012) με στόχο την ενίσχυση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και τη βελτίωση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, η οποία περιλαμβάνει, εκτός από τις διατάξεις της αρχικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, πρόσθετες διατάξεις: (...) ενίσχυση των τρεχουσών ισορροπημένων περιορισμών όσον αφορά τον προϋπολογισμό των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης προκειμένου να γίνουν πιο αποτελεσματικοί, περιλαμβανομένων των διορθωτικών και κυρωτικών μηχανισμών».

εφαρμοσθεί ευρύτερη διαδικασία ενημέρωσης ώστε να δοθεί η δυνατότητα συμμετοχής σε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς της δημόσιας διοίκησης στον τομέα των ΤΠΕ. Στόχος είναι να βοηθήσουν οι ελληνικές αρχές τα διοικητικά στελέχη και τους φορείς στον τομέα των ΤΠΕ σε ολόκληρη τη δημόσια διοίκηση, ώστε να εξοικειωθούν με αυτό το συνολικό στρατηγικό όραμα και τα προσδοκώμενα αποτελέσματά του. Κατά τον τρόπο αυτόν, θα είναι σε θέση να ευθυγραμμίζουν καλύτερα τα δικά τους σχέδια/δράσεις με την ευρύτερη στρατηγική, και θα εξασφαλίζονται καλύτερα αποτελέσματα για ολόκληρη την κρατική διοίκηση.

Σχετικά με τα σχέδια ΤΠ που εφαρμόζονται ήδη, επιτεύχθηκε πρόοδος κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου σε ορισμένους τομείς, όπως π.χ. στον τομέα της δικαιοσύνης (ηλεκτρονική Δικαιοσύνη) ή των οικονομικών (ERP) (βλέπε τις σχετικές ενότητες του παρόντος εγγράφου).

Επόμενα βήματα:

- οριστικοποίηση της στρατηγικής σχετικά με τις ΤΠΕ/την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και εξασφάλιση της συμφωνίας των σημαντικότερων σχετικών αρμόδιων ενδιαφερόμενων φορέων κατά τη διάρκεια ειδικού εργαστηρίου

5. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Κύριες εξελίξεις:

Αφότου δημοσιεύθηκε η τελευταία τριμηνιαία έκθεση, τον Δεκέμβριο του 2012, οι δράσεις τεχνικής βοήθειας συνεχίστηκαν με σταθερό ρυθμό, στους τομείς της φορολογικής διοίκησης και της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών.

Στον τομέα της φορολογικής διοίκησης, η τεχνική βοήθεια καλύπτει ποικίλους τομείς, όπως: η μεταρρύθμιση των θεσμών και της διακυβέρνησης· η οργανωτική μεταρρύθμιση· η παροχή στήριξης (κυρίως με τη μορφή κατάρτισης) για τις πλέον κρίσιμες λειτουργίες της φορολογικής διοίκησης· η μεταρρύθμιση του συνολικού φορολογικού συστήματος.

Χάρη στον διορισμό νέου επικεφαλής της φορολογικής διοίκησης τον Ιανουάριο του 2013 (μετά από χηρεία της θέσης που διήρκεσε ένα έτος), υπάρχει επιτέλους ένας σαφής ομόλογος και υψηλού επιπέδου έλληνας συνομιλητής για το πρόγραμμα τεχνικής βοήθειας. Ιδιαίτερη σημασία κατά τους επόμενους μήνες θα έχουν οι προσπάθειες εξορθολογισμού της γενικότερης νομοθεσίας που διέπει τη φορολογική διοίκηση (Κώδικας Φορολογικής Δικονομίας) και παροχής στον νέο Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων της στήριξης που χρειάζεται για την αποτελεσματική λειτουργία της υπηρεσίας του.

Στον τομέα της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών (ΔΔΟ), το ΔΝΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξακολούθησαν να παρέχουν τεχνική βοήθεια. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην υποστήριξη της σύστασης Γενικών Διευθύνσεων Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ) και στη χρήση του ηλεκτρονικού συστήματος σχεδιασμού των πόρων της επιχείρησης (ERP) για την περαιτέρω εφαρμογή του προγράμματος μεταρρυθμίσεων στον τομέα της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών.

Πρόοδος επιτελείται επίσης όσον αφορά την εφαρμογή του χάρτη πορείας που συμφωνήθηκε με το ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο.

5.1. Φορολογική διοίκηση

Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων, Χάρης Θεοχάρης, διορίστηκε προϊστάμενος της φορολογικής διοίκησης με πενταετή θητεία. Ο διορισμός αυτός ήλθε να καλύψει θέση η οποία είχε παραμείνει χηρεύουσα για περισσότερο από ένα έτος (από τον Ιανουάριο του 2012 έως τον Ιανουάριο του 2013). Έτσι, είναι επιτέλους απολύτως σαφές ποιος θα είναι ο συνομιλητής για τις προσπάθειες που καταβάλλονται στον τομέα της τεχνικής βοήθειας.

Ο νέος Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων πρέπει να αντιμετωπίσει πολλές σοβαρές προκλήσεις, όπως υπογραμμίστηκε στη διάρκεια κοινής αποστολής τεχνικής συνδρομής που πραγματοποίησαν το ΔΝΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΟΔΕ και Γενική Διεύθυνση Φορολογία και Τελωνειακή Ένωση) τον Ιανουάριο του 2013. Πολλά επιχειρησιακά κριτήρια αξιολόγησης (π.χ. όσον αφορά την είσπραξη οφειλών, τους φορολογικούς ελέγχους σε πολύ εύπορα φυσικά πρόσωπα και αυτοαπασχολούμενους με μεγάλα εισοδήματα, τους σημαντικούς φορολογουμένους) δεν επιτεύχθηκαν το 2012. Θα πρέπει να καταβληθούν έντονες προσπάθειες προκειμένου τα επιχειρησιακά κριτήρια

αξιολόγησης για το 2013 να εφαρμοσθούν με επιτυχία και να μην παρεκκλίνουν της πορείας τους.

Στο πλαίσιο αυτό, το έργο παροχής τεχνικής βοήθειας συνεχίστηκε σε διάφορους τομείς, όπως: διακυβέρνηση και θεσμική μεταρρύθμιση· οργανωτική μεταρρύθμιση· κατάρτιση και παροχή στήριξης για τις κρισιμότερες λειτουργίες της φορολογικής διοίκησης· μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος.

Στον τομέα της **θεσμικής μεταρρύθμισης**, ο νέος Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων διαθέτει ευρύτερες αρμοδιότητες από αυτές που διέθετε ο πρώην Γενικός Γραμματέας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων. Ωστόσο, η νέα νομοθεσία εξακολουθεί να υπολείπεται των ελάχιστων απαιτήσεων αυτονομίας που προωθούνται στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας του ΔΝΤ-της Επιτροπής. Ως εκ τούτου, η παροχή τεχνικής βοήθειας συνεχίστηκε στα τέλη του 2012 και τις αρχές του 2013. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιήθηκαν επανειλημμένες επισκέψεις εμπειρογνώμονα του ΔΝΤ, ενώ οι εκπρόσωποι του ΔΝΤ και της ΟΔΕ που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα συμμετείχαν στην «ομάδα εργασίας για τη θεσμική μεταρρύθμιση» η οποία συγκροτήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2012. Η εν λόγω ομάδα εργασίας έχει λάβει εντολή να προτείνει τρόπους και μέσα για να επιτευχθεί το επιθυμητό επίπεδο επιχειρησιακής αυτονομίας της ελληνικής φορολογικής διοίκησης.

Όσον αφορά την **οργανωτική μεταρρύθμιση**, η τεχνική βοήθεια είχε στόχο τη λειτουργική αναβάθμιση των κεντρικών υπηρεσιών και τη στήριξη της αναμόρφωσης των επιχειρησιακών καθηκόντων στις κατά τόπους Δ.Ο.Υ. και σε άλλες επιχειρησιακές υπηρεσίες. Στο πλαίσιο αυτό, η τεχνική βοήθεια επιδίωξε να στηρίξει τη διαδικασία «αναθεώρησης της λειτουργίας» στο Υπουργείο Οικονομικών, η οποία διοργανώθηκε στο πλαίσιο της συνολικής διοικητικής μεταρρύθμισης. Το ΔΝΤ και η ΤΒ της ΟΔΕ, μαζί με τους «μέντορες» που διόρισε η Γαλλία ως επικεφαλής τομέα μεταρρύθμισης της κεντρικής διοίκησης, πραγματοποίησαν σειρά συνεδριάσεων εργασίας με την ελληνική ομάδα αξιολόγησης της «αναθεώρησης της λειτουργίας», με σκοπό να υποβάλουν προτάσεις για την αναδιάρθρωση των λειτουργιών της φορολογικής διοίκησης. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάστηκε επίσης σε κάποιον βαθμό η τελωνειακή διοίκηση η οποία υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων. Στο πλαίσιο της συνολικής διοικητικής μεταρρύθμισης, η ελληνική κυβέρνηση αναμένεται να αποφασίσει σε λίγες εβδομάδες για τη νέα εσωτερική οργάνωση της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης. Βρίσκεται επίσης σε εξέλιξη η αναδιοργάνωση του δικτύου επιχειρησιακών μονάδων (κατά τόπους Δ.Ο.Υ., ελεγκτικά κέντρα...).

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε επίσης στη **στήριξη των βασικών λειτουργιών της φορολογικής διοίκησης** κατά τη χορήγηση τεχνικής βοήθειας που παρέχεται κυρίως από κράτη μέλη της ΕΕ και χρηματοδοτείται μέσω του προγράμματος FISCALIS, το οποίο διαχειρίζεται η Γενική Διεύθυνση Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 17 Δεκεμβρίου με τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΚ), του ΔΝΤ, κρατών μελών και εκπροσώπων της ελληνικής φορολογικής διοίκησης κατέληξε σε σχέδιο προγράμματος τεχνικής βοήθειας για τις αρχές του 2013. Το πρόγραμμα αυτό συζητήθηκε και συμφωνήθηκε με τον νέο Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων τον Ιανουάριο του 2013, επ' ευκαιρία της 4ης τριμηνιαίας αποστολής ελέγχου ΔΝΤ-ΕΚ.

Οι κύριες δραστηριότητες τεχνικής βοήθειας από τον Δεκέμβριο του 2012 έως τον Μάρτιο του 2013 περιλαμβάνουν:

- στον τομέα της είσπραξης οφειλών, κατάρτιση του προσωπικού των τηλεφωνικών κέντρων (από βέλγο εμπειρογνώμονα), βοήθεια για την αναθεώρηση της νομοθεσίας περί διαγραφών οφειλών (η οποία παρέχεται κατά πρώτο και κύριο λόγο από τους εκπροσώπους του ΔΝΤ και της ΟΔΕ που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα) και συνέχιση των εργασιών για την αυτοματοποίηση των διαδικασιών είσπραξης οφειλών·
- στον τομέα του λογιστικού ελέγχου, βοήθεια για τη δημιουργία ενός συστήματος ανάλυσης κινδύνου βάσει κανόνων (η οποία παρέχεται από δανούς εμπειρογνώμονες), ώστε να κλείσουν οι καθυστερούμενες μη ελεγχθείσες υποθέσεις οι οποίες πρόκειται να παραγραφούν έως το τέλος του 2013. Η γερμανική αποστολή τεχνικής βοήθειας άρχισε επίσης τις εργασίες της τον Μάρτιο του 2013 με σκοπό τη θέσπιση προγράμματος βασικής κατάρτισης για τους φορολογικούς ελέγχους, στο πλαίσιο του προγράμματος «εκπαίδευση των εκπαιδευτών», το οποίο αποσκοπεί στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ελλήνων ελεγκτών και στην εισαγωγική κατάρτιση των νέων υπαλλήλων·
- στον τομέα των πολύ εύπορων ατόμων και αυτοαπασχολούμενων με μεγάλο εισόδημα, σε συνέχεια του προγράμματος κατάρτισης που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 2012 από γάλλους εκπαιδευτές σχετικά με τις μεθόδους έμμεσου ελέγχου, συνεχίστηκαν οι εργασίες για τη βελτίωση του νομικού πλαισίου που διέπει τη χρήση αυτών των μεθόδων·
- στον τομέα των μεγάλων φορολογουμένων, τον Μάρτιο του 2013 διοργανώθηκε εκπαιδευτική συνάντηση για τους ελεγκτές στον κατασκευαστικό τομέα (από ισπανούς εκπαιδευτές). Ισπανοί εκπαιδευτές πραγματοποίησαν επίσης διερευνητική αποστολή τον Φεβρουάριο του 2013 με σκοπό την κατάρτιση στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Ένας νέος άξονας δράσης στον τομέα της τεχνικής βοήθειας, ο οποίος αφορά κυρίως την κατηγορία των μεγάλων φορολογουμένων, πρόκειται επίσης να τεθεί σύντομα σε εφαρμογή σχετικά με ζητήματα τιμών μεταβίβασης. Στο πεδίο αυτό, οι εσωτερικοί εμπειρογνώμονες προέρχονται από τη Γενική Διεύθυνση Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·
- στον τομέα του εσωτερικού ελέγχου, έχει παρασχεθεί στήριξη ΤΒ (από την ΟΔΕ και το ΔΝΤ) με σκοπό τη χάραξη στρατηγικής κατά της διαφθοράς ειδικά για τη φορολογική διοίκηση και την κατάρτιση κώδικα δεοντολογίας για το προσωπικό της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. τμήμα 6.2.).

Οι προσπάθειες **μεταρρύθμισης του φορολογικού συστήματος** εντάθηκαν. Τον Ιανουάριο του 2013 συγκροτήθηκε Επιτροπή Φορολογικής Μεταρρύθμισης στην οποία ανατέθηκε το καθήκον να κατευθύνει τις εργασίες για τη μεταρρύθμιση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος και του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας. Η Επιτροπή Φορολογικής Μεταρρύθμισης θα επικουρείται στο έργο της από τεχνική βοήθεια του ΔΝΤ και της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Όσον αφορά τον Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας, οι «επικεφαλείς τομέα» στους διάφορους τομείς (έλεγχος, είσπραξη οφειλών, επίλυση διαφορών) θα συμμετέχουν στο έργο αυτό. Ελπίζεται ότι ο Κώδικας Φορολογικής Δικονομίας θα λειτουργήσει ως καταλύτης αλλαγών σε τομείς στους οποίους μέχρι στιγμής δεν έχει πραγματοποιηθεί στο ελληνικό νομικό πλαίσιο καμία ουσιαστική

απλούστευση ή πρόοδος. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, στον τομέα της επίλυσης διαφορών όσον αφορά τη δημιουργία αποτελεσματικής λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου, όπως συνέστησε η ΤΒ πριν από περισσότερο από ένα χρόνο.

Συνοπτικά, το δεύτερο τρίμηνο του 2013 θα πρέπει να αποτελέσει περίοδο κατά την οποία η οργανωτική μεταρρύθμιση (αναδιάρθρωση των κεντρικών υπηρεσιών σύμφωνα με τη λειτουργική επανεξέταση, ενοποίηση Δ.Ο.Υ.), τα νέα εργαλεία (το πρόγραμμα TAXIS στο Διαδίκτυο), η πρόοδος στους τομείς της νομοθεσίας (εργασίες σχετικά με βασικές λειτουργίες της φορολογικής διοίκησης ενόψει της θέσης σε ισχύ του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας) και των ανθρώπινων πόρων (νέες προσλήψεις, εντατικοποίηση των προσπαθειών κατάρτισης) θα συγκλίνουν ώστε να αρθούν ορισμένοι από τους μακροχρόνιους φραγμούς στην εύρυθμη λειτουργία της φορολογικής διοίκησης. Η προσπάθεια αυτή θα πρέπει να οδηγήσει στην επίτευξη συγκεκριμένης προόδου βάσει δεικτών απόδοσης.

5.2. Διαχείριση των δημοσίων οικονομικών (ΔΔΟ)

Από τον Δεκέμβριο του 2012, η τεχνική βοήθεια για τη ΔΔΟ, επιπλέον του εν εξελίξει έργου που επιτελούν οι εκπρόσωποι του ΔΝΤ και της ΟΔΕ που εργάζονται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ), έχει συμπεριλάβει δύο αποστολές που πραγματοποιήθηκαν στην έδρα του ΔΝΤ τον Δεκέμβριο του 2012 και τον Φεβρουάριο του 2013.

Τα κύρια πεδία των δραστηριοτήτων τεχνικής βοήθειας τα τέλη του 2012 και το πρώτο τρίμηνο του 2013 ήταν:

- η επανεξέταση του σχεδίου ERP (Enterprise Resource Planning - Σύστημα σχεδιασμού των πόρων της επιχείρησης) ώστε να ληφθούν υπόψη οι σημαντικότερες ανάγκες του ΓΛΚ στον σχεδιασμό του συστήματος και την προετοιμασία της επέκτασής του στα αρμόδια υπουργεία. Μετά από αναθεώρηση του Τεχνικού Δελτίου κατόπιν διεξοδικών διαβουλεύσεων, τον Μάρτιο του 2013 πρόκειται να προκηρυχθεί πρόσκληση υποβολής προτάσεων. Στόχος είναι να εξασφαλισθούν τα μέγιστα δυνατά οφέλη από την εφαρμογή του σχεδίου αυτού μέσω της ταυτόχρονης ολοκλήρωσης της ενδεδειγμένης αναθεώρησης της νομοθεσίας και των επιχειρηματικών διαδικασιών, ιδίως όσον αφορά τις πληρωμές·
- η ενίσχυση της δημοσιονομικής εποπτείας, μέσω της παροχής βοήθειας για την υπογραφή μνημονίων συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών και των υπόλοιπων υπουργείων ή μεταξύ των υπουργείων και των διευθυντικών στελεχών των εποπτευόμενων φορέων. Οι προσπάθειες αυτές σκοπό έχουν να ενισχυθεί η παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και να θεσπισθούν διορθωτικοί μηχανισμοί σε περίπτωση μη επίτευξης των στόχων·
- η σύσταση Γενικών Διευθύνσεων Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ). Προς τον σκοπό αυτόν, η τεχνική βοήθεια παρείχε καθοδήγηση στο ΓΛΚ και το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΥΔΜΗΔ). Το έργο αυτό κατέληξε, τον Δεκέμβριο του 2012, στην έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης με την οποία θεσπίστηκαν κατευθυντήριες γραμμές για τη σύσταση ΓΔΟΥ σε όλα τα αρμόδια υπουργεία. Η προσπάθεια αυτή αποβλέπει επίσης στην ενοποίηση όλων των λειτουργιών των οικονομικών υπηρεσιών υπό την ευθύνη των πρόσφατα διορισθέντων υπολόγων. Στο πλαίσιο των αποστολών που πραγματοποιήθηκαν στην έδρα του ΔΝΤ τον Δεκέμβριο του 2012 και τον Φεβρουάριο του 2013, παρασχέθηκαν

επίσης πρακτικές συμβουλές για τη διάρθρωση των ΓΔΟΥ σε κάθε αρμόδιο υπουργείο χωριστά, εντός του γενικότερου πλαισίου της αναθεώρησης της λειτουργίας των ελληνικών υπουργείων·

- η εσωτερική αναδιοργάνωση του ΓΛΚ, με έντονη στήριξη του ΔΝΤ και της ΔΟΕ στη διαδικασία «αναθεώρησης της λειτουργίας» του Υπουργείου Οικονομικών. Η προσπάθεια αυτή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του προαναφερόμενης αναθεώρησης της λειτουργίας των υπουργείων, στην οποία πρωτοστατεί το ΥΔΜΗΔ, με την υποστήριξη εξωτερικών μεντόρων. Στο πλαίσιο αυτό, υποβλήθηκαν προτάσεις στην ομάδα αναθεώρησης της λειτουργίας σχετικά με την οργανωτική διάρθρωση του ΓΛΚ και την ανάγκη ενσωμάτωσης νέων λειτουργιών (οικονομική πολιτική, φορολογική πολιτική) οι οποίες είναι σημαντικές για τη συνολική παροχή καθοδήγησης σε φορολογικά θέματα σε αυτή την αναθεωρημένη διάρθρωση.

Συνεχίστηκε επίσης η παροχή συνδρομής για την υποβολή δημοσιονομικών εκθέσεων, τον έλεγχο των δαπανών (μητρώα υποχρεώσεων) και την εκκαθάριση των καθυστερούμενων οφειλών, μετά την έκδοση, τον Δεκέμβριο του 2012, από το ελληνικό Υπουργείο Οικονομικών προγράμματος εξόφλησης των οφειλών εντός του 2013. Ωστόσο, το πρόγραμμα αυτό υλοποιείται με τρόπο σταδιακό και βραδύ. Κατά την επόμενη φάση, η τεχνική βοήθεια θα επικεντρωθεί, μεταξύ άλλων, στη συνέχεια που θα δοθεί στο σχέδιο ERP και στην αναδιοργάνωση των διαδικασιών, στη δημιουργία ικανοτήτων εντός του ΓΛΚ και στη δημοσιονομική λειτουργία των αρμόδιων υπουργείων.

5.3. Ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο

Η εφαρμογή του χάρτη πορείας για την τεχνική βοήθεια στον τομέα του εξωτερικού λογιστικού ελέγχου, η οποία συμφωνήθηκε το 2012 από το ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο, την ΟΔΕ, το ΔΝΤ και ορισμένα ευρωπαϊκά Ανώτατα Όργανα Ελέγχου, βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη. Η προσπάθεια αυτή στηρίζεται δεόντως από το Ελεγκτικό Συνέδριο των Κάτω Χωρών ως επικεφαλής τομέα, σε συνεργασία με το βελγικό, το γαλλικό, το γερμανικό και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Πρόοδος έχει σημειωθεί στους τρεις τομείς που καλύπτει ο χάρτης πορείας, δηλαδή: το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων· η ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα των δημοσιονομικών ελέγχων· και οι σχέσεις του ελληνικού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τη Βουλή και άλλους σχετικούς φορείς.

Ιδιαίτερα σημαντικό υπήρξε το εργαστήριο στρατηγικής που διοργανώθηκε στην Αθήνα τον Ιανουάριο του 2013 με θέμα τις σχέσεις με τη Βουλή. Το εργαστήριο επιβεβαίωσε το ενδιαφέρον των βασικών εμπλεκόμενων φορέων εντός της Βουλής των Ελλήνων για ενίσχυση της συνεργασίας με το ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο.

6. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

6.1. Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες

Κύριες εξελίξεις:

Η εφαρμογή του προγράμματος κατάρτισης για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες εξελίσσεται ικανοποιητικά: μέχρι στιγμής, 160 συμμετέχοντες έχουν λάβει «κατάρτιση για ευαισθητοποίηση» επιπέδου 1 με κύριο στόχο τον εντοπισμό της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρήση της προσέγγισης «καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ΚΝΕΠΔ)» για την πάταξη της φοροδιαφυγής. Επιπλέον, 120 συμμετέχοντες έχουν εκπαιδευθεί μέχρι στιγμής σε «ειδικά θέματα» επιπέδου 2, όπως η χρήση του Διαδικτύου για διενέργεια ερευνών, η κατάρτιση διευθυντικών στελεχών σε θέματα ΚΝΕΠΔ, προηγμένες μέθοδοι και τεχνικές και το λαθρεμπόριο τσιγάρων. Επίσης, έχει αρχίσει η παροχή καθοδήγησης (coaching) σε επίπεδο 3 σχετικά με μια πραγματική υπόθεση.

Οι ελληνικές αρχές κατήρτισαν νομοσχέδιο για τη σύσταση μητρώου τραπεζικών λογαριασμών, συνοδευόμενο από χρονοδιάγραμμα εφαρμογής και τεχνική έκθεση με λεπτομερή στοιχεία για το προβλεπόμενο σύστημα.

Από τις αρχές του 2012, η ελληνική Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (ΜΧΠ) έχει καταγγείλει 715 περιπτώσεις εικαζόμενης φοροδιαφυγής στις φορολογικές αρχές και στο Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ) με βάση την ανάλυση καταγγελιών για ύποπτες συναλλαγές (ΚΥΣ) κυρίως από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Από τις αρχές του 2012, διαβιβάστηκαν 252 υποθέσεις βεβαιωμένης φοροδιαφυγής στις εισαγγελικές αρχές και δεσμεύθηκαν περιουσιακά στοιχεία αξίας 114 εκατ. ευρώ.

Πίνακας: Στοιχεία για τις υποθέσεις φοροδιαφυγής που εντοπίστηκαν από τη ΜΧΠ:

	01/01/2012 – 30/04/2012	01/05/2012 – 31/08/2012	01/09/2012 – 31/12/2012	01/01/2013 – 28/02/2013	ΣΥΝΟΛΟ
Υποθέσεις φερόμενης φοροδιαφυγής που εστάλησαν από τη ΜΧΠ στις φορολογικές αρχές και το ΣΔΟΕ	65	159	315	176	715
Υποθέσεις βεβαιωμένης φοροδιαφυγής που ελήφθησαν από τη ΜΧΠ και διαβιβάστηκαν στον	84	56	89	23	252

Εισαγγελία					
Παράνομα περιουσιακά στοιχεία που δεσμεύθηκαν	36,6 εκατ. ευρώ	15,8 εκατ. ευρώ	46,3 εκατ. ευρώ	16,1 εκατ. ευρώ	114,8 εκατ. ευρώ

Αφότου επιτεύχθηκε συμφωνία σχετικά με τον οδικό χάρτη για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ΚΝΕΠΔ), πραγματοποιήθηκε ικανοποιητική πρόοδος σε όλους τους άξονες δράσης που καλύπτει ο χάρτης.

Οι εργασίες για τη διαμόρφωση ενός εποπτικού εργαλείου για την ΚΝΕΠΔ προχωρούν σύμφωνα με το σχέδιο, με τη βοήθεια του ΔΝΤ.

Σε συνέχεια προηγούμενου σεμιναρίου ανάλυσης τακτικής για τη ΜΧΠ, προβλέπεται να πραγματοποιηθεί σεμινάριο για τη στρατηγική ανάλυση τον Ιούνιο του 2013. Το σεμινάριο αυτό θα διοργανωθεί εκ νέου με τη βοήθεια εμπειρογνομόνων από την ομάδα Egmont¹⁶ με σκοπό την ενίσχυση των ικανοτήτων ανάλυσης της ΜΧΠ στον τομέα της φοροδιαφυγής.

Για να δοθεί η δυνατότητα στους οικονομικούς ερευνητές να αξιοποιούν καταλλήλως τις πληροφορίες που τους παρέχονται για την ΚΝΕΠΔ, επιτεύχθηκε βασική συμφωνία για ένα πρόγραμμα κατάρτισης οικονομικών ερευνητών διάρκειας 18 μηνών ώστε να αυξηθεί η ευαισθητοποίησή τους, να εμβαθύνουν τη γνώση τους σχετικά με τις μεθόδους και να λάβουν επιτόπια κατάρτιση. Ως επικεφαλής τομέα, η ολλανδική Υπηρεσία Φορολογικών Πληροφοριών και Ερευνών (FIOD) διοργάνωσε ήδη τέσσερα σεμινάρια που έτυχαν ευνοϊκής υποδοχής με τη συμμετοχή 160 οικονομικών ερευνητών, κυρίως από την Οικονομική Αστυνομία, το ΣΔΟΕ, τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, τη ΜΧΠ, την Τράπεζα της Ελλάδος και τους Εισαγγελείς Οικονομικού Εγκλήματος. Επίσης, διοργάνωσε τέσσερα σεμινάρια για 150 ελεγκτές σχετικά με συγκεκριμένα θέματα.

Το πρόγραμμα κατάρτισης έχει πλέον εισέλθει σε περισσότερο επιχειρησιακή φάση κατά την οποία εμπειρογνώμονες παρέχουν στους έλληνες ελεγκτές σε ειδικές υποθέσεις «καθοδήγηση στον χώρο εργασίας». Για παράδειγμα, έχει αρχίσει να εφαρμόζεται προγραμματική προσέγγιση σχετικά με ένα επιλεγμένο θέμα, φέρνοντας σε επαφή εκπροσώπους από την Οικονομική Αστυνομία, το ΣΔΟΕ, τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, τη ΜΧΠ και την Τράπεζα της Ελλάδος.

Προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω ο συντονισμός μεταξύ των αρχών του δικτύου ΚΝΕΠΔ, κάθε δύο εβδομάδες πραγματοποιούνται συνεδριάσεις κατά τις οποίες συζητούνται τα εμπόδια για την εφαρμογή. Σημειώθηκε πρόοδος όσον αφορά την ανάπτυξη έμμεσου μητρώου τραπεζικών λογαριασμών με σκοπό την αποτελεσματική στήριξη των ελληνικών αρχών επιβολής του νόμου υπό ελληνική ηγεσία. Εκπονήθηκε

¹⁶ Η ομάδα Egmont είναι μια ανεπίσημη ομάδα στόχος της οποίας είναι να διευκολύνει τη διεθνή συνεργασία μεταξύ Μονάδων Χρηματοπιστωτικών Πληροφοριών (ΜΧΠ) από διάφορες χώρες, ιδιαίτερα στους τομείς της ανταλλαγής πληροφοριών, της κατάρτισης και της ανταλλαγής εμπειρογνομοσύνης.

τεχνικό πλαίσιο για το σύστημα. Επιπλέον, καταρτίστηκε νομοσχέδιο που συνοδεύεται από χρονοδιάγραμμα εφαρμογής με στόχο να έχει τεθεί πλήρως σε εφαρμογή το σύστημα έως τον Σεπτέμβριο του 2013.

Επίσης, έχουν αρχίσει οι εργασίες για τη βελτίωση των επιχειρησιακών διαδικασιών σε σχέση με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της ΜΧΠ, της ΓΓΦΤ και του ΣΔΟΕ, ώστε να αξιοποιούνται καλύτερα οι εξουσίες που διαθέτει η ΜΧΠ για δέσμευση περιουσιακών στοιχείων σε φορολογικές υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Έχουν προβλεφθεί ρυθμίσεις προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι οι εκθέσεις της ΜΧΠ θα παρακολουθούνται σαφώς και θα διερευνώνται κατά προτεραιότητα.

Τα **επόμενα βήματα** που θα πρέπει να πραγματοποιηθούν στον τομέα αυτόν περιλαμβάνουν τα εξής:

- Περαιτέρω ενίσχυση των επιχειρησιακών διαδικασιών για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της ΜΧΠ, του ΣΔΟΕ, της Οικονομικής Αστυνομίας και των φορολογικών αρχών και χαρτογράφηση των συνολικών αρμοδιοτήτων.
- Κατάθεση νομοσχεδίου στη Βουλή και αποτελεσματική εφαρμογή του μητρώου τραπεζικών λογαριασμών.
- Διοργάνωση επιπλέον σεμιναρίων για οικονομικούς ανακριτές, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά τη στρατηγική ανάλυση και την κατάρτιση στον χώρο εργασίας.

6.2. Καταπολέμηση της διαφθοράς

Κύριες εξελίξεις:

Συμφωνήθηκε σχέδιο δράσης μεταξύ των ελληνικών υπηρεσιών που εμπλέκονται στην πρόληψη, την ανίχνευση και την πάταξη της διαφθοράς. Τα δύο σημαντικότερα στοιχεία του σχεδίου είναι η ταχεία οριστικοποίηση της εθνικής στρατηγικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς και ο πολιτικός διορισμός εθνικού συντονιστή, ο οποίος διαθέτει επαρκή στήριξη και εξουσία για την εφαρμογή αυτής της εθνικής στρατηγικής.

Ο οδικός χάρτης για την καταπολέμηση της διαφθοράς υπεγράφη πρόσφατα από τους υπουργούς Διοικητικής Μεταρρύθμισης, Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, αφενός, και από την ΟΔΕ, αφετέρου.

Οι ελληνικές αρχές κατέστρωσαν εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση της διαφθοράς, η οποία περιλαμβάνει τους στόχους που είχαν προτείνει όλοι οι σχετικοί έλληνες εταίροι και οι οποίοι εκφράζονται μέσω του χάρτη πορείας για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Επιπλέον, τον Νοέμβριο του 2012 συγκροτήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών ομάδα εργασίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Η ομάδα αυτή εκτόνησε τομεακή στρατηγική κατά της διαφθοράς για τη φορολογική και τελωνειακή διοίκηση και κατήρτισε επίσης κώδικα δεοντολογίας για τους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών. Η ΟΔΕ προσέφερε τη βοήθειά της και στις δύο αυτές πρωτοβουλίες (Νοέμβριος 2012-Φεβρουάριος 2013).

Καταρτίστηκε νομοσχέδιο για τη δομή διακυβέρνησης κατά της διαφθοράς, το οποίο είναι πλέον έτοιμο προς κατάθεση στη Βουλή. Τα κύρια στοιχεία του νομοσχεδίου είναι η δημιουργία α) θέσης εθνικού συντονιστή, β) επιτροπής συντονισμού και γ) συμβουλευτικής επιτροπής.

Τα ακόλουθα είναι τα σημαντικότερα επόμενα βήματα που προβλέπεται να πραγματοποιηθούν στον τομέα αυτόν:

- Διορισμός εθνικού συντονιστή, σύσταση επιτροπής συντονισμού και διορισμός συμβουλευτικής επιτροπής.
- Δρομολόγηση της εφαρμογής της εθνικής στρατηγικής.
- Έναρξη της εφαρμογής των ειδικών τομεακών στρατηγικών για τη φορολογική και τελωνειακή διοίκηση.

7. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ:

Κύριες εξελίξεις:

Κατά το τελευταίο τρίμηνο, η τεχνική βοήθεια για τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα απέκτησε δυναμική. Η τεχνική βοήθεια παρέχεται τώρα σε σημαντική κλίμακα για ευρύτερο φάσμα έργων.

Στον τομέα της απλούστευσης έχει αρχίσει να εφαρμόζεται νέο σχέδιο παροχής τεχνικής βοήθειας και του εξορθολογισμού των συστημάτων έγκρισης και αδειοδότησης των επενδύσεων, με τη στήριξη της Παγκόσμιας Τράπεζας. Οι ελληνικές αρχές έχουν καθορίσει επίσης, για πρώτη φορά, φιλόδοξους στόχους για τη μεταρρύθμιση της ελληνικής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις και της διοίκησης. Αυτό προβλέπεται να ανοίξει τον δρόμο στην παροχή τεχνικής βοήθειας για την υποστήριξη αυτών των σημαντικών μεταρρυθμίσεων.

Διαρκής τεχνική βοήθεια παρέχεται στο ώριμο έργο για την προώθηση του εμπορίου και την τελωνειακή μεταρρύθμιση. Αυτό επέτρεψε την περαιτέρω πρόοδο, με επικεφαλής ελληνική ομάδα έργου, για τη λεπτομερή εξέταση της τεκμηρίωσης και των ελέγχων δύο γεωργικών προϊόντων. Αμέσως μετά ακολούθησε σχετική νομοθετική δράση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων. Σημαντικός διαγνωστικός έλεγχος των τελωνείων και των τελωνειακών διαδικασιών είναι εν εξελίξει, υπό την αιγίδα του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων. Στον τομέα της προώθησης των εξαγωγών, οι Κάτω Χώρες αποτέλεσαν πολύτιμο και απολύτως αφοσιωμένο εταίρο σχεδίου για τις ελληνικές αρχές κατά τη διευκόλυνση και συνδρομή της προετοιμασίας του επικείμενου ελληνικού χάρτη πορείας.

Τέλος, το διαγνωστικό έργο που έχει επιτελεσθεί για τον εντοπισμό του διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις και των φραγμών εισόδου στην αγορά, έχει περάσει από τον σχεδιασμό στην επιχειρησιακή φάση. Είναι σε εξέλιξη ενδεδειγμένη εξέταση της νομοθεσίας για τη συγκέντρωση ισχυρών αποδεικτικών στοιχείων με στόχο τον εντοπισμό βελτιώσεων στις κανονιστικές διατάξεις για τους επιχειρηματικούς τομείς και γενικά τις επιχειρήσεις.

Οι συνθήκες λειτουργίας των ελληνικών επιχειρήσεων εξακολουθούν να είναι εξαιρετικά δύσκολες, λόγω της συρρίκνωσης της ζήτησης και των προβλημάτων χρηματοδότησης. Οι συνθήκες αυτές αναμένεται να διατηρηθούν κατά το πρώτο εξάμηνο του 2013, προτού αρχίσουν να βελτιώνονται σταδιακά. Ο αργός ρυθμός εξόφλησης των καθυστερούμενων οφειλών εξακολουθεί να αποτελεί τροχοπέδη για την οικονομία.

Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις δεν αποτελούν πανάκεια για αυτές τις πιεστικές προκλήσεις. Ωστόσο, χωρίς ριζική μεταρρύθμιση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος δεν θα δημιουργηθούν στέρεα θεμέλια για βιώσιμη ανάπτυξη στο μέλλον. Κατά τους τελευταίους μήνες, η ελληνική κυβέρνηση επέδειξε μεγαλύτερη αποφασιστικότητα για να ανταποκριθεί στην πρόκληση των μεταρρυθμίσεων σε τομείς, όπως οι δημόσιες συμβάσεις και η αδειοδότηση των επενδύσεων. Το Υπουργείο Ανάπτυξης έχει καταστεί ενεργότερος χρήστης τεχνικής βοήθειας για ευρύτερο φάσμα μεταρρυθμίσεων. Μεγάλο μέρος των εργασιών έχει πλέον περάσει από το αρχικό στάδιο της προετοιμασίας των

έργων στο στάδιο του προσδιορισμού των αναγκαίων δράσεων πολιτικής και του σχεδιασμού των πρότυπων ενιαίων σχεδίων μεταρρύθμισης. Το έργο για την προώθηση του εμπορίου έχει σημειώσει πρόοδο προς την κατεύθυνση του σταδίου υλοποίησης. Δεδομένης της σημασίας των εν λόγω μεταρρυθμίσεων, η πολιτική απόφαση σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις και τη μετάβαση στο στάδιο υλοποίησής τους θα πρέπει να ληφθεί όσο το δυνατόν ταχύτερα. Η ΟΔΕ θα συνεχίσει, μαζί με τους αξιόπιστους εταίρους σχεδίου, να στηρίζει την υλοποίηση μέσω της παροχής τεχνικής βοήθειας.

7.1. Προώθηση του εμπορίου και τελωνειακή μεταρρύθμιση

Μετά την έγκριση του εθνικού χάρτη πορείας για την προώθηση του εμπορίου, την 1η Νοεμβρίου 2012, οι εργασίες για το έργο προώθησης του εμπορίου έχουν περάσει στο στάδιο της υλοποίησης. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών μηνών, έχει πραγματοποιηθεί πρόοδος από τις ελληνικές αρχές για ορισμένες βασικές συνιστώσες αυτού του έργου. Η δομή διακυβέρνησης για το έργο έχει οριστικοποιηθεί και πραγματοποιήθηκαν τακτικές συνεδριάσεις της διυπουργικής Συντονιστικής Επιτροπής. Έχουν συσταθεί 5 ομάδες εργασίας για την υλοποίηση των 25 δράσεων που περιλαμβάνονται στον χάρτη πορείας. Οι ομάδες αυτές αφορούν το πιλοτικό τελωνείο και την ανάλυση κινδύνων, τα γεωργικά προϊόντα, την ανάλυση των επιχειρησιακών διεργασιών για την απλούστευση των εγγράφων και των ελέγχων, νομικά ζητήματα, την ενδεδειγμένη εξέταση της εθνικής νομοθεσίας και τον δημοσιονομικό προγραμματισμό.

Οι εργασίες σχετικά με τη πιλοτική ανάλυση των επιχειρησιακών διεργασιών των διαδικασιών εξαγωγών για τα νωπά φρούτα και το λευκό τυρί έχουν προχωρήσει ιδιαίτερα ικανοποιητικά. Κινητήριοι μοχλός αυτών των εργασιών είναι ομάδα ελλήνων υπαλλήλων, με τη συνδρομή της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (ΟΕΕ/ΗΕ) και της ΟΔΕ. Μολονότι βρίσκονται ακόμη στο στάδιο της ολοκλήρωσης, οι εργασίες αυτές άνοιξαν τον δρόμο για νομοθετικές αλλαγές όσον αφορά τη βελτίωση των προ του εκτελωνισμού διαδικασιών στον τομέα της πιστοποίησης των γεωργικών προϊόντων (κυρίως μέσω της αναθεώρησης ωραρίου εργασίας των ελεγκτών γεωπόνων, της καθιέρωσης προσεγγίσεων ελέγχου με βάση την ανάλυση κινδύνων και της καθιέρωσης συστήματος εξουσιοδοτημένων εμπόρων νωπών φρούτων και λαχανικών). Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει αποτελέσει ισχυρή κινητήριο δύναμη των μεταρρυθμίσεων αυτών.

Στον τελωνειακό τομέα, το Υπουργείο Οικονομικών έχει συνεργασθεί με την ΟΔΕ, τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τελωνείων (ΠΟΤ) και την ΟΕΕ/ΗΕ για την εφαρμογή πιλοτικού τελωνείου σε ένα από τα Τελωνεία του Πειραιά και στον αερολιμένα Αθηνών. Η αυτοαξιολόγηση που διενεργήθηκε από το Υπουργείο συμπληρώθηκε από διαγνωστική αποστολή που οργάνωσε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων, με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων από κράτη μέλη της ΕΕ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Θα διατυπωθούν συγκεκριμένες συστάσεις για το τελωνείο, από τις αρχές Απριλίου. Οι δύο εισροές θα αποτελέσουν ισχυρή βάση για την επίσπευση της δυναμικής της μεταρρύθμισης στην τελωνειακή διοίκηση.

Παρά τη σταθερή πρόοδο, το έργο αυτό υπογραμμίζει τις προκλήσεις που συνδέονται με την υλοποίηση πολύπλοκων έργων διαχείρισης των αλλαγών στην ελληνική διοίκηση. Σε αυτές περιλαμβάνονται προκλήσεις που συνδέονται με τον συντονισμό και την κοινή ηγεσία για έργα στα οποία συμμετέχουν διάφορα υπουργεία· υπερβολικές διατυπώσεις πριν από τη συγκρότηση των διυπουργικών ομάδων έργου· δυσκολίες κινητοποίησης πόρων για τη χρηματοδότηση της οικονομικής στήριξης τμημάτων των έργων· ανάγκη

ενίσχυσης των δεξιοτήτων υλοποίησης του έργου· και ανάγκη επανεκπαίδευσης και παροχής κινήτρων στο προσωπικό για την εφαρμογή νέων μεθόδων εργασίας.

Επόμενα βήματα

- ρυθμίσεις χρηματοδότησης με στόχο την εφαρμογή του χάρτη πορείας για τη προώθηση του εμπορίου που θα συμφωνηθεί ·
- περάτωση της διαγνωστικής αποστολής στα τελωνεία (τέλη Μαρτίου), υποβολή της έκθεσης στις ελληνικές αρχές (Μάιος) και συμφωνία όσον αφορά τα επόμενα βήματα για τη βελτίωση της αξιολόγησης των κινδύνων·
- στήριξη για την εφαρμογή νέας προσέγγισης του ελέγχου των οπωροκηπευτικών, βάσει κίνδυνου, και συστήματος εγκεκριμένου καθεστώτος εμπόρου νωπών οπωροκηπευτικών βάσει των βέλτιστων πρακτικών της ΕΕ.

7.2. Προώθηση των εξαγωγών

Ήδη το 2012 οι ελληνικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 13% και ανήλθαν σε 27,6 δισεκατ. ευρώ υπερβαίνοντας καθαρά το προηγούμενο ρεκόρ (2011) των 24 δισεκατ. ευρώ. Όλο και μεγαλύτερο μερίδιο της ελληνικής βιομηχανικής παραγωγής διοχετεύεται στις εξαγωγικές αγορές. Υπάρχει περαιτέρω δυνατότητα για τις ελληνικές επιχειρήσεις να ενισχύσουν τις εξαγωγικές επιδόσεις τους σε πολύ διαφορετικούς τομείς, όπως τα παραδοσιακά γεωργικά προϊόντα διατροφής, ο οίνος, τα οικοδομικά υλικά, τα χημικά και φαρμακευτικά προϊόντα.

Μετά από αίτημα των ελληνικών αρχών, η ΟΔΕ μερίμνησε ώστε η ολλανδική κυβέρνηση να αναλάβει τον ρόλο του εταίρου σχεδίου για τις ελληνικές αρχές όσον αφορά την προώθηση των εξαγωγών. Το σχέδιο αυτό αποσκοπεί στην ενίσχυση των θεσμικών οργάνων του ελληνικού δημόσιου τομέα που είναι επιφορτισμένα με την παροχή βοήθειας στις ελληνικές επιχειρήσεις, ώστε να επιτύχουν στις υπερπόντιες αγορές.

Μετά από την πρώτη δέσμη συστάσεων του ολλανδού εταίρου σχεδίου, η οποία εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2012, οι ελληνικές αρχές κινητοποίησαν γρήγορα ευάριθμη ομάδα υπαλλήλων για την εκπόνηση προτάσεων εφαρμογής των συστάσεων. Οι εργασίες αυτών των ομάδων συνεχίζουν να στηρίζονται από την ολλανδική κυβέρνηση (Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων και Υπουργείο Εξωτερικών) και την ΟΔΕ. Ο ελληνικός χάρτης πορείας, που ορίζει τη δέσμη συγκεκριμένων μέτρων για την αναδιάρθρωση των υφιστάμενων οργανώσεων και τις εφοδιάζει με νέα εργαλεία, προγραμματίζεται να δημοσιευθεί στα τέλη Μαρτίου. Ο εν λόγω χάρτης πορείας καθορίζει τα μέτρα που θα χρειαστούν για την ενίσχυση των αρμόδιων φορέων στην ελληνική δημόσια διοίκηση που αναλαμβάνουν αυτές τις αρμοδιότητες και να τους εφοδιάσει με τα αναγκαία μέσα ώστε να στηρίξουν τους έλληνες εξαγωγείς.

Επόμενα βήματα

- δημοσίευση του ελληνικού χάρτη πορείας για την προώθηση των εξαγωγών·
- συμφωνία για παροχή της περαιτέρω απαιτούμενης τεχνικής βοήθειας για την υλοποίηση της πρώτης δέσμης δράσεων (μεταξύ άλλων με την έκδοση έγκαιρης

απόφασης για θεσμική αναδιοργάνωση των συναρμόδιων οργανισμών και υπηρεσιών).

7.3. Προώθηση νέων επενδύσεων

Τους τελευταίους μήνες έγιναν ορισμένες ευπρόσδεκτες, βαρυσήμαντες ανακοινώσεις για ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα, περιλαμβανομένης της απόφασης μιας πολυεθνικής να εγκαταστήσει σημαντικό κέντρο έρευνας και καινοτομίας στην Ελλάδα. Η βελτιωμένη ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας ως παραγωγικής βάσης, καθώς και η στρατηγική σημασία του λιμένα του Πειραιά αναφέρονται ως σημαντικοί παράγοντες για τις εν λόγω αποφάσεις.

Ωστόσο, οι πολλαπλές και κατακερματισμένες διαδικασίες αδειοδότησης (για τη χρήση γης, περιβαλλοντικούς σκοπούς, έγκριση αρχαιολογίας, επιχειρησιακούς ελέγχους και ελέγχους υγείας και ασφάλειας), παραμένουν σημαντικός αποτρεπτικός παράγοντας για τις επενδύσεις (τόσο ξένες όσο και εγχώριες) στην Ελλάδα. Τον Φεβρουάριο του 2013, η ελληνική κυβέρνηση κατέθεσε σχέδιο νόμου για τις στρατηγικές επενδύσεις. Το σχέδιο νόμου θεσπίζει μηχανισμό που επισπεύδει τη χορήγηση αδειών και εγκρίσεων για ορισμένες μεγάλες επιλεγμένες επενδύσεις, σε περίπτωση που δεν τηρούνται οι κανονικές προθεσμίες.

Μολονότι αυτό μπορεί να είναι ευπρόσδεκτο για επενδύσεις μεγάλων δικαιούχων, δεν επιλύει αυτά τα προβλήματα για την πλειονότητα των μικρότερων επενδυτών. Κατά το τελευταίο τρίμηνο, οι ελληνικές αρχές διεξάγουν, ως εκ τούτου, διαβουλεύσεις με την Παγκόσμια Τράπεζα και την ΟΔΕ, με επίκεντρο ενδεχόμενες συνολικές λύσεις για αυτά τα εμπόδια στις επενδύσεις. Το έργο βρίσκεται στην εναρκτήρια φάση, ενώ αναμένεται να υποβληθεί συγκεκριμένη πρόταση προσέγγισης από την Παγκόσμια Τράπεζα τον επόμενο μήνα.

Η ΟΔΕ έχει, επιπλέον, καταρτίσει έργο με στόχο την παροχή συμβουλών στις ελληνικές αρχές σχετικά με την ανάπτυξη και χρησιμοποίηση των επιχειρηματικών πάρκων/βιομηχανικών ζωνών. Τα επιχειρηματικά πάρκα μπορεί να αποτελέσουν ελκυστική λύση των προβλημάτων αδειοδότησης, κατευθύνοντας τις επενδύσεις σε περιοχές όπου οι κύριες περιβαλλοντικές και σχεδιαστικές συνθήκες για επενδύσεις είναι αποσαφηνισμένες εκ των προτέρων. Μια πρώτη διερευνητική αποστολή εμπειρογνομόνων πραγματοποιήθηκε στα τέλη Μαρτίου.

Επόμενα βήματα

- εργαστήριο και συστάσεις από τους εμπειρογνώμονες της ΟΔΕ προς τις ελληνικές αρχές όσον αφορά την ανάπτυξη του πλαισίου πολιτικής για τα επιχειρηματικά πάρκα·
- αρχικά στοιχεία για τον συνολικό επανασχεδιασμό των ελληνικών συστημάτων έγκρισης και αδειοδότησης των επενδύσεων (Παγκόσμια Τράπεζα) αντλώντας διδάγματα από τις εμπειρίες που αποκτήθηκαν σε άλλες χώρες.

7.4. Άρση των κανονιστικών φραγμών στις επιχειρηματικές δραστηριότητες και τον ανταγωνισμό

Τεχνική βοήθεια παρέχεται μέσω διαφόρων δικτύων παροχής συνδρομής στις ελληνικές αρχές για την αντιμετώπιση της διαδεδομένης πρόκλησης της κανονιστικής

πολυπλοκότητας και της γραφειοκρατίας που αποθαρρύνουν τις βασικές επιχειρηματικές συναλλαγές. Οι εν λόγω κανονιστικοί φραγμοί αποθαρρύνουν τις επενδύσεις, οδηγούν σε άτονο ανταγωνισμό, διευκολύνουν τις αθέμιτες συμπράξεις και συνεπάγονται υψηλές και ανελαστικές τιμές για τους καταναλωτές.

Από τις αρχές του 2013, έχουν ξεκινήσει τα ακόλουθα τρία έργα:

1. άρση των κανονιστικών φραγμών στον ανταγωνισμό για τέσσερις σημαντικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας και συγκεκριμένα την επεξεργασία τροφίμων, το λιανικό εμπόριο, τον τουρισμό και τα οικοδομικά υλικά. Ο ΟΟΣΑ συνεργάζεται με τις ελληνικές αρχές σ' αυτό το έργο.
2. μείωση του περιττού διοικητικού φόρτου διά της κατάργησης ή της απλούστευσης των απαιτήσεων ενημέρωσης στη νομοθεσία που καλύπτει 13 τομείς (με τον ΟΟΣΑ)· προέκυψαν καθυστερήσεις στη συγκρότηση της ομάδας των ελλήνων υπαλλήλων που πρόκειται να συμμετάσχουν στη διαδικασία νομοθετικού ελέγχου.
3. βελτίωση της κανονιστικής και διοικητικής διαδικασίας για τρεις σημαντικές επιχειρηματικές συναλλαγές: ξεκίνημα νέας εταιρείας, καταχώριση της ιδιοκτησίας, έκδοση της οικοδομικής άδειας για αποθήκη (με την Παγκόσμια Τράπεζα). Τον Μάρτιο, η Παγκόσμια Τράπεζα διαβίβασε αρχικές συστάσεις στις ελληνικές αρχές που θα αποτελέσουν τη βάση για τις αποφάσεις που αφορούν την προσήκουσα συνέχεια και οι οποίες εξετάζονται από τις ελληνικές αρχές με σκοπό την ταχεία εφαρμογή τους.

Όλα αυτά τα έργα εντοπίζουν τις βελτιώσεις που απαιτούνται στα πλαίσια της ελληνικής νομοθεσίας ή πολιτικής. Ομάδες έργου επανεξετάζουν επί του παρόντος τα νομοθετικά και κανονιστικά κείμενα και προσδιορίζουν τους τομείς για τους οποίους απαιτούνται βελτιώσεις. Τα πορίσματα θα υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και στις αρχές του φθινοπώρου.

Επόμενα βήματα

- αποφάσεις σχετικά με ενέργειες ώστε να δοθεί συνέχεια στις συστάσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας για το ξεκίνημα νέας επιχείρησης, την καταχώριση της ιδιοκτησίας και την έκδοση των οικοδομικών αδειών (Απρίλιος-Μάιος).
- ορισμός στρατηγικής που θα βασίζεται στα πορίσματα αυτών των διαφορετικών διαδικασιών αξιολόγησης.

7.5. Απελευθέρωση νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελματών

Στα τέλη του 2012, η ΟΔΕ ολοκλήρωσε την παροχή νομικής εμπειρογνωσίας στις ελληνικές αρχές για την εναρμόνιση του ελληνικού παράγωγου δικαίου με το νομοθετικό πλαίσιο για την απελευθέρωση νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελματών. Στο πλαίσιο αυτό παρέσχε επίσης νομική συνδρομή στη σύνταξη πολυνομοσχεδίου που επαναφέρει ορισμένους αιτιολογημένους περιορισμούς.

Η ΟΔΕ διερευνά επί του παρόντος τρόπους για να συνδράμει τις ελληνικές αρχές κατά τη θέσπιση της νομοθεσίας για την τροποποίηση αδικαιολόγητων ή δυσανάλογων απαιτήσεων που επιφυλάσσουν την άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων σε παρόχους με

ειδικά επαγγελματικά προσόντα σε ορισμένα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα (δικηγόροι, μηχανικοί, λογιστές, ορκωτοί εκτιμητές κ.λπ.).

7.6. Δημόσιες συμβάσεις

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013, το ελληνικό Υπουργείο Ανάπτυξης και η νεοσυσταθείσα Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων εκπόνησαν φιλόδοξα σχέδια για την επίτευξη επί μακρόν αναμενόμενων βελτιώσεων στις ελληνικές δημόσιες συμβάσεις.

Αξιοποιώντας την τεχνική βοήθεια που χορήγησε η ΟΔΕ, οι ελληνικές αρχές οριστικοποίησαν τα σχέδια για τη:

1. ριζική αναδιάρθρωση της ελληνικής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις. Με τον τρόπο αυτόν θα ενοποιηθεί το υφιστάμενο κατακερματισμένο δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων (περίπου 100 νόμοι, προεδρικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις) σε ενοποιημένο εγχειρίδιο κανόνων, και θα μειωθούν οι υπερβολικοί έλεγχοι και ισορροπίες κατά τη διαχείριση των δημοσίων συμβάσεων από τις ελληνικές αρχές. Το έργο αυτό βασίζεται στα πορίσματα της διεξοδικής περιγραφής του ελληνικού νόμου για τις δημόσιες συμβάσεις, που χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς και Υπηρεσιών). Η διαδικασία αυτή επικαιροποιήθηκε επίσης με τη βοήθεια εργαστηρίου που διοργανώθηκε από την ΟΔΕ στις αρχές Μαΐου για να εξετάσει τις προτεραιότητες της νομοθετικής μεταρρύθμισης.
2. συγκρότηση κεντρικών οργάνων προμηθειών και την υποστήριξη της ευρύτερης χρήσης των συμφωνιών πλαισίων για την επίτευξη καλύτερης αξίας των προμηθειών για το ελληνικό κράτος και τη στήριξη της ανάπτυξης ισχυρών, επαγγελματικών βασικών υπουργείων, που θα βασίζονται στις πολλά υποσχόμενες αρχικές προσπάθειες της Επιτροπής Προμηθειών Υγείας (ΕΠΥ).

Για να διασφαλιστεί η συνοχή και η σταθερή πρόοδος της συνολικής μεταρρυθμιστικής διαδικασίας, οι ελληνικές αρχές προβαίνουν στη συγκρότηση ισχυρού συντονιστικού μηχανισμού, που λογοδοτεί στον Υπουργό Ανάπτυξης. Η ΟΔΕ θα στηρίζει τις διάφορες διαδικασίες μεταρρύθμισης και τη λειτουργία του συντονιστικού μηχανισμού, και θα παρέχει τεχνική βοήθεια για την κάλυψη των αναγκών.

Επόμενα βήματα

- συμφωνία με τις ελληνικές αρχές σχετικά με την τυχόν ανάγκη παροχής τεχνικής βοήθειας προς υποστήριξη της νομοθετικής μεταρρύθμισης·
- παροχή τεχνικής βοήθειας ώστε οι υφιστάμενες δομές να μετασχηματιστούν σε λειτουργικά κεντρικά όργανα προμηθειών και λειτουργία συμφωνιών πλαισίων.

8. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

Κύριες εξελίξεις

Στις 26 Μαρτίου 2013, η Ελλάδα εξέδωσε χάρτη πορείας («Υγεία σε δράση») συνολικής μεταρρύθμισης του τομέα υγείας στο πλαίσιο της Επιτελικής Επιτροπής Μεταρρύθμισης Υγείας (που συγκροτήθηκε τον Σεπτέμβριο 2012).

Κατά το τελευταίο τρίμηνο, η επιτροπή και η υποεπιτροπή κατόρθωσαν να λειτουργούν σταθερό ρυθμό και υποστηρίχθηκαν σημαντικά από την τεχνική βοήθεια (αποστολές αξιολόγησης, εκθέσεις και σχέδια προγραμμάτων δράσης).

Η νέα κυβέρνηση επιβεβαίωσε τη δέσμευσή της όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του συστήματος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, με τη συγκρότηση τον Σεπτέμβριο του 2012 Επιτελικής Επιτροπής Μεταρρύθμισης Υγείας, καθώς και υποεπιτροπών στο πλαίσιο του μνημονίου συμφωνίας. Η Επιτελική Επιτροπή Μεταρρύθμισης Υγείας είναι αρμόδια για την ανάπτυξη, τον συντονισμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής του από κοινού συμφωνηθέντος χάρτη πορείας για τις μεταρρυθμίσεις του τομέα υγείας στην Ελλάδα. Οι υποεπιτροπές είναι αρμόδιες για την ανάπτυξη, συντονισμό και εφαρμογή των επιμέρους πλάνων του χάρτη πορείας. Η Επιτελική Επιτροπή αποτελείται από εκπροσώπους του Υπουργείου Υγείας της Ελλάδας, τους επικεφαλής των εθνικών αρχών του τομέα, τους προέδρους των υποεπιτροπών· οι εκπρόσωποι της Γερμανίας ως επικεφαλής τομέα (ως εκπρόσωπος όλων των κρατών μελών της ΕΕ) και η ΟΔΕ συμμετέχουν ως παρατηρητές στις συνεδριάσεις της¹⁷. Η επιτροπή και οι υποεπιτροπές συνέρχονται σε μηνιαία βάση.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, η τεχνική βοήθεια υπήρξε καθοριστική για την τροφοδότηση των εργασιών των υποεπιτροπών: οι περισσότερες από τις αποστολές αξιολόγησης που διοργανώθηκαν από την ΟΔΕ με τους εμπειρογνώμονες των οικείων κρατών μελών έχουν εκτελεσθεί, με εξαίρεση εκείνη των ανθρωπίνων πόρων και του τουρισμού υγείας· οι εκθέσεις εκδόθηκαν και διαβιβάστηκαν· οι εμπειρογνώμονες συνέβαλαν με σειρά σχεδίων δράσης (ηλεκτρονική συνταγογράφηση· τιμολόγηση και επιστροφή των εξόδων για φαρμακευτικά προϊόντα· νοσοκομειακή διαχείριση και ΕΟΠΥΥ - Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας).

Σήμερα είναι υπό εξέταση νέοι σημαντικοί τομείς δράσης (δημόσια υγεία, ψυχική υγεία και καταπολέμηση της διαφθοράς στον χώρο της υγείας).

Η ΟΔΕ συνεπικουρεί παράλληλα τις ελληνικές αρχές κατά τη συγκρότηση χρηματοδοτικού καθεστώτος με την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ) το οποίο θα μπορούσε να στηρίζει αυτές τις μεταρρυθμίσεις και τη σχετική τεχνική βοήθεια. Για τον σκοπό αυτόν υπεγράφη κοινή δήλωση προθέσεων από τον υπουργό Υγείας, τον επικεφαλής της ομάδας δράσης, τον περιφερειακό διευθυντή της ΠΟΥ και τον επικεφαλής τομέα, στις 10 Απριλίου 2013.

Επόμενα βήματα

- Κατά την προσεχή περίοδο είναι σημαντικό να υλοποιηθούν η στρατηγική «Υγεία σε δράση», καθώς και τα θεματικά σχέδια δράσης. Αυτό, μαζί με το

¹⁷ Έχουν συσταθεί οι ακόλουθες υποεπιτροπές: 1) ΕΟΠΥΥ· 2) Νοσοκομειακή διαχείριση· 3) Διαγνωστική ομαδοποίηση ασθενών· 4) Ηλεκτρονική συνταγογράφηση· 5) Τιμολόγηση και επιστροφή δαπανών για φαρμακευτικά προϊόντα· 6) Πρωτοβάθμια υγειονομική περίθαλψη· 7) Ανθρώπινοι πόροι· 8) Τουρισμός υγείας.

βιώσιμο χρηματοοικονομικό καθεστώς, θα επιτρέψει την κλιμάκωση της τεχνικής βοήθειας και την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων.

9. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Κύριες εξελίξεις:

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών, η ΟΔΕ συνέχισε τις σχετικές με την τεχνική βοήθεια δραστηριότητες της σε ορισμένα έργα τα οποία στοχεύουν στην αύξηση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος στην Ελλάδα. Αυτό αφορά τόσο την επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών, μέσω της αναθεώρησης του κώδικα πολιτικής δικονομίας, την ηλεκτρονική δικαιοσύνη (e-Justice) και τη συλλογή στατιστικών δεδομένων στον τομέα της δικαιοσύνης, όσο και την προώθηση της εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, όπου αυτό είναι δυνατόν (διαμεσολάβηση στον τομέα των αστικών υποθέσεων και καθιέρωση υποχρεωτικών εξωδικαστικών διοικητικών προσφυγών).

Από τα τέλη του 2011, οι εν εξελίξει δραστηριότητες τεχνικής βοήθειας της ΟΔΕ καλύπτουν, μεταξύ άλλων, την επανεξέταση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, την καθιέρωση της διαμεσολάβησης και ειδικότερα την καθιέρωση της νοοτροπίας εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών στην Ελλάδα μέσω επικοινωνιακής εκστρατείας ευρύτατης απήχησης και της καθιέρωσης υποχρεωτικών εξωδικαστικών διοικητικών προσφυγών. Εκτός από τις παλαιότερες εργασίες στον τομέα της στατιστικής, η ΟΔΕ εστιάζει τελευταία την προσοχή της στη δρομολόγηση νέων έργων με στόχο τη βελτίωση της συλλογής στατιστικών στοιχείων, ιδίως για σκοπούς μέτρησης των επιδόσεων, προσαρμογής των αριθμητικών στόχων κ.λπ. Επίσης, ανέλαβε ενεργό ρόλο στην ανάπτυξη των εργαλείων e-Justice (ηλεκτρονική δικαιοσύνη), διευκολύνοντας τη χρηματοδότηση και την εκτέλεση σχεδίων ηλεκτρονικής δικαιοσύνης. Η μεγάλη πλειονότητα αυτών των δραστηριοτήτων αντιστοιχεί σε συγκεκριμένες υποχρεώσεις στο πλαίσιο του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής. Η ΟΔΕ ανταποκρίθηκε στα αιτήματα τεχνικής βοήθειας, με οργάνωση εργαστηρίων και αποστολών συγκεκριμένου στόχου, με τη στήριξη εμπειρογνομόνων κρατών μελών της ΕΕ, καθώς και τη συλλογή των σχετικών στοιχείων τα οποία παρέχονται από τις εθνικές αρχές. Το τελευταίο αλλά όχι και το λιγότερο σημαντικό, όσον αφορά την πρόσβαση και την άσκηση των δραστηριοτήτων που συνδέονται με το νομικό επάγγελμα, συνίσταται στο ότι η ΟΔΕ διερευνά τις δυνατότητες για να στηρίξει ευρύτερες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις στον τομέα των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελματιών (βλ. κεφάλαιο 7.5)

9.1. ΟΔΕ για την επανεξέταση του κώδικα πολιτικής δικονομίας

Συνεχίστηκαν οι συζητήσεις στο πλαίσιο της «ομάδας δράσης για την επανεξέταση του κώδικα πολιτικής δικονομίας», ομάδας εμπειρογνομόνων που συγκροτήθηκε βάσει του μνημονίου συμφωνίας, προκειμένου να επανεξετάσει τον κώδικα πολιτικής δικονομίας, με σκοπό την επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών. Μετά την επιτυχή συμμετοχή και συζητήσεις με γερμανό εμπειρογνώμονα στα τέλη του 2012, η ομάδα εμπειρογνομόνων άρχισε τη συνεργασία με γάλλο εμπειρογνώμονα (ανώτατο δικαστικό). Μετά από γραπτή ανταλλαγή απόψεων και εκτενή προετοιμασία, ο εμπειρογνώμονας έλαβε μέρος σε διήμερη σύνοδο εργασιών της ομάδας εμπειρογνομόνων (17-18 Ιανουαρίου 2013). Στην ίδια γραμμή με εκείνη που ακολούθησε προηγουμένως ο γερμανός εμπειρογνώμονας, ο γάλλος εμπειρογνώμονας, επ' ευκαιρία της συνάντησης, έδωσε

εξηγήσεις και πληροφορίες όσον αφορά τις βέλτιστες πρακτικές για την αναθεώρηση και την εφαρμογή του κώδικα πολιτικής δικονομίας στη Γαλλία.

9.2. Υποχρεωτικές εξωδικαστικές διοικητικές προσφυγές

Ομάδα εργασίας αποτελούμενη από εκπροσώπους του υπουργείου Δικαιοσύνης, άλλων υπουργείων, δικαστών, καθώς και από πανεπιστημιακούς και επαγγελματίες νομικούς συγκροτήθηκε από το υπουργείο Δικαιοσύνης τον Ιανουάριο 2013 προκειμένου να εξετάσει τον πλέον αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο για τη θέσπιση εξωδικαστικών διοικητικών προσφυγών, με σκοπό την ελάφρυνση του φόρτου των υποθέσεων που φέρονται ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων. Η ομάδα εργασίας συνέρχεται τακτικά και εξετάζει πιθανές μορφές υποχρεωτικών εξωδικαστικών διοικητικών προσφυγών και εντοπίζει τομείς που θα μπορούσαν ενδεχομένως να καλύπτονται από το εν λόγω σύστημα προσφυγών. Σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από το μνημόνιο, η ομάδα εργασίας αναμένεται να προετοιμάσει νομοθετικές προτάσεις εντός του Ιουνίου 2013. Η ΟΔΕ στηρίζει τις εργασίες της ομάδας με ad hoc παροχή συμβουλών· η ομάδα εργασίας βρίσκεται σε άμεση επαφή με ορισμένους εμπειρογνώμονες κρατών μελών, οι οποίοι συνέβαλαν με εισηγήσεις στο εργαστήριο που διοργανώθηκε από την ΟΔΕ τον Οκτώβριο 2012, για ορισμένα τεχνικά ζητήματα. Θα μπορούσε, ενδεχομένως, να εξετασθεί το ενδεχόμενο παροχής περαιτέρω βοήθειας μέσω της συμμετοχής των εν λόγω εμπειρογνομόνων στις διαδικασίες της ΟΔΕ.

9.3. Μηχανισμοί εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (ΕΕΔ)

Η ΟΔΕ, με την οικονομική και διοικητική συνδρομή της Γενικής Διεύθυνσης Επικοινωνίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και σε στενή συνεργασία με τις ελληνικές αρχές, στηρίζει την εφαρμογή επικοινωνιακής στρατηγικής για τη δημοσιοποίηση του νέου θεσμικού οργάνου διαμεσολάβησης στο ευρύ κοινό. Στις 20 Μαρτίου 2013, η ΟΔΕ διοργάνωσε μαζί με το υπουργείο Δικαιοσύνης και την αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, την εναρκτήρια εκδήλωση που σηματοδότησε την αρχή της τριετούς εκστρατείας διαμεσολάβησης στην Ελλάδα. Στην εναρκτήρια εκδήλωση δόθηκε προβολή από τα μέσα ενημέρωσης, ενώ αυτή συνοδεύθηκε από έντυπο υλικό (αφίσες και φυλλάδια), καθώς και από ραδιοφωνικές εκπομπές. Το μήνυμα που είχε ως στόχο το ευρύ κοινό ήταν ότι «υπάρχει άλλος τρόπος επίλυσης διαφορών», αποτελεσματικότερος και λιγότερο δαπανηρός.

Παράλληλα με την προαναφερθείσα τεχνική βοήθεια και υπό μορφή έμπρακτης συνέχειας της διάσκεψης που έλαβε χώρα στην Αθήνα τον Ιούνιο 2012 και του πρώτου σεμιναρίου κατάρτισης στη Θεσσαλονίκη τον Νοέμβριο 2012, η Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διοργάνωσε δεύτερο σεμινάριο κατάρτισης στην Πάτρα τον Φεβρουάριο 2013 για τους έλληνες δικαστές και τους ασκούντες νομικά επαγγέλματα. Το τρίτο σεμινάριο θα πραγματοποιηθεί στην Κρήτη την άνοιξη του 2013.

9.4. Ηλεκτρονική δικαιοσύνη (E-Justice)

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων μηνών, η ΟΔΕ συνέχισε να καταβάλλει όλες τις αναγκαίες προσπάθειες για να διασφαλίσει ότι οι δράσεις μεταξύ του συνολικού σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση στο πλαίσιο της διοικητικής μεταρρύθμισης και των τομεακών μεταρρυθμίσεων στον τομέα της ηλεκτρονικής διοίκησης θα είναι συμβατές και επαρκώς συντονισμένες. Η ΟΔΕ παρέχει επίσης στήριξη για τη διασφάλιση όλων των απαιτούμενων κονδυλίων για την κάλυψη των έργων ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και μεριμνά ώστε οι σχετικοί στόχοι του προγράμματος προσαρμογής να είναι διαθέσιμοι μέσω του ΕΣΠΑ.

Πρόσφατα, η ΟΕΔ δραστηριοποιήθηκε στο σκέλος της διευκόλυνσης της ομαλής διαδικασίας σύναψης συμβάσεων για το έργο ηλεκτρονικής δικαιοσύνης. Το σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη υποβλήθηκε σε δημόσια διαβούλευση στις αρχές του έτους, τα δε παραδοτέα του έχουν αξιολογηθεί από δημοσιονομική άποψη, με την στήριξη της ΟΔΕ. Αναμένεται πλέον η δημοσίευση της προκήρυξης για υποβολή προσφορών. Η ΟΔΕ έχει επίσης προωθήσει τον διάλογο με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς προκειμένου να τους βοηθήσει να διασφαλίσουν ότι όλες οι ανάγκες τους αντιμετωπίζονται ικανοποιητικά, από τεχνική, καθώς και επιχειρησιακή άποψη. Αυτό οδήγησε σε σειρά διαπιστώσεων και σε καλύτερη καταγραφή των αναγκών εξοικονόμησης σημαντικών πόρων και πολύτιμου χρόνου κατά τη διάρκεια του σταδίου υλοποίησης του έργου.

Η ΟΔΕ διενήργησε τον Φεβρουάριο έρευνα με δικαστικές ενώσεις και δικαστήρια προκειμένου να αξιολογήσει τις ανάγκες ΤΠΕ και τη συμβατότητά τους με τα επικείμενα έργα ηλεκτρονικής δικαιοσύνης. Έχουν εντοπισθεί περιπτώσεις στις οποίες χρειάζεται υλισμικό ΤΠΕ, συνδεσιμότητα με άλλα δικαστήρια του υπουργείου Δικαιοσύνης ή διαλειτουργικότητα με άλλους δημόσιους φορείς και επί του παρόντος αναζητείται η σχετική λύση. Η σύνδεση των δικαστηρίων μέσω του υφιστάμενου κυβερνητικού ΤΠΕ και του τηλεφωνικού δικτύου αποτελεί τρόπο εξοικονόμησης του κόστους, ώστε το έργο των δικαστηρίων να καταστεί περισσότερο αποτελεσματικό. Προκειμένου το επικείμενο σύστημα ηλεκτρονικής δικαιοσύνης να χρησιμοποιείται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, τον Φεβρουάριο/Μάρτιο, ξεκίνησε ο διάλογος με τους οργανισμούς που διαθέτουν στοιχεία τα οποία ενδιαφέρουν το υπουργείο Δικαιοσύνης, με στόχο την καταγραφή των περισσότερων αναγκών που έχει το υπουργείο Δικαιοσύνης για πληροφορίες από άλλους δημόσιους οργανισμούς. Αυτό είναι υπό εξέταση από τεχνική, υπηρεσιακή και νομική άποψη.

9.5. Συλλογή στατιστικών στοιχείων στον τομέα της δικαιοσύνης

Οι ελληνικές αρχές είχαν αρχικά ζητήσει πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο άλλα κράτη μέλη συλλέγουν στατιστικά στοιχεία με σκοπό τη στήριξη του πλέγματος δεικτών λογοδοσίας και επιδόσεων για τα δικαστήρια. Η ΟΔΕ ανταποκρίθηκε σ' αυτό το αίτημα προβαίνοντας σε συλλογή των σχετικών πληροφοριών από διάφορα κράτη μέλη, τα οποία διαβίβασε στο υπουργείο Δικαιοσύνης. Το υπουργείο Δικαιοσύνης επανεξέτασε πρόσφατα το ζήτημα της συλλογής στατιστικών στοιχείων και ζήτησε τεχνική βοήθεια για την ανάπτυξη συστήματος συλλογής και επεξεργασίας των στατιστικών στοιχείων στον τομέα της δικαιοσύνης. Η ΟΔΕ διεξάγει επί του παρόντος διαβουλεύσεις με διεθνείς οργανισμούς οι οποίοι θα μπορούσαν να προσφέρουν συγκεκριμένη τεχνική βοήθεια. Οι διαβουλεύσεις αφορούν τη χρήση των κατάλληλων εργαλείων ΤΠ, τη συλλογή και τη μεθοδολογία αξιολόγησης κ.λπ.. Το σχετικό μέρος του μνημονίου υπόκειται επίσης σε αναθεώρηση και προσαρμογή αναφορικά με το σημείο αυτό.

10. ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κύριες εξελίξεις

Το σχέδιο δράσης για την ενίσχυση της απασχόλησης των νέων και της επιχειρηματικότητας εγκαινιάστηκε τον Ιανουάριο από τα υπουργεία Εργασίας, Παιδείας και Ανάπτυξης και έχει ως σκοπό να βοηθήσει 350.000 άτομα που αναζητούν εργασία, ενώ στηρίζεται από προϋπολογισμό ύψους 608 εκατ. ευρώ (που αντλήθηκαν μέσω του επαναπρογραμματισμού των επιχειρησιακών προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου). Εμπειρογνώμονες από τη Γαλλία, την Πορτογαλία, την Αυστρία και το Ηνωμένο Βασίλειο συνέβαλαν στο σχέδιο και είναι σε θέση να βοηθήσουν περαιτέρω στην εφαρμογή και την παρακολούθησή του.

Υπεγράφη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του ΟΑΕΔ (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού) και των οργανισμών απασχόλησης εργατικού δυναμικού τριών κρατών μελών για τον εκσυγχρονισμό των οργανισμών απασχόλησης εργατικού δυναμικού¹⁸, η οποία προωθήθηκε από την ΟΔΕ. Η έκθεση έναρξης του έργου εγκρίθηκε κατά τη συνεδρίαση της διευθύνουσας επιτροπής τον Φεβρουάριο.

Το σχέδιο δράσης για την ενίσχυση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε)¹⁹ οριστικοποιήθηκε κατά τα τέλη Φεβρουαρίου.

Στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας, εμπειρογνώμονες από τη Σουηδία, τη Γερμανία, τη Γαλλία, το Βέλγιο και το Ηνωμένο Βασίλειο, από κοινού με έλληνες εμπειρογνώμονες παρουσίασαν τον Ιανουάριο στο Υπουργείο Εργασίας γενική στρατηγική και προτεραιότητες για την ανάληψη δράσης. Οι συστάσεις αυτές αντικατοπτρίζονται στο σχέδιο δράσης που εκπονήθηκε από το Υπουργείο. Οι συζητήσεις σχετικά με τον καλύτερο τρόπο διοχέτευσης των προσφορών βοήθειας από κοινωνικές επιχειρήσεις και δίκτυα σε πολλά κράτη μέλη συνεχίζονται.

Η ανεργία στην Ελλάδα συνεχίζει να αυξάνεται: ανήλθε σε 27% τον Νοέμβριο 2012 (έναντι 9,3% το 2009). Η ανεργία των νέων στην Ελλάδα είναι πλέον η υψηλότερη στην Ευρωπαϊκή Ένωση: πάνω από το ήμισυ των Ελλήνων κάτω των 25 ετών (59,4%) διαπιστώθηκε ότι είναι άνεργοι. Η κατάσταση αυτή συμβάλλει στην αύξηση της φτώχειας, ιδίως μεταξύ οικογενειών στις οποίες δεν εργάζεται κανένας και γι' αυτόν τον λόγο η ανάπτυξη δικτύων ασφαλείας κοινωνικής πρόνοιας αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία.

Τεχνική βοήθεια παρέχεται σε κύρια έργα που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ για τη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας και τη δημιουργία απασχόλησης:

- **Εκσυγχρονισμός του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ):** υπεγράφη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του ΟΑΕΔ και των οργανισμών απασχόλησης εργατικού δυναμικού τριών κρατών μελών, σε συνεργασία με την ΟΔΕ. Η έκθεση έναρξης του έργου εγκρίθηκε κατά τη συνεδρίαση της διευθύνουσας επιτροπής τον Φεβρουάριο· δώδεκα «πρωτοποριακά γραφεία» και διευθυντικά

¹⁸ Η μεταρρύθμιση αυτή προβλεπόταν στο επιχειρησιακό πρόγραμμα για τους ανθρώπινους πόρους

¹⁹ Η μεταρρύθμιση αυτή προβλεπόταν στο επιχειρησιακό πρόγραμμα για τους ανθρώπινους πόρους

στελέχη έχουν επιλεγεί για τη δοκιμή νέων τρόπων εργασίας· έχουν επίσης διορισθεί οι διαχειριστές έργου για κάθε σκέλος των εργασιών. Το λεπτομερές σχέδιο δράσης θα ολοκληρωθεί τον Ιούνιο με σκοπό την εφαρμογή του από τον Σεπτέμβριο, αρχίζοντας με τις μεταρρυθμίσεις ταχύρρυθμου αποτελέσματος ούτως ώστε να διατηρηθεί η δυναμική του σχεδίου.

- **Ανεργία των νέων:** Το σχέδιο δράσης για την ενίσχυση της απασχόλησης των νέων και της επιχειρηματικότητας εγκαινιάσθηκε τον Ιανουάριο από τα υπουργεία Εργασίας, Παιδείας και Ανάπτυξης. Είναι προγραμματισμένο να βοηθήσει 350.000 άτομα με προϋπολογισμό ύψους 608 εκατομμυρίων ευρώ που χρηματοδοτείται μέσω του ΕΚΤ. Μπορεί να κινητοποιηθεί πρόσθετη τεχνική βοήθεια από εμπειρογνώμονες από τη Γαλλία, την Πορτογαλία, την Αυστρία και το Ηνωμένο Βασίλειο οι οποίοι συνέβαλαν στο σχέδιο, για να υποστηριχθεί η εφαρμογή και η παρακολούθηση του σχεδίου.
- **Ενίσχυση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε):** η έκθεση αξιολόγησης που εκπονήθηκε από τη ΔΟΕ υποβλήθηκε στο υπουργείο Εργασίας τον Δεκέμβριο του 2012. Στην έκθεση διατυπώνονταν ορισμένες συστάσεις για την ανάπτυξη του έργου του Σ.ΕΠ.Ε σε όλο το φάσμα του, αλλά ιδίως στον τομέα της καταπολέμησης της αδήλωτης εργασίας. Ένα σχέδιο δράσης για την εφαρμογή των συστάσεων που διατυπώθηκαν στην έκθεση ολοκληρώθηκε στα τέλη Φεβρουαρίου και αναμένεται ότι η ΔΟΕ θα τεθεί επικεφαλής αυτού του έργου.
- **Κοινωνική οικονομία:** Στόχος είναι η στήριξη των ελληνικών αρχών για την καθιέρωση των συνθηκών που θα ευνοούν την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας, μεταξύ άλλων και συστήματος συνολικής στήριξης. Εμπειρογνώμονες από τη Σουηδία, τη Γερμανία, τη Γαλλία, το Βέλγιο και το Ηνωμένο Βασίλειο από κοινού με τους έλληνες εμπειρογνώμονες υπέβαλαν στο υπουργείο Εργασίας τη γενική στρατηγική και προτεραιότητες για την ανάληψη δράσης. Οι συστάσεις που διατύπωσαν οι εμπειρογνώμονες αντικατοπτρίζονται στο σχέδιο δράσης που εκπονήθηκε από το Υπουργείο, ενώ συνεχίζονται οι συζητήσεις σχετικά με τον καλύτερο τρόπο να διοχετευθούν οι προσφορές βοήθειας από κοινωνικές επιχειρήσεις και δίκτυα σε πολλά κράτη μέλη.
- **Σχέδιο δράσης για την απασχόληση:** Προκειμένου να οριστικοποιηθεί το σχέδιο δράσης για την παροχή βοήθειας στους ανέργους (απαίτηση του μνημονίου), διοργανώθηκε διήμερο σεμινάριο στα τέλη Μαρτίου όσον αφορά τη συνεργασία με τους εμπειρογνώμονες από τη Γαλλία και την Αυστρία για την εξέταση της βελτίωσης των περιόδων μαθητείας και την ανάπτυξη των σχεδίων δημοσίων έργων, καθώς και τον τρόπο εφαρμογής ενός τέτοιου σχεδίου σε κατάσταση κρίσης.

Όσον αφορά τα θέματα **κοινωνικής ασφάλισης:**

- **Δίκτυο ασφαλείας κοινωνικής πρόνοιας:** εξετάζεται η παροχή τεχνικής βοήθειας για την ανάπτυξη ολοκληρωμένης πολιτικής κοινωνικής πρόνοιας στην Ελλάδα. Η απόφαση για το κατά πόσον θα προχωρήσει αυτό το έργο θα ληφθεί από το υπουργείο Εργασίας.
- **Είσπραξη των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης:** σχέδιο πρότασης για τεχνική βοήθεια έχει υποβληθεί από το ΔΝΤ και έγινε δεκτό από το υπουργείο Εργασίας. Συνεχίζονται οι εργασίες για τον τρόπο με τον οποίο αυτό μπορεί να προωθηθεί.

- **Μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος:** το υπουργείο Εργασίας εξέφρασε ενδιαφέρον για την παροχή τεχνικής βοήθειας στα θέματα που αφορούν τα οργανωτικά και επιχειρησιακά στοιχεία του νεοσυσταθέντος Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ), ιδίως τον σχεδιασμό ΤΠ. Προβλέπεται η διοργάνωση εργαστηρίου τον Απρίλιο ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους ξένους εμπειρογνώμονες (από τη Σουηδία, η οποία έχει ήδη προσφέρει βοήθεια) να παρουσιάσουν τις ορθές πρακτικές για τον τρόπο σχεδιασμού ενός βιώσιμου ενιαίου συστήματος κοινωνικής επικουρικής ασφάλισης.

Στον τομέα της καινοτομίας, η ΟΔΕ παρείχε στήριξη για την ανάπτυξη επιστημονικών και τεχνολογικών πάρκων, καθώς και πάρκων καινοτομίας. Ειδικότερα, ενθαρρύνει τη διοργάνωση της διάσκεψης με κύριο θέμα την καινοτομία που θα διεξαχθεί στην Αθήνα στις αρχές του φθινοπώρου με σκοπό να δρομολογήσει συγκεκριμένα έργα που σχετίζονται με τα πάρκα τεχνολογίας και καινοτομίας. Η στήριξη των ελληνικών ιδρυμάτων έχει εξασφαλισθεί.

Προτάσεις για δύο έργα με προσανατολισμό την καινοτομία στον δημόσιο τομέα έχουν αναπτυχθεί από την ΟΔΕ και αναμένεται η οριστική έγκρισή τους από τις ελληνικές αρχές: Ένα έργο αποσκοπεί στη βελτίωση της είσπραξης του ΦΠΑ δια της παροχής τυχαίων επιβραβεύσεων στους τελικούς καταναλωτές που ζητούν αποδείξεις ΦΠΑ. Το «σχέδιο επιβράβευσης κινήτρων» στοχεύει στον προσδιορισμό οικονομικά αποδοτικών τρόπων για να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Στον τομέα της εκπαίδευσης η τεχνική βοήθεια έχει εστιασθεί κυρίως σε ένα συγκεκριμένο σχέδιο επαγγελματικής κατάρτισης στον τομέα της τουριστικής εκπαίδευσης. Εν προκειμένω, η ΟΔΕ συνεργάστηκε στενά με το υπουργείο Τουρισμού, τον Δήμο Αθηναίων και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Η ΟΔΕ διεξάγει επίσης διαβουλεύσεις με το υπουργείο Τουρισμού με επίκεντρο άλλες πιθανές περιπτώσεις παροχής τεχνικής βοήθειας στον τομέα της τουριστικής εκπαίδευσης.

11. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ, ΑΣΥΛΟ ΚΑΙ ΣΥΝΟΡΑ

Κύριες εξελίξεις:

Τον Ιανουάριο του 2013, μετά από συζητήσεις με άλλους εταίρους της ΕΕ, η Ελλάδα υπέβαλε αναθεωρημένο «Ελληνικό σχέδιο δράσης για το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης» που περιλαμβάνει συγκεκριμένους στόχους, παραδοτέα, χρονοδιαγράμματα, καθώς και δημοσιονομικές προβλέψεις. Η ΤFGR υποστήριξε την κατάρτιση του εν λόγω στρατηγικού εγγράφου.

Η ΟΔΕ και η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συντόνισαν με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (ΕΥΥΑ) τις εργασίες δύο επιτόπιων εμπειρογνομόνων της ΕΥΥΑ, οι οποίοι παρείχαν καθημερινή υποστήριξη στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και το Υπουργείο Εργασίας όσον αφορά τον προγραμματισμό και την υποβολή εκθέσεων. Οι εμπειρογνώμονες προσδιόρισαν, επίσης, τα σημεία συμφόρησης στη διαχείριση και υλοποίηση των προγραμμάτων «Αλληλεγγύη και διαχείριση των μεταναστευτικών ροών» (SOLID) και πρότειναν διαδικαστικές και συστημικές βελτιώσεις.

Η ΟΔΕ συνεργάζεται στενά με τις ελληνικές αρχές και την Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού των προγραμμάτων που λαμβάνουν στήριξη από τα ευρωπαϊκά ταμεία που είναι ενταγμένα στο πρόγραμμα πλαίσιο «Αλληλεγγύη και διαχείριση των μεταναστευτικών ροών» (SOLID) - από την άποψη τόσο της επίτευξης των στρατηγικών στόχων πολιτικής που προβλέπονται στο αναθεωρημένο ελληνικό σχέδιο δράσης για το άσυλο όσο και της απορρόφησης των διαθέσιμων κονδυλίων. Ειδικότερα, οι προσπάθειες επικεντρώνονται στη δρομολόγηση των βασικών σχεδίων που είναι αναγκαία για την εφαρμογή του αναθεωρημένου σχεδίου δράσης για το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης για τα οποία έχει διατεθεί για την Ελλάδα συγχρηματοδότηση SOLID ύψους πάνω από 300 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2010-2013.

Η πρώτη αξιολόγηση των δαπανών σε σύγκριση με τους διαθέσιμους πόρους εξώθησε τις ελληνικές αρχές να δώσουν προτεραιότητα και να αξιολογήσουν χρηματοδοτικές λύσεις εκτός των φακέλων των εθνικών κονδυλίων και των κονδυλίων SOLID. Σε συντονισμό με τις αρμόδιες εθνικές και περιφερειακές αρχές, η ΟΔΕ βοηθά τις ελληνικές αρχές κατά την διερεύνηση των δυνατοτήτων χρήσης των διαρθρωτικών ταμείων για τη στήριξη της εφαρμογής του σχεδίου δράσης. Οι εν εξελίξει προσπάθειες στοχεύουν σε έργα υποδομών στον τομέα του ασύλου.

Επιπλέον, οι ελληνικές αρχές, ιδίως η Υπηρεσία Ασύλου και οι υπηρεσίες που είναι επιφορτισμένες με τα ανοικτά κέντρα φιλοξενίας στο Υπουργείο Εργασίας, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο εξετάζουν τρόπους για τη διασφάλιση της συνέχισης της επιχειρησιακής και χρηματοοικονομικής υποστήριξης που παρέχουν για άλλες δραστηριότητες που σχετίζονται με το άσυλο.

Με το αναθεωρημένο σχέδιο δράσης και την αξιολόγηση των ελληνικών αναγκών που πραγματοποιήθηκε στα τέλη του 2012, τα κράτη μέλη είναι σε θέση να προσφέρουν συγκεκριμένη υποστήριξη, ιδίως υλική ή τεχνική, σε τομείς στους οποίους η Ελλάδα δεν μπορεί να αντεπεξέλθει μόνη της. Η στήριξη αυτή θα συνοδεύεται από σαφή στρατηγική από την ελληνική πλευρά για κάθε δράση.

Επιπλέον, όταν η τεχνική βοήθεια εμπίπτει στην εντολή του, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Frontex) θα συνεχίσει να επιτελεί καθοριστικό ρόλο κατά το συντονισμό της επιχειρησιακής υποστήριξης στον τομέα του επαναπατρισμού και της διαχείρισης των συνόρων. Οι ελληνικές αρχές, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Frontex, εργάζονται από κοινού για να δημιουργηθούν ικανότητες προμήθειας περίπλοκου εξοπλισμού και υποδομών, καθώς και να ληφθούν μέτρα ανάπτυξης ικανοτήτων για την επιστροφή των παράνομων μεταναστών.

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο εξακολουθεί να παρέχει τεχνική βοήθεια στο πεδίο εφαρμογής του επιχειρησιακού σχεδίου για την αποστολή των ομάδων υποστήριξης για το άσυλο, που έχει παραταθεί μέχρι το τέλος του Μαρτίου 2014.

Προς το παρόν, τα κράτη μέλη ανταποκρίνονται στο σχέδιο δράσης της Ελλάδας και την εκτίμηση των αναγκών με διμερείς προσφορές που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων των ευρωπαϊκών οργανισμών. Σε περίπτωση που είναι αναγκαίο να συντονιστεί η υποστήριξη που βρίσκεται εκτός του πεδίου εντολής του FRONTEX ή της ΕΥΥΑ, η ΟΔΕ θα βοηθήσει στον συντονισμό των προσφορών βοήθειας από κράτη μέλη, σε στενή συνεργασία με την Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τις ελληνικές αρχές.

Επιπλέον, η ΟΔΕ εξακολουθεί να υποστηρίζει την πρόσληψη προσωπικού για την Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής, την Υπηρεσία Ασύλου και την Αρχή Προσφυγών με στόχο να μπορούν οι νέες υπηρεσίες να αρχίσουν να λειτουργούν εντός του χρονοδιαγράμματος που προβλέπεται στο πλαίσιο του ελληνικού σχεδίου δράσης. Η ΟΔΕ παρείχε στήριξη για τις διαδικασίες κινητικότητας του προσωπικού στις οποίες συμμετέχουν διάφορα μέρη, όπως το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης, το Υπουργείο Οικονομικών καθώς και σχετικοί δημόσιοι οργανισμοί από τους οποίους μεταφέρεται ή αποσπάται προσωπικό, υπό την αιγίδα του Γραφείου του πρωθυπουργού.

Από τον Οκτώβριο του 2012 έως τον Απρίλιο του 2013, η ΕΥΥΑ, η ΟΔΕ και η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συνεργάστηκαν στενά στο θέμα της παροχής επιχειρησιακής και διαρθρωτικής στήριξης στις αρμόδιες αρχές που διαχειρίζονται κονδύλια SOLID προκειμένου να βελτιωθεί η απορρόφηση και να συντονιστούν οι εργασίες των δύο επιτόπιων εμπειρογνομώνων της ΕΥΥΑ που παρείχαν καθημερινή υποστήριξη στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και το Υπουργείο Εργασίας όσον αφορά τον προγραμματισμό και την υποβολή εκθέσεων. Οι εμπειρογνώμονες εντόπισαν επίσης σημεία συμφόρησης σχετικά με τη διαχείριση και την εφαρμογή των προγραμμάτων και πρότειναν διαδικαστικές και συστημικές βελτιώσεις.

12. ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Κύριες εξελίξεις:

Η ΟΔΕ συντονίζει την τεχνική βοήθεια σε ευρύ φάσμα τομέων στους οποίους η ιδιωτικοποίηση είναι ήδη σε εφαρμογή ή είναι υπό εξέταση. Το συνολικό πρόγραμμα θα έχει εκτενείς επιπτώσεις και ενδεχομένως πολύ ευεργετικά αποτελέσματα μέσω της αύξησης του ανταγωνισμού στην οικονομία καθώς και λόγω της παροχής σημαντικών ευκαιριών για εγχώριες και ξένες επενδύσεις.

Προκειμένου να ενισχυθεί η ολοκλήρωση της εφαρμογής του εθνικού κτηματολογίου μέχρι το 2020, παρέχεται εντατική τεχνική βοήθεια από εμπειρογνώμονες από τέσσερα κράτη μέλη, ενώ οι αρχικές εργασίες επικεντρώνονται στον τρόπο υποβολής προσφορών για τα εναπομένοντα αγροτεμάχια με τον πλέον αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο.

12.1. Ιδιωτικοποίηση

Η **ιδιωτικοποίηση ακίνητης περιουσίας** είναι δυνητικά το μέρος του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων που θα συγκεντρώσει τα περισσότερα χρήματα και υπό τη μορφή αυτή πρέπει να αντιμετωπιστεί ως προτεραιότητα. Το Ταμείο Ιδιωτικοποιήσεων και η Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας (ΓΓΔΠ) πρόκειται να υποβάλουν από κοινού επίσημη αίτηση για αρωγή στην ΟΔΕ σε τέσσερις τομείς:

- Βελτίωση των υφιστάμενων νομικών και διοικητικών διαδικασιών για την έγκριση ειδικών σχεδίων για τη χωροταξική ανάπτυξη των δημοσίων ακινήτων (ΕΣΧΑΔΑ)
- Νομιμότητα των τίτλων ιδιοκτησίας
- Εντοπισμός θεματικών πεδίων και των χαρακτηριστικών τους για την ανάπτυξη δημοσίων ακινήτων
- Μακροπρόθεσμο όραμα για την ανάπτυξη της δημόσιας ακίνητης περιουσίας

Το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) ξεκίνησε τη διαδικασία ιδιωτικοποίησης της **Εταιρείας ύδρευσης και αποχέτευσης Θεσσαλονίκης** τον Φεβρουάριο του 2013. Προτείνεται να πωληθεί το 51 % των μετοχών και ο έλεγχος της εταιρείας σε έναν επενδυτή που θα επιλεγεί μέσω διεθνούς διαγωνισμού. Αργότερα κατά τη διάρκεια του έτους, το ΤΑΙΠΕΔ θα δρομολογήσει παρόμοια διαδικασία ιδιωτικοποίησης για την Αττική. Και στις δύο περιπτώσεις, το κράτος θα προχωρεί παράλληλα με την τροποποίηση των υφιστάμενων συμφωνιών παραχώρησης. Ενόψει των ιδιωτικοποιήσεων αυτών, η κυβέρνηση έλαβε μέτρα για την τροποποίηση και την ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου για το νερό, παρέχοντας έτσι στις υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος την αναγκαία κανονιστική ικανότητα σχετικά με την τιμολόγηση και την παρακολούθηση του νερού.

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, σε συνεργασία με το ΤΑΙΠΕΔ, ζήτησε την συνεργασία της ΟΔΕ προκειμένου να αντιμετωπιστούν ορισμένα κανονιστικά θέματα που συνδέονται με την τροποποίηση των συμβάσεων παραχώρησης και την παρακολούθηση των ιδιωτικών φορέων. Τον Μάρτιο, τα τρία μέρη αξιολόγησαν την κατάσταση και καθόρισαν πρόγραμμα εργασιών που θα πραγματοποιηθεί με τη συνδρομή των κρατών μελών. Αναμένεται ότι οι εργασίες θα αρχίσουν κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2013. Το πρόγραμμα εργασίας θα καλύπτει ιδίως τα εξής: εκτίμηση του κόστους του ανεπεξέργαστου νερού, το καθεστώς επιδόσεων (δηλ. καθορισμός των βασικών δεικτών,

υποβολή στοιχείων και συμμόρφωση), καθώς και ενίσχυση της κανονιστικής ικανότητας.

Εκτός από τις αιτήσεις για τεχνική βοήθεια, η Ελλάδα πρέπει να ενισχύσει την επικοινωνία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής για όλα τα θέματα τα σχετικά με την ιδιωτικοποίηση.

Υποβλήθηκε αίτημα της Ελληνικής **συμβουλευτικής επιτροπής παιγνίων** (ΣΕΠ) να χρησιμοποιήσει τεχνική υποστήριξη παρεχόμενη από την ΟΔΕ. Η ΣΕΠ θα συντάξει, έως το τέλος Μαρτίου, έγγραφο στο οποίο θα παρουσιάζεται αναλυτικά το αίτημά της για ΤΥ προς την ΟΔΕ. Η εκτίμηση των αναγκών θα εστιάζεται στα εξής:

- Συστήματα τεχνολογίας πληροφοριών για οπτικά λαχειοφόρα τερματικά (VLT)·
- Συμμόρφωση και ικανότητα επιβολής όσον αφορά κανονιστικά ζητήματα των τυχερών παιχνιδιών σε απευθείας σύνδεση·
- Κατάρτιση προσωπικού όσον αφορά συστήματα ελέγχου εξ αποστάσεως για τυχερά παιχνίδια μέσω VLT·
- Μέθοδοι επιθεώρησης για χερσαίους χώρους διεξαγωγής τυχερών παιχνιδιών και τήρηση αρχείων.

Στο ΜΣ ορίζεται ως προθεσμία το τέλος Φεβρουαρίου για τη δημιουργία της εθνικής ρυθμιστικής αρχής για τους **αερολιμένες** και η ΟΔΕ παρέχει τεχνική βοήθεια στο αρμόδιο υπουργείο, ενώ υπήρξε εκδήλωση ενδιαφέροντος για παροχή βοήθειας από ορισμένα κράτη μέλη. Μέχρι σήμερα, η προσφορά αυτή δεν αξιοποιήθηκε.

Η Ελλάδα χρειάζεται να ενισχύσει τη διαχείριση και τον συντονισμό σε ζητήματα που αφορούν τις **κρατικές ενισχύσεις**, τόσο στο εσωτερικό της όσο και στο θέμα της επικοινωνίας με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αυτό αποτέλεσε σημαντικό ζήτημα στο πλαίσιο του ελληνικού προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων, δεδομένου ότι για αρκετά περιουσιακά στοιχεία τα εγκριθέντα μέτρα εγείρουν θέματα κρατικών ενισχύσεων. Προκειμένου να βελτιωθεί η διαχείριση των κρατικών ενισχύσεων, η κυβέρνηση δεσμεύθηκε να δημιουργήσει μια κεντρική μονάδα κρατικών ενισχύσεων που θα είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο όλων των μέτρων από όλους τους δημόσιους φορείς ώστε να βεβαιώνεται η συμμόρφωσή τους με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, πριν από την έναρξη της εφαρμογής τους. Η κεντρική μονάδα κρατικών ενισχύσεων θα είναι το μοναδικό σημείο επαφής για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για όλα τα ζητήματα που αφορούν κρατικές ενισχύσεις, συμπεριλαμβανομένων των κοινοποιήσεων. Ο στόχος είναι να εξασφαλιστεί η έγκαιρη και αποτελεσματική εκκαθάριση θεμάτων σχετικών με τις κρατικές ενισχύσεις.

Η ΟΔΕ μαζί με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συνεργάζεται με το Υπουργείο Οικονομικών, όπου θα εδρεύει η νέα κεντρική μονάδα κρατικών ενισχύσεων. Ως εκ τούτου, μια ομάδα εργασίας στο πλαίσιο του Υπουργείου Οικονομικών έχει συντάξει πρόταση η οποία αφορά κεντρική δομή διαχείρισης που περιλαμβάνει δίκτυο ειδικών μονάδων για τις κρατικές ενισχύσεις στα υπουργεία που χορηγούν ενισχύσεις και καθορίζει τις αρμοδιότητες των αντίστοιχων φορέων. Το σχέδιο νόμου είναι υπό εσωτερική διαβούλευση.

12.2. Κτηματολόγιο

Το τελευταίο τρίμηνο του 2012, οι ελληνικές αρχές, σε συνεργασία με την ΟΔΕ, τις Κάτω Χώρες (επικεφαλής τομέα) και άλλους εμπειρογνώμονες σε θέματα

κτηματολογίου από την Αυστρία, τη Γερμανία και την Ισπανία ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα εργασιών για την τεχνική βοήθεια βάσει αιτήματος του Υπουργείου Περιβάλλοντος· το πρόγραμμα εργασιών περιλαμβάνει ορισμένες δραστηριότητες που έχουν στόχο να βοηθήσουν την Κτηματολόγιο ΑΕ να γνωρίσει τα διδάγματα που αντλήθηκαν σε άλλα κράτη μέλη, καθώς και από τη διεθνή εμπειρία. Ο στόχος είναι να δοθεί η δυνατότητα στις ελληνικές αρχές να επιτύχουν την ολοκλήρωση του κτηματολογίου έως το 2020. Το πρόγραμμα εργασιών περιλαμβάνει τέσσερα συστατικά στοιχεία: προϋποθέσεις (δηλαδή στήριξη προς τη δομή διαχείρισης του σχεδίου του έργου και την οργανωτική δομή των γραφείων κτηματολογίου), προγραμματισμό (δηλαδή συνολική επανεξέταση του υφιστάμενου επιχειρηματικού σχεδίου)· προσκλήσεις υποβολής προσφορών (με έμφαση στην απλούστευση της συγγραφής υποχρεώσεων)· και παρακολούθηση (π.χ. ανάπτυξη ενός πίνακα προόδου με απεικόνιση των εδαφικών χαρτών).

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013, οι εμπειρογνώμονες των κρατών μελών και το Κτηματολόγιο ΑΕ συνεργάστηκαν εντατικά για ζητήματα σχετικά με τον προγραμματισμό και τους διαγωνισμούς. Η τελική επανεξέταση του επιχειρηματικού σχεδίου αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος Μαρτίου του 2013. Το πεδίο της εν λόγω επανεξέτασης είναι η βελτιστοποίηση των έργων που έχουν προγραμματιστεί με τελικό στόχο τη δημιουργία νόμιμου κτηματολογίου με γεωγραφική κάλυψη 100 % («κατάλληλου για το σκοπό»). Για τις προκηρύξεις διαγωνισμών, δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στην απλούστευση του νομικού πλαισίου. Ολοκληρώθηκε η άσκηση συγκριτικής αξιολόγησης προκειμένου να διατεθεί στις ελληνικές αρχές η πείρα που έχει αποκτηθεί σε άλλα κράτη μέλη σχετικά με το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο για έργα κτηματολογίου (δηλ. συμβάσεις παροχής υπηρεσιών έναντι συμβάσεων έργων μηχανικού).

13. ΕΝΕΡΓΕΙΑ, ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

13.1. Ενέργεια

Το Μάρτιο υπογράφηκε μνημόνιο συμφωνίας από το ελληνικό Υπουργείο Ενέργειας, το γερμανικό Υπουργείο Περιβάλλοντος και την ΟΔΕ, το οποίο εγκαθιδρύει τη στενή συνεργασία στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Το μνημόνιο επιδιώκει να οργανώσει την τεχνική βοήθεια προς τις ελληνικές αρχές για την προετοιμασία της αναγκαίας στρατηγικής προκειμένου να τεθούν σε εφαρμογή οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Το εν λόγω μνημόνιο καθορίζει τομείς προτεραιότητας για την τεχνική βοήθεια και βασίζεται στις συμβολές αρκετών εμπειρογνομόνων για τη στήριξη της ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Επί χρονικό διάστημα δύο ετών, η δράση θα χρηματοδοτηθεί από τις γερμανικές αρχές και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με συνολικό ποσό 1 εκατ. ευρώ· πρόσθετη χρηματοδότηση θα μπορεί να παρέχεται από τις ελληνικές αρχές ανάλογα με τις ανάγκες για την υποστήριξη ειδικών σχεδίων.

13.2. Τουρισμός

Η ΟΔΕ έχει προχωρήσει σε διαβουλεύσεις με λίγους πιθανούς παρόχους όσον αφορά τις απαιτήσεις του Υπουργείου Τουρισμού. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να προετοιμάζεται η τεχνική βοήθεια μέσω του γαλλικού οργανισμού που είναι αρμόδιος για την ανάπτυξη και την προώθηση του τουρισμού. Η τεχνική βοήθεια θα πρέπει να αφορά θέματα όπως ο γενικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη θέρετρων, η αξιολόγηση των ξενοδοχείων και οι διαδικασίες πιστοποίησης της ποιότητας και οι επιδόσεις και οι αρμοδιότητες των τουριστικών υπηρεσιών. Είναι επίσης υπό συζήτηση η παροχή άλλης πιθανής τεχνικής βοήθειας για την εκπαίδευση σχετικά με τον τουρισμό.

13.3. Διαχείριση αποβλήτων

Ο τομέας αυτός εξακολουθεί να αποτελεί πηγή ανησυχίας, δεδομένου ότι, παρά τις συνεχείς προσπάθειες με την πάροδο των ετών, υπάρχουν ακόμα πολλοί τομείς στους οποίους οι επιδόσεις της Ελλάδας υστερούν σε σύγκριση με άλλα κράτη μέλη (http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-888_en.htm?locale=en).

Το Scottish Futures Trust εξακολούθησε να παρέχει τεχνική βοήθεια μέσω της μεταφοράς γνώσεων σε σχέδια συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) για τη διαχείριση αποβλήτων, σε σχέση με διαδικασίες ανάθεσης ανταγωνιστικού διαλόγου, μηχανισμούς συμβάσεων και πληρωμών ΣΔΙΤ και τη χρηματοδότηση έργων ΣΔΙΤ στον τομέα των αποβλήτων.

Η ΟΔΕ φροντίζει επίσης για την παροχή υποστήριξης στις ελληνικές αρχές με στόχο την επικαιροποίηση του εθνικού σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων και την κατάρτιση σχεδίου για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων. Μια πρώτη συνεδρίαση με τη Φλαμανδική υπηρεσία διαχείρισης αποβλήτων πραγματοποιήθηκε στα τέλη Μαρτίου.

13.4. Λιμένες

Σε συνέχεια του σεμιναρίου που διοργανώθηκε τον Οκτώβριο του 2012 σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο, η ΟΔΕ παρείχε τεχνική βοήθεια προς το Υπουργείο για τη σύνταξη

και την υποβολή του εθνικού εγγράφου στρατηγικής για τους λιμένες (Δεκέμβριος 2012), σύμφωνα με την απαίτηση του ΜΣ.

Είναι δυνατόν να χορηγηθεί περαιτέρω βοήθεια, με βάση την πείρα που διαθέτουν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι λιμενικές αρχές όλης της Ευρώπης που συμμετείχαν στην προηγούμενη εκδήλωση.

13.5. Μεταφορές

Όσον αφορά τους σιδηροδρόμους, οι προσπάθειες της ΟΔΕ επικεντρώνονται στις βελτιώσεις που απαιτούνται για τη βελτίωση της υποδομής και για την επιτάχυνση της απορρόφησης των κονδυλίων της ΕΕ. Θα είναι διαθέσιμες ενισχύσεις JASPERS για την υποστήριξη της ανάπτυξης των έργων σιδηροδρομικής υποδομής που είναι αναγκαία για την ολοκλήρωση της γραμμής ΠΑΘΕ (Πάτρα, Αθήνα, Θεσσαλονίκη- σύνορα) που διαχειρίζεται η ΕΡΓΟΣΣΕ.

Επιπλέον, η πρωτοβουλία λογιστικής επιμελητείας οδηγεί στη σύσταση μόνιμης επιτροπής στην οποία θα εκπροσωπείται η ΟΔΕ· υπάρχει διαθέσιμος προϋπολογισμός για την προμήθεια ειδικής εμπειρογνομosύνης ώστε να αξιοποιηθούν οι βέλτιστες πρακτικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Υπάρχει η ανησυχία ότι η ιδιωτικοποίηση αερολιμένων θα αποκαλύψει την αδυναμία του κανονιστικού πλαισίου και των εποπτικών μηχανισμών. Ορισμένες υπηρεσίες πολιτικής αεροπορίας της ΕΕ (ιδίως της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου) έχουν εκφράσει την προθυμία τους να βοηθήσουν τους Έλληνες εταίρους τους, αλλά μέχρι σήμερα αυτή η προσφορά δεν έχει γίνει δεκτή.

Ο Eurocontrol έχει εκπονήσει πρόταση για την αντιμετώπιση των αδυναμιών στην ελληνική διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας. Οι συζητήσεις για την εφαρμογή των εν λόγω δράσεων δεν έχουν ακόμη αρχίσει.

14. ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

14.1. Παρακολούθηση της συμμόρφωσης με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η ΟΔΕ συνέχισε τις προσπάθειες για την αντιμετώπιση της κατάστασης σχετικά με τη μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη μη μεταφορά της, με την ένταξη των θεμάτων αυτών σε διάφορους κάθετους άξονες εργασίας της βοήθειας της ΟΔΕ.

Για τις μακροχρόνιες παραβάσεις με επικείμενη επιβολή προστίμων καθώς και για τις παραβάσεις που αφορούν τομείς όπου η Ελλάδα παρέλειψε να προβεί στις διαρθρωτικές προσαρμογές που απαιτούνται από τη νομοθεσία της ΕΕ η ΟΔΕ υποστηρίζει την ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και των ελληνικών αρχών προκειμένου να καλυφθούν τα κενά. Η ΟΔΕ στηρίζει επίσης τις ελληνικές αρχές για την έγκαιρη μεταφορά των οδηγιών της ΕΕ και την ορθή εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ.

Παρά τις προσπάθειες αυτές, ορισμένες υποθέσεις βρίσκονται σε κρίσιμο στάδιο, ιδίως στον τομέα του περιβάλλοντος. Δεδομένου ότι η κατάσταση όσον αφορά το κλείσιμο των παράνομων χώρων υγειονομικής ταφής (χωματερών) στην Ελλάδα δεν βελτιώθηκε σημαντικά, η Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμψει την Ελλάδα για την εκκρεμούσα υπόθεση επί παραβάσει στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για δεύτερη φορά και να προτείνει χρηματικές ποινές²⁰ και ένα κατ' αποκοπή ποσό²¹. Επί του παρόντος, διοργανώνεται συντονισμένη δράση των σχετικών ελληνικών φορέων (Υπουργείο Εξωτερικών, Υπουργείο Περιβάλλοντος, περιφερειακές και τοπικές αρχές) με την υποστήριξη της ΟΔΕ για να κλείσουν οι υπόλοιποι παράνομοι χώροι υγειονομικής ταφής αποβλήτων και να περιοριστούν οι χρηματικές ποινές. Επιπλέον, καταβάλλονται προσπάθειες για την αποφυγή περαιτέρω δικαστικών προσφυγών και προστίμων σε περίπτωση άλλων υποθέσεων επί παραβάσει σε προχωρημένο στάδιο στους τομείς του περιβάλλοντος, της υγείας και της προστασίας των καταναλωτών με την επίλυση των νομικών και θεσμικών εμποδίων και την επίτευξη συμμόρφωσης.

Κατά την περίοδο αναφοράς, ορισμένες υποθέσεις παράβασης έκλεισαν δεδομένου ότι η Ελλάδα έλαβε τα απαιτούμενα μέτρα. Πιο συγκεκριμένα, η Ελλάδα κατάργησε τον νόμο που επέβαλλε περιορισμούς όσον αφορά τις επενδύσεις σε επιχειρήσεις στρατηγικής σημασίας τον οποίο το Δικαστήριο είχε θεωρήσει μη συμβατό με την ελευθερία εγκατάστασης, και συνεπώς τερμάτισε την εν λόγω παράβαση.

²⁰ Υπολογίζονται ημερησίως, από την ημέρα κατά την οποία επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε η δεύτερη απόφαση του Δικαστηρίου έως την ημέρα κατά την οποία το κράτος μέλος τερματίζει την παράβαση.

²¹ Το ποσό υπολογίζεται κατ' αρχήν ημερησίως, ως κύρωση για τη συνέχιση της παράβασης κατά το χρονικό διάστημα από την πρώτη απόφαση έως την ημερομηνία τερματισμού της παράβασης, ή, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, έως την ημερομηνία της δεύτερης απόφασης του Δικαστηρίου

Παράρτημα 1: Μέθοδοι εργασίας της Ομάδας Δράσης

Η ΟΔΕ για την Ελλάδα παρέχει τεχνική βοήθεια ανταποκρινόμενη σε σχετικά αιτήματα των ελληνικών αρχών, για τα οποία επιδιώκει την κινητοποίηση τεχνογνωσίας ή στήριξης από κράτη μέλη και άλλους δυνητικούς παρόχους τεχνικής βοήθειας.²² Ξεκινώντας από το Μνημόνιο Συμφωνίας (ΜΣ), καταρτίστηκε τον Οκτώβριο του 2011 ένας πρώτος κατάλογος πιθανών αναγκών τεχνικής βοήθειας. Οι ελληνικές αρχές προσδιόρισαν στον κατάλογο αυτό τις πιο επιτακτικές ανάγκες με βάση τον επείγοντα χαρακτήρα τους, την ωριμότητα και τη συμβολή τους σε διαρκείς διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα.

Οι ανάγκες για τεχνική βοήθεια ομαδοποιούνται κατά κύριο λόγο σε τομείς πολιτικής (προϋπολογισμός και φορολογία· χρηματοπιστωτικός τομέας· ταμεία συνοχής και γεωργία· επιχειρηματικό περιβάλλον, δημόσιες συμβάσεις και ανταγωνισμός· αγορά εργασίας, δημόσια υγεία, δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις· διοικητική μεταρρύθμιση, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, στατιστικά στοιχεία· κοινωνία των πολιτών και κοινωνικοί εταίροι· ιδιωτικοποίηση· και ενέργεια, μεταφορές, διαχείριση αποβλήτων, ηλεκτρονικές επικοινωνίες και τουρισμός).

Μετά τη διαπίστωση μιας ανάγκης, η ΟΔΕ συμβάλλει στην κατάρτιση προγράμματος εργασίας το οποίο συμφωνείται τελικά με τις ελληνικές αρχές. Συνήθως περιλαμβάνει σαφή παραδοτέα, προθεσμίες και ενδιάμεσα ορόσημα, όρους εκτέλεσης των αποστολών τεχνικής βοήθειας, ενώ προσδιορίζει επίσης τους απαιτούμενους πόρους και τους ελληνικούς φορείς που θα χρειαστεί να συμμετάσχουν. Η ΟΔΕ βοηθά επίσης τις ελληνικές αρχές να κινητοποιήσουν τις εισερχόμενες συμβολές που απαιτούνται για την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας τεχνικής βοήθειας. Αυτό ενδέχεται να συνεπάγεται την κινητοποίηση συναφούς τεχνογνωσίας από άλλα κράτη μέλη, ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς που μπορούν να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές ή εμπειρίες όταν αντιμετωπίζονται παρόμοιες προκλήσεις.

- Η βοήθεια αυτή μπορεί να λάβει τη μορφή σύντομων αποστολών εμπειρογνομόνων ή θεματικών συναντήσεων εργασίας στις οποίες οι εθνικές διοικήσεις παρουσιάζουν τις λύσεις τους στους έλληνας εταίρους τους. Με αυτόν τον τρόπο παρέχεται στις ελληνικές αρχές η δυνατότητα να επιλέξουν την πλέον κατάλληλη λύση για τις ανάγκες τους.
- Η τεχνική βοήθεια μπορεί επίσης να λάβει τη μορφή μονιμότερης στήριξης από συγκεκριμένα κράτη μέλη ή οργανισμούς που διαθέτουν εξειδικευμένη τεχνογνωσία. Αυτό θα μπορούσε ενδεχομένως να συνεπάγεται την πιο μακροπρόθεσμη παρουσία εμπειρογνομόνων ή τη συνεργασία με τις ελληνικές αρχές για την εξεύρεση τεχνικών λύσεων σε τομείς όπως η ΤΠΕ.

²² Εκτός των κρατών μελών της ΕΕ συμμετέχουν επίσης κράτη ΕΖΕΣ-ΕΟΧ, όπως η Νορβηγία και η Ισλανδία, καθώς και όργανα της ΕΕ και διεθνείς οργανισμοί όπως η ΕΤΕπ, το ΕΤΕ, ο ΟΟΣΑ, το Συμβούλιο της Ευρώπης, το ΔΝΤ και η Παγκόσμια Τράπεζα. Χάριν ευκολίας όλοι αυτοί περιγράφονται από τον όρο «πάροχοι τεχνικής βοήθειας», ο οποίος καλύπτει τους πραγματικούς παρόχους τεχνικής βοήθειας καθώς και τους παρόχους τεχνικής βοήθειας που έχουν εκφράσει γενικό ενδιαφέρον να διαθέσουν τεχνική βοήθεια.

- Σε ορισμένες περιπτώσεις, ένα κράτος μέλος ή ένας διεθνής οργανισμός με σημαντικό ιστορικό επιδόσεων σε έναν τομέα πολιτικής δύναται να αναλάβει αρμοδιότητες «επικεφαλής τομέα». Ο επικεφαλής τομέα δύναται να συμμετέχει σε ένα έργο από τα αρχικά στάδια, καθώς και στην κατάρτιση χαρτών πορείας. Στις περιπτώσεις αυτές, η ΟΔΕ για την Ελλάδα διευκολύνει την εξελισσόμενη συνεργασία μεταξύ των ελληνικών αρχών, του επικεφαλής τομέα και άλλων παρόχων τεχνικής βοήθειας.

Η αντιστοίχιση της προσφοράς και της ζήτησης τεχνικής βοήθειας γίνεται μέσω των συσκέψεων συντονισμού σε υψηλό επίπεδο που οργανώνονται από την ΟΔΕ για την Ελλάδα με τη συμμετοχή των ελληνικών αρχών, των (εν δυνάμει) παρόχων τεχνικής βοήθειας και των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Πριν από αυτές τις συναντήσεις, ζητείται από κράτη μέλη ή άλλους διεθνείς οργανισμούς να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για παροχή τεχνικής βοήθειας σε συγκεκριμένα έργα.

Η ΟΔΕ, ή κατά περίπτωση ο επικεφαλής τομέα, συντονίζει την παροχή της τεχνικής βοήθειας που έχει συμφωνηθεί στο πρόγραμμα εργασίας. Εξάλλου, η ΟΔΕ για την Ελλάδα παρέχει επίσης στήριξη σε θέματα πρακτικής διαχείρισης (οργάνωση θεματικών συναντήσεων εργασίας και άλλων διαδικασιών για μεταφορά τεχνογνωσίας).

Η ΟΔΕ συνεπικουρεί τις ελληνικές αρχές στο έργο της εποπτείας και παρακολούθησης όλων των συμφωνηθέντων έργων. Υποβάλλει εκθέσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη σχετικά με την πρόοδο ή τις προκλήσεις (μεταξύ άλλων και μέσω των τριμηνιαίων εκθέσεων της).

Παράρτημα 2: Γλωσσάριο συντομογραφιών:

Συντομογραφία	Πλήρης τίτλος
ADIE	Association pour le droit à l'initiative économique (Ένωση μικροπιστώσεων – Γαλλία)
ΕΕΔ	Εναλλακτική επίλυση διαφορών
ΝΕΠΔ	Καταπολέμηση νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες
ΕΠΔΜ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση»
BaFin	Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (Ομοσπονδιακή Εποπτική Αρχή Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών - Γερμανία)
ΕΥΥΑ	Ευρωπαϊκή υπηρεσία για τη στήριξη του δικαιώματος παροχής ασύλου
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΕΤΕπ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΕΤαΕ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων
ΕΟΠΥΥ	Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ελλάδα)
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ERP	Σχεδιασμός επιχειρηματικών πόρων
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΤΕΑ	Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης
ΕΤΕΑΝ	Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (Ελλάδα)
EUR	Ευρώ
FISCALIS	Πρόγραμμα – Φορολογική και Τελωνειακή Ένωση – Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΜΧΠ	Ελληνική Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών
FRONTEX	Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα
ΓΛΚ	Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
ΕΣΜ	Ελληνικό Συμβούλιο Μεταρρυθμίσεων
ΓΓΔΠ	Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας
ΕΤΧΣ	Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
ΣΕΠ	Ελληνική Συμβουλευτική Επιτροπή Παιγνίων
ΤΑΠΠΕΔ	Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου
ΔΑΠ	Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών
ΙΓΓ (ΙγΑ)	Ίδρυμα για την Ανάπτυξη στην Ελλάδα
ΔΟΕ	Διεθνής Οργάνωση Εργασίας
ΔΝΤ	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΥΔΜ	Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
ΠΔΠ	Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο
ΜΣ	Μνημόνιο Συμφωνίας
ΜΟΔ	Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων Α.Ε.
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΟΑΕΔ	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ελλάδα)
ΠΟΑΟΤΑ	Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ (Ελλάδα)
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΔΔΟ	Διαχείριση των δημοσίων οικονομικών
ΣΔΙΤ	Συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα

ΣΔΟΕ	Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Ελλάδα)
ΣΕΠΕ	Επιθεώρηση Εργασίας (Ελλάδα)
ΜΜΕ	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις
SOLID	4 ευρωπαϊκά ταμεία «Αλληλεγγύη και διαχείριση μεταναστευτικών ροών»
ΕΑΔΣ	Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων
ΤΥ	Τεχνική υποστήριξη
ΟΔΕ	Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα
UNECE (ΟΕΕ/ΗΕ)	United Nations Economic Commission for Europe (Οικονομική Επιτροπή Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη)
ΦΠΑ	Φόρος προστιθέμενης αξίας
VLT	Video Lottery Terminals (οπτικά λαχειοφόρα τερματικά)
ΠΟΤ	Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων
ΠΟΥ	Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας